

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2021/22

Y Comisiwn Etholiadol

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2021-22

Cyflwynwyd i'r Senedd y DU Atodlen 1, Paragraffau 20(1) a 18(2)(b) o Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000.

Gorchmynnwyd gan Dŷ'r Cyffredin i'w argraffu 19 Gorffennaf 2022.

Cyflwynwyd i Senedd Cymru yn unol ag Atodlen 1, Paragraff 20A(1) o Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000.

HC 330

GEN-LD15177

© Y Comisiwn Etholiadol 2022

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi'i drwyddedu o dan delerau Trwydded Llywodraeth Agored fersiwn 3.0 ac eithrio lle y nodir fel arall. I weld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3.

Lle rydym wedi nodi unrhyw wybodaeth hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan y deiliaid hawlfraint dan sylw.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.comisiwnetholiadol.org.uk.

Dylai unrhyw ymholiadau ynghylch y cyhoeddiad hwn gael eu hanfon i:
Y Comisiwn Etholiadol, Tŷ'r Cwmnïau, Ffordd y Goron, Caerdydd CF14 3UZ

Ffôn: 0333 1031928

E-bost: gwybodaeth@comisiwnetholiadol.org.uk

ISBN 978-1-5286-3582-0

E02769135 07/22

Argraffwyd ar bapur sy'n cynnwys o leiaf 40% o gynnwys ffibr wedi ei ailgylchu

Argraffwyd yn y DU gan HH Associates Ltd. ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

Cynnwys

Rhagymadrodd	7
Rhagair	9
Yr adroddiad ar berfformiad	11
Trosolwg	12
Amdanom ni	13
Cipolwg ar flwyddyn 2021/22	15
Ein blwyddyn mewn ffigurau	17
Dadansoddi perfformiad	18
Nod un	18
Nod dau	21
Nod tri	25
Nod pedwar	28
Adroddiad Blynyddol (Datganoledig) Cymru	31
Adroddiad Blynyddol (Datganoledig) yr Alban	35
Ffocws ar Ogledd Iwerddon	39
Edrych ymlaen i 2022/23	41
Ein hymrwymiad i gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant	43
Defnyddio ein hadnoddau i gefnogi'r gwaith o gyflawni ein nodau	45
Yr adroddiad ar Bwerau a Sancsiynau	55
Yr adroddiad ar atebolrwydd	59
Yr adroddiad ar lywodraethu corfforaethol	60
Adroddiad y Cyfarwyddwyr	60
Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu	62
Datganiad llywodraethu	64
Bwrdd y Comisiwn a'r tîm arwain	68

Mae'r Bwrdd o'r farn bod ansawdd y data yn dderbyniol. Y pedwar prif gategori o ddata yw:	72
Rheoli risg, rheolaeth fewnol a sicrwydd	75
Adolygu effeithiolrwydd.....	82
Yr adroddiad ar gydnabyddiaeth a staff	84
Cydnabyddiaeth y Cadeirydd a'r Comisiynwyr	85
Cydnabyddiaeth y Prif Weithredwr a'r Tîm Gweithredol	88
Yr adroddiad ar staff	96
Adroddiad ar atebolrwydd seneddol ac archwilio	102
Datganiad Alldro yn erbyn Cyflenwi Seneddol (SOPS)	103
Tablau ariannol cryno	104
Nodiadau ar y Datganiad o Alldro yn erbyn Cyflenwi Seneddol 2021/22 (£000oedd)	106
Tystysgrif ac Adroddiad y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i Senedd Cymru, Senedd yr Alban a Dau Dŷ'r Senedd	112
Y Datganiadau Ariannol	119
Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr	120
Datganiad o'r sefyllfa ariannol	121
Datganiad o Lifau Arian Parod	123
Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr	124
Nodiadau ar y Cyfrifon Adnoddau	125
Cyfarwyddyd Cyfrifon.....	146
Cysylltwch â ni.....	147

Rhagymadrodd

Nododd etholiadau eleni 12 mis ers i mi ymuno â'r Comisiwn fel Cadeirydd a mynd allan yn ystod fy wythnos gyntaf i ymweld â gorsafoedd pleidleisio a gweld â'm llygaid fy hun y gwaith caled y mae pawb yn y gymuned etholiadol yn ei wneud i ddarparu etholiadau ledled y DU. Gwelais yr ymdrechion enfawr a wnaed i ddarparu etholiadau mewn modd diogel o ran COVID-19 y llynedd, a dysgais fwy am waith y Comisiwn a'r bobl rydym yn gweithio gyda nhw ac yn eu cynorthwyo.

Ers yr wythnos gyntaf honno, rwyf wedi parhau i fynd allan a chwrdd ag aelodau o'r gymuned etholiadol. Rwyf wedi clywed gan gadeiryddion a thrysoryddion pleidiau, aelodau o lywodraethau a seneddau'r DU, Swyddogion Canlyniadau a gweinyddwyr etholiadau a llawer o bobl eraill sy'n helpu i sicrhau bod ein prosesau democrataidd yn gweithio'n dda.

Mae tri pheth allweddol y mae pobl am eu gweld gan y Comisiwn wedi dod i'r amlwg yn y trafodaethau hyn: perfformiad uchel, cydweithredu ac annibyniaeth. Rydym wedi llwyddo i gynnwys y meysydd hyn yn ein cynllun corfforaethol pum mlynedd newydd, gan sicrhau y bydd ein gwaith dros y pum mlynedd nesaf yn diwallu anghenion pawb a gaiff eu cefnogi gennym.

Mae perfformiad uchel yn hanfodol wrth gwrs os ydym am barhau i ennyn ymddiriedaeth a hyder. Rydym wedi datblygu targedau heriol a chasgliad uchelgeisiol o ddangosyddion perfformiad, nid yn unig i sicrhau bod y Comisiwn yn cyflawni i safon uchel, ond bod y system ehangach yn diwallu anghenion pleidleiswyr a phawb arall sy'n gysylltiedig ag etholiadau. Byddwn yn mesur boddhad y cyhoedd â phrosesau pleidleisio a chofrestru pleidleiswyr, amseroldeb ein gwaith gorfodi a'r canllawiau a ddarperir, yn ogystal â chanfyddiadau'r cyhoedd o dwyll a chamddefnydd.

I gyflawni ein targedau, mae angen i ni weithio'n agos gyda sefydliadau eraill, gan gynnwys awdurdodau lleol, yr heddlu, pleidiau ac ymgyrchwyr. Mae gennym raglen gymorth ar gyfer gweinyddwyr etholiadau ac awdurdodau lleol i'w helpu i ddarparu gwasanaethau etholiadol lleol effeithiol, cadarn a chyson. Hefyd, mae gennym strategaeth cymorth newydd ar gyfer ein cymuned a reoleiddir er mwyn helpu pleidiau ac ymgyrchwyr i gydymffurfio â chyfraith etholiadol, a sicrhau bod tryloywder i bleidleiswyr o ran yr arian a roddir i'r grwpiau hyn ac a gaiff ei wario ganddynt.

Yn ôl yr arfer, mae annibyniaeth y Comisiwn yn sail i'r gwaith hwn. Mae'n hanfodol ein bod yn parhau i fod yn annibynnol ac yn rhydd i wneud penderfyniadau diduedd, yn seiliedig ar dystiolaeth. Byddwn yn ystyried yn ofalus oblygiadau Datganiad Polisi a Strategaeth Llywodraeth y DU, y bwriedir ei gyhoeddi'n ddiweddarach eleni, ac yn rhannu ein barn drwy'r ymgynghoriad sydd wedi'i drefnu.

Bydd perfformiad, cydweithredu ac annibyniaeth yn arbennig o bwysig wrth i'r Comisiwn roi Deddf Etholiadau Llywodraeth y DU ar waith ynghyd ag agendâu etholiadol Cymru a'r Alban dros y blynyddoedd nesaf. Ochr yn ochr â'r gymuned etholiadol, byddwn yn gweithio i roi newidiadau sylweddol ar waith i bleidleiswyr, gweinyddwyr ac ymgyrchwyr.

Byddwn yn parhau i roi cyngor ar amserlenni, adnoddau ac effaith er mwyn sicrhau y gellir rhoi'r newidiadau ar waith yn ôl y bwriad.

Bydd angen tîm cadarn a medrus i gyflawni'r cynllun corfforaethol a rhoi'r Ddeddf Etholiadau ar waith. Rwyf wedi cael y pleser o groesawu Shaun McNally CBE i'r Comisiwn fel ein Prif Weithredwr newydd, sydd, ar y cyd â'n Huwch-dîm Arwain, eisoes yn gwneud cynnydd ardderchog ar y gwaith hwn. Hoffwn hefyd achub ar y cyfle hwn i dalu teyrnged i Bob Posner, ein Prif Weithredwr sy'n ymddeol, sydd wedi bod yn arweinydd pwyllog, cefnogol a hawdd mynd ato dros sawl blwyddyn o wasanaeth i'r Comisiwn.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. J. P.' followed by a long, sweeping horizontal stroke.

John Pullinger CB

Cadeirydd

Rhagair

Ar ôl ymuno â'r Comisiwn yn ddiweddar fel Prif Weithredwr, rwyf wedi bod yn falch o weld y gwaith ardderchog y mae'r Comisiwn wedi'i wneud i hyrwyddo hyder y cyhoedd yn y broses ddemocrataidd a sicrhau ei huniondeb. Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn nodi cynnydd y sefydliad yn erbyn ei bedwar amcan strategol yn fanwl, ond mae'n werth tynnu sylw at sawl cyflawniad.

Ym mis Mai 2021, cafodd cyfres arbennig o gymhleth o etholiadau ei chynnal ledled Prydain Fawr, gan gynnwys etholiadau i Senedd Cymru, Senedd yr Alban a Chynulliad Llundain, gan fod rhai etholiadau wedi'u gohirio o fis Mai 2020. Arweiniodd her ychwanegol pandemig y coronafeirws at ansicrwydd a newidiadau i bleidleiswyr, ymgyrchwyr a gweinyddwyr y bu'n rhaid iddynt ddilyn canllawiau iechyd y cyhoedd wrth gymryd rhan.

Bu cydweithwyr yn y Comisiwn yn gweithio gyda chyrff iechyd y cyhoedd a'r gymuned etholiadol i gefnogi pawb a oedd yn gysylltiedig â'r etholiadau, gan roi arweiniad manwl i ymgyrchwyr a gweinyddwyr a chynnal ymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth y cyhoedd i helpu pleidleiswyr i ddeall eu hopsiynau pleidleisio.

Roeddwn yn falch o weld bod dros filiwn o bobl wedi cofrestru i bleidleisio yn ystod cyfnod ymgyrch cofrestru pleidleiswyr y Comisiwn, 'Oes 5 'da ti?', a chanfu ein hymchwil nad oedd gostyngiad yn y nifer a bleidleisiodd, er gwaethaf y pandemig. Gwnaeth newidiadau a roddwyd ar waith gan lywodraethau'r DU, y Comisiwn a gweinyddwyr etholiadau helpu i gefnogi pleidleiswyr ac ymgyrchwyr a rhoi tawelwch meddwl iddynt. Roedd pobl yn hyderus y gallent bleidleisio yn ddiogel yn yr etholiadau, llwyddodd y mwyafrif helaeth i bleidleisio gan ddefnyddio'r dull a ffeirir ganddynt ac, ar y cyfan, roedd ymgeiswyr ac ymgyrchwyr yn gallu cyflwyno eu hachos i bleidleiswyr wyneb yn wyneb, ar-lein ac mewn deunyddiau argraffedig.

Ychydig cyn yr etholiadau, canfu ymchwil y Comisiwn fod hyder y cyhoedd yn y broses o gynnal etholiadau wedi cyrraedd y lefel uchaf ers 10 mlynedd. Dywedodd 80 y cant o ymatebwyr eu bod yn hyderus bod etholiadau yn y DU yn cael eu cynnal yn dda, ac roedd 86% yn fodlon ar y broses bleidleisio a chofrestru i bleidleisio. Mae hyn yn ganlyniad gwych ac yn rhywbeth y mae'n rhaid i ni barhau i adeiladu arno.

Yn ogystal â goruchwyllo etholiadau, mae'r Comisiwn hefyd yn gyfrifol am oruchwyllo cydymffurfiaeth â hyrwyddo dealltwriaeth dda o'r rheolau ymhlith y gymuned a reoleiddir. Y llynedd, cynhaliodd cydweithwyr ymchwil i aelodau ein cymuned a reoleiddir er mwyn deall yr heriau a wynebir ganddynt, a'r math o gymorth a chefnogaeth maent am eu cael gennym yn y dyfodol. Hoffem weithio gydag ymgyrchwyr er mwyn darparu cymorth a gweithgarwch ymgysylltu mwy rhagweithiol, gan eu helpu i fynd i'r afael ag unrhyw faterion cydymffurfio posibl. Rydym wedi creu tîm newydd ar gyfer datblygu a phrofi detholiad o adnoddau cymorth newydd, a'u rhoi ar waith.

Cysylltodd y tîm ag amrywiaeth eang o sefydliadau ac unigolion o bob rhan o'r gymuned a reoleiddir, gan gynnwys pleidiau gwleidyddol bach a mawr, ymgyrchwyr nad ydynt yn bleidiau, a chynrychiolwyr etholedig. Clywsom yn ôl gan bron 350 o bobl o bob cwr o'r DU sydd wedi rhoi gwybodaeth i ni a fydd yn ein helpu i gynllunio strategaeth cymorth rheoleiddiol yn unol â'u hanghenion. Bydd hyn yn helpu i sicrhau ein bod yn parhau i

fwynhau lefelau uchel o gydymffurfiaeth, sy'n cefnogi hyder pleidleiswyr yn ein system etholiadol ymhellach.

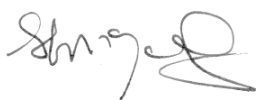
Rhywbeth arall y mae'r Comisiwn wedi bod yn canolbwyntio arno dros y flwyddyn ddiwethaf yw Deddf Etholiadau Llywodraeth y DU, sef y darn mwyaf sylweddol o ddeddfwriaeth etholiadol ers bron 20 mlynedd. Treuliodd y Comisiwn gyfran helaeth o'r flwyddyn ddiwethaf yn rhoi cyngor annibynnol a seiliedig ar dystiolaeth i seneddwyr er mwyn eu helpu i ystyried mesurau'r Bil.

Mae'r Ddeddf Etholiadau bellach wedi cael Cydsyniad Brenhinol ac mae'n dod â chryn newidiadau i'r rhai sy'n darparu etholiadau yn y DU a'r rhai sy'n cymryd rhan ac yn ymgychu ynddynt. Rydym ni a'n partneriaid nawr yn troi at roi'r ddeddf ar waith, a sicrhau bod gan bawb sy'n gysylltiedig â'n prosesau democrataidd amser i ddeall a pharatoi ar gyfer y mesurau newydd. Mae gwaith ar hyn eisoes wedi dechrau a bydd yn flaenoriaeth bwysig dros y blynyddoedd i ddod. Mae cynlluniau ar y gweill ar gyfer ymgyrch codi ymwybyddiaeth y cyhoedd er mwyn cefnogi gofynion newydd o ran manylion adnabod pleidleiswyr, ac mae ein timau yn ystyried yn ofalus sut y gallwn adlewyrchu'r ddeddfwriaeth newydd yn ein canllawiau.

Yn olaf, yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, gwnaed newidiadau pwysig i drefniadau ariannu ac atebolrwydd y Comisiwn. Mae Senedd Cymru a Senedd yr Alban bellach yn ariannu costau uniongyrchol darparu swyddogaethau'r Comisiwn. Mae'r trefniadau hyn wedi bod ar waith am flwyddyn gyfan bellach, gan arwain at fwy o atebolrwydd a thryloywder i'r Comisiwn. Byddwch yn sylwi bod y trefniadau hyn yn cael eu hadlewyrchu drwy gydol y ddogfen hon, yng nghyfrifon y Comisiwn ac yn nwy adran ddatganoledig yr adroddiad.

Mae gwaith y flwyddyn ddiwethaf yn ein rhoi mewn sefyllfa gref ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod. Mae gennym Gynllun Corfforaethol newydd, sy'n gosod amcanion uchelgeisiol ar gyfer y pum mlynedd nesaf. Bydd yn ysgogi ein gwaith gyda'r gymuned etholiadol ehangach, gyda phleidleiswyr, ymgyrchwyr, gweinyddwyr, partneriaid a llywodraethau'r DU, er mwyn atgyfnerthu ymddiriedaeth bellach yn y system etholiadol. Bydd hefyd yn ysgogi cydweithrediad a gwelliant y fewn y Comisiwn. Er mwyn cefnogi ein rhanddeiliaid, mae angen cymorth y staff arnom. Byddwn yn adnewyddu'r cyfleoedd dysgu a datblygu a gynigir gennym ac yn buddsoddi mewn technoleg er mwyn sicrhau bod gan bawb y sgiliau, yr adnoddau a'r cymorth sydd eu hangen arnynt i gyflawni.

Bydd arloesi mewnol yn ein galluogi i ddilyn arloesi allanol. Gyda deddfwriaeth etholiadol newydd gan Lywodraeth y DU ac agendâu diwygio uchelgeisiol gan Gymru a'r Alban, mae cryn newid ar y gorwel. Rydym mewn sefyllfa dda i gefnogi'r gymuned etholiadol drwy'r newidiadau hyn, a chyflwyno achos dros unrhyw ddiwygiadau pellach y gallai fod eu hangen ar ein system er mwyn sicrhau y gall pleidleiswyr ac ymgyrchwyr barhau i gymryd rhan gyda hyder.

Shaun McNally CBE

Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Yr adroddiad ar berfformiad

Trosolwg

Mae'r adran hon yn darparu trosolwg o'r Comisiwn Etholiadol, ein diben, ein perfformiad yn ystod y flwyddyn ddiwethaf a'r risgiau allweddol a allai beryglu ein gallu i gyflawni ein nodau.

Rydym wedi cynnwys gwybodaeth ariannol gryno yn yr adroddiad ar berfformiad. Mae'r wybodaeth hon yn gyson â'r datganiadau ariannol, lle mae rhagor o fanylion ar gael.

Cafodd y Comisiwn Etholiadol ei sefydlu gan Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 (PPERA). Rydym yn annibynnol ar y llywodraeth a phleidiau gwleidyddol ac yn uniongyrchol atebol i Senedd y DU, Senedd Cymru a Senedd yr Alban.

Rydym wedi paratoi Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2021/22 yn unol â chyfarwyddyd cyfrifon, a nodir ar dudalen 152, a gyhoeddir gan Drysorlys EM o dan baragraff 17 (2) o Atodlen 1 PPERA.

Rydym wedi paratoi'r adroddiad ar bwerau a sancsiynau ar dudalen 55 yn unol â pharagraff 15 Atodlen 19(b) a pharagraff 27 Atodlen 19(c) PPERA.

Amdanom ni

Ein rôl

Y Comisiwn Etholiadol yw'r corff annibynnol sy'n goruchwyllo etholiadau ac yn rheoleiddio cyllid gwleidyddol yn y Deyrnas Unedig. Rydym yn gweithio i hyrwyddo hyder y cyhoedd yn y broses ddemocrataidd a sicrhau ei huniondeb.

Ein gweledigaeth a'n nodau

Ein gweledigaeth yw bod yn sefydliad sector cyhoeddus o'r radd flaenaf – yn arloesol, yn sicrhau gwerth gwyb ac yn cyflawni'r hyn sydd bwysicaf i bleidleiswyr a deddfwyr.

Yn 2021/22 gwnaethom weithio tuag at gyflawni pedwar nod:

1. Galluogi'r gwaith o barhau i gynnal etholiadau a refferenda rhydd a theg, gan ganolbwyntio ar anghenion yr etholwyr a mynd i'r afael ag amgylchedd sy'n newid o hyd er mwyn sicrhau bod pob pleidlais yn ddiogel ac yn hygyrch
2. Sicrhau system y gellir ymddiried fwyfwy ynddi a system gynyddol dryloyw o reoleiddio ym maes cyllid gwleidyddol, goruchwyllo cydymffurfiaeth, hyrwyddo dealltwriaeth ymhlith y rhai sy'n cael eu rheoleiddio a mynd ar drywydd achosion o dorri rheolau
3. Bod yn ganolfan arbenigedd annibynnol uchel ei pharch, gan ddefnyddio gwybodaeth a dealltwriaeth i wella tryloywder, tegwch ac effeithlonrwydd ein system ddemocrataidd ymhellach, a helpu i'w haddasu i'r oes fodern, ddigidol
4. Sicrhau gwerth am arian, gan wneud y defnydd gorau o'n hadnoddau a'n harbenigedd er mwyn darparu gwasanaethau sy'n berthnasol i'r hyn sydd bwysicaf i bleidleiswyr. Mae'r nod hwn yn sail i'n holl waith ac yn ei gefnogi

O 2022/23 rydym wedi diweddarau ein gweledigaeth a'n hamcanion strategol yn ein Cynllun Corfforaethol¹

Fel sefydliad, byddwn yn gweithio i hyrwyddo hyder y cyhoedd yn y system etholiadol a sicrhau ei huniondeb. Ein gweledigaeth fydd sicrhau bod **pobl yn gwerthfawrogi ac yn ymddiried mewn etholiadau, ac yn cymryd rhan ynddynt.**

Bwriadwn gyflawni'r weledigaeth hon drwy gyflawni'r pum amcan strategol canlynol:

1. Systemau cofrestru a phleidleisio hawdd eu defnyddio
2. Ymgyrchu gwleidyddol tryloyw a chyllid gwleidyddol sy'n cydymffurfio â'r rheolau

¹ [Cynllun Corfforaethol 2022/23](#)

3. Gwasanaethau etholiadol lleol cadarn
4. Cyfraith etholiadol deg ac effeithiol
5. System etholiadol fodern a chynaliadwy

Ein rôl ledled y DU

Rydym yn cyflawni ar ran pleidleiswyr ym mhob rhan o'r DU ac mae gennym swyddfeydd yng Nghaerdydd, Belfast, Caeredin a Llundain. Rydym yn gweithio'n agos gyda llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig ac, ers mis Ebrill 2021, rydym bellach yn atebol i Senedd y DU, Senedd Cymru a Senedd yr Alban, a chawn ein hariannu gan bob un o'r rhain am y gwaith a wneir ar etholiadau o dan eu pwerau datganoledig neu bwerau a gadwyd yn ôl. Mae ein hadran ar Lywodraethu yn cynnwys rhagor o fanylion am ein trefniadau atebolrwydd ac o dudalen 31 yn nodi adroddiadau penodol mewn perthynas â'n gwaith i Senedd Cymru a Senedd yr Alban.

Cipolwg ar flwyddyn 2021/22

Ebrill – Mehefin 2021

- Gwnaethom gefnogi'r gwaith o gyflwyno'r gyfres gymhleth o etholiadau ym mis Mai 2021 yn llwyddiannus, gan gynnwys yr etholiadau hynny a ohiriwyd o fis Mai 2020 o ganlyniad i COVID-19.
- Cofrestrodd dros filiwn o bobl i bleidleisio ym Mhrydain Fawr yn ystod cyfnod ein hymgyrch 'Oes 5 'da ti?' i gofrestru pleidleiswyr.
- Gwnaeth ein hymgyrch 'Dy bleidlais di a neb arall' godi ymwybyddiaeth pleidleiswyr o'u hawliau a chynhyrchwyd cyfres o adnoddau i awdurdodau lleol a sefydliadau eraill eu defnyddio er mwyn lledaenu'r neges.
- Cawsom gyfradd ymateb o 87% yn ein harolwg pwls i staff. Mae hyn 8 pwynt canrannol yn uwch na'r arolwg pwls ym mis Tachwedd 2020, ac 1 pwynt canrannol yn uwch na'r arolwg llawn diwethaf o bob aelod o staff ym mis Mawrth 2020.
- Dechreuodd John Pullinger fel Cadeirydd y Comisiwn Etholiadol.
- O 1 Ebrill, dechreuodd y Comisiwn Etholiadol gael ei ariannu gan Senedd Cymru a Senedd yr Alban ar gyfer swyddogaethau ac etholiadau datganoledig, a dod yn atebol iddynt.
- Dywedodd 64% o'r aelodau o'r cyhoedd a arolygwyd eu bod yn fodlon ar ein gwasanaeth gwybodaeth i'r cyhoedd.

Gorffennaf – Medi 2021

- Gwnaethom gefnogi'r canfasiad cofrestru etholiadol ledled Prydain Fawr ac yng Ngogledd Iwerddon, gan roi cyngor a chymorth i Swyddogion Cofrestru Etholiadol a chynnal ymgyrch codi ymwybyddiaeth y cyhoedd newydd yng Ngogledd Iwerddon.
- Gwnaethom gyhoeddi tri adroddiad gwerthuso ar etholiadau mis Mai 2021, gan ddod i'r casgliad bod yr etholiadau wedi cael eu cynnal yn dda er gwaethaf yr amgylchiadau heriol.
- Cyhoeddodd y Pwyllgor ar Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus adroddiad ar reoleiddio cyllid etholiadau, gan argymhell newidiadau pwysig i rôl a phwerau'r Comisiwn.
- Cafodd y Bil Etholiadau ei gyhoeddi a'i gyflwyno yn Senedd y DU. Buom yn gweithio gyda swyddogion i gynnig cyngor ac arbenigedd yn ôl y gofyn.
- Gwnaethom gyhoeddi ein harolwg cymorth rheoleiddio, i'n helpu i ddeall anghenion ein rhanddeiliaid yn well.
- Penodwyd Dr Katy Radford yn Gomisiynydd ar gyfer Gogledd Iwerddon.

Hydref – Rhagfyr 2021

- Gwnaethom gyhoeddi canllawiau ar gyfer gweinyddwyr etholiadol, pleidiau ac ymgyrchwyr cyn etholiadau mis Mai 2022.
- Gwnaethom gyhoeddi ymchwil yn ystyried agweddau'r cyhoedd at brosesau pleidleisio a'r wybodaeth sydd ar gael mewn perthynas ag etholiadau.
- Gwnaethom gyhoeddi ffurflenni gwariant ar ymgyrchu pleidiau gwleidyddol ac ymgyrchwyr cofrestredig nad ydynt yn bleidiau a wariodd £250,000 neu lai ar ymgyrchu yn etholiad Senedd Cymru neu etholiad Senedd yr Alban yn 2021.
- Gwnaethom gyhoeddi ein Cynllun Corfforaethol cyntaf ar gyfer Cymru a'n hamcangyfrif i Bwyllgor y Llywydd a'n hamcangyfrif cyntaf i Gorff Corfforaethol Senedd yr Alban.
- Buom yn ymgynghori ym Mhrydain Fawr ac yng Ngogledd Iwerddon ar strategaeth cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant newydd ac ar ddull diwygiedig o gwblhau Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb.

Ionawr – Mawrth 2022

- Gwnaethom gyhoeddi ffurflenni gwariant ar ymgyrchu pleidiau gwleidyddol a wariodd dros £250,000 ar ymgyrchu yn etholiad Senedd Cymru neu etholiad Senedd yr Alban yn 2021.
- Cyhoeddwyd ein hadroddiad ar ganfasiad cofrestru etholiadol Gogledd Iwerddon yn 2021.
- Gwnaethom gynnal ein seminar cyn etholiad rithwir gyntaf yng Ngogledd Iwerddon ar gyfer ymgeiswyr ac asiantiaid a oedd yn sefyll yn yr etholiad i'r Cynulliad ym mis Mai 2022.
- I helpu Swyddogion Canlyniadau a Swyddogion Cofrestru Etholiadol cyn etholiadau mis Mai 2022, gwnaethom gynnal digwyddiadau briffio ar y cyd â Bwrdd Cydlynw Etholiadol Cymru a'r Bwrdd Rheoli Etholiadol yn yr Alban.
- Cynhaliwyd 'Wythnos Croeso i Dy Bleidlais' yng Nghymru a'r Alban mewn partneriaeth â chyrff addysg a grwpiau ieuenctid, er mwyn rhoi gwybodaeth am gofrestru a phleidleisio i bobl ifanc 15-17 oed.
- Gwnaethom lansio diwrnod gweithgareddau ar gyfer gwladolion tramor sydd newydd gael yr etholfraint yng Nghymru a'r Alban er mwyn rhoi gwybodaeth iddynt am gofrestru a phleidleisio.

Ein blwyddyn mewn ffigurau

Defnyddiwyd gwerth

£17.2m

o adnoddau gyda phleidlais, gan gynnwys £0.7m o wariant cyfalaf

Buddsoddwyd

65%

o'n gwariant adnoddau net ar gostau staff (£10.8m)

Cyflawnwyd sgôr ymgysylltu â chyflogeion o

67%

Atebwyd

5,324

o ymholiadau gan y cyhoedd – cynnydd o 18% o gymharu â'r llynedd

Ymatebwyd i

150

o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth

Cyhoeddwyd

412

o adroddiadau rhoddion a benthyciadau gan bleidiau ac ymgyrchwyr

Hysbyswyd

93.9%

o ymgeiswyr am ganlyniad eu cais cofrestru o fewn targedau yn seiliedig ar gymhlethdod (ceisiadau syml: 35 diwrnod gwaith, ceisiadau cymhleth: 45 diwrnod gwaith, Ymgyrchwyr nad ydynt yn Bleidiau: 5 diwrnod gwaith)

Cwblhawyd

66.7%

o ymchwiliadau o fewn targedau yn seiliedig ar gymhlethdod (achosion syml: 90 diwrnod calendr, achosion cymhleth: 180 diwrnod calendr, achosion cymhleth iawn: targedau unigol a osodwyd fesul achos)

Cyhoeddwyd

724

o ddatganiadau blynyddol o gyfrifon ar gyfer pleidiau gwleidyddol ac unedau cyfrifyddu

Cyhoeddwyd

100%

o'n cynhyrchion canllaw yn brydlon, heb wallau sylweddol

Ymatebwyd i

99.5%

o geisiadau am gyngor gan awdurdodau lleol o fewn 3 diwrnod

Cyflwynwyd gwerth

£58k

o sancsiynau sifil yn ein rôl fel rheoleiddiwr

Dadansoddi perfformiad

Nod un

Galluogi'r gwaith o gynnal etholiadau a refferenda rhydd a theg, gan ganolbwyntio ar anghenion yr etholwyr a mynd i'r afael ag amgylchedd sy'n newid o hyd er mwyn sicrhau bod pob pleidlais yn ddiogel ac yn hygyrch.

Mae'r nod hwn yn cynnwys ein rôl i oruchwyllo'r broses o gynnal etholiadau ym mhob rhan o'r DU ac mae'n canolbwyntio ar dri maes: cynnal digwyddiadau etholiadol yn effeithiol, moderneiddio cofrestru etholiadol a manteisio i'r eithaf arno, a mynd i'r afael â thwyll etholiadol.

Cyflawniadau allweddol

Er mwyn helpu i gynnal digwyddiadau etholiadol yn effeithiol, gwnaethom y canlynol:

- rhoi cyngor i Swyddogion Canlyniadau, gweinyddwyr etholiadau, ymgeiswyr ac asiantiaid er mwyn helpu i gynnal etholiadau mis Mai 2021 yn effeithiol ledled Prydain Fawr
- adrodd ar y ffordd y gweinyddwyd etholiadau mis Mai 2021 yng Nghymru, Lloegr a'r Alban
- trafod deddfwriaeth ddrafft â llywodraethau'r DU, Cymru a'r Alban cyn etholiadau mis Mai 2022
- cyhoeddi canllawiau ac adnoddau, a rhoi cymorth i weinyddwyr etholiadau, ymgeiswyr ac asiantiaid, er mwyn paratoi ar gyfer yr etholiadau a drefnwyd ledled y DU ym mis Mai 2022
- dosbarthu – yn uniongyrchol a thrwy awdurdodau lleol a sefydliadau partner eraill – ystod gynhwysfawr o ddeunyddiau gwybodaeth newydd i bleidleiswyr mewn perthynas ag etholiadau diogel o ran Covid, er mwyn cefnogi hyder pleidleiswyr
- gweithio gyda Chyngor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu, Gwasanaeth Erlyn y Goron a'r Coleg Plismona i ddarparu canllawiau newydd i ymgeiswyr ac ymgyrchwyr ar nodi achosion o fygyly a rhoi gwybod amdanynt
- gweithio gyda sefydliadau sy'n cefnogi pobl ag anabledd i godi ymwybyddiaeth o sut y gallant gymryd rhan mewn etholiadau a'r cymorth y gallant ddisgwyl ei gael
- lansio system newydd ar gyfer prosesu ceisiadau i achredu arsylwyr etholiadol

Er mwyn helpu i foderneiddio cofrestru etholiadol a manteisio i'r eithaf arno, gwnaethom y canlynol:

- cynnal ymgyrchoedd cofrestru pleidleiswyr drwy gyfryngau torfol ledled Prydain Fawr, er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r angen i gofrestru a darparu gwybodaeth am sut i gymryd rhan
- helpu Swyddogion Cofrestru Etholiadol ym Mhrydain Fawr i gynnal y canfasiad blyneddol, gan gynnwys drwy roi arweiniad a chynghor
- gweithio'n agos gyda Phrif Swyddog Etholiadol Gogledd Iwerddon i gefnogi'r canfasiad cofrestru etholiadol
- adrodd ar ganfasiad cofrestru etholiadol 2021 yng Ngogledd Iwerddon, gan argymhell diwygiadau i foderneiddio'r broses gofrestru

Er mwyn helpu i atal twyll etholiadol, gwnaethom y canlynol:

- gweithio gyda'r heddlu ac awdurdodau lleol i gefnogi'r gwaith o ddatblygu cynlluniau uniondeb er mwyn helpu i atal twyll etholiadol
- cyhoeddi data wedi'u diweddarau ar achosion honedig o dwyll etholiadol y rhoddwyd gwybod amdanynt yn ystod 2021, a data newydd ar nifer bach o achosion y rhoddwyd gwybod amdanynt yn ystod 2022
- gweithio gyda phartneriaid i gynnal ymgyrch i godi ymwybyddiaeth o dwyll etholiadol, cyn yr etholiadau ym mis Mai 2021
- cynnal ein cynhadledd flynyddol ar gyfer Pwyntiau Cyswllt Unigol etholiadau'r heddlu ar-lein, ar y cyd â Chynghor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu
- gweithio gydag Academi Troseddau Economaidd Heddlu Dinas Llundain i gynnal pedwar cwrs hyfforddi ar gyfer swyddogion yr heddlu a chyfrannu cynnwys at y cyrsiau hynny

Mesurau perfformiad

Mesur	Perfformiad
Rydym yn cyhoeddi 100% o'n cynhyrchion canllaw mewn perthynas â chofrestru etholiadol yn brydlon, heb wallau sylweddol	100 % Cyflawnwyd
Rydym yn rhoi cyngor cywir i Swyddogion Canlyniadau a Swyddogion Cofrestru Etholiadol o fewn tri diwrnod gwaith i dderbyn y cais. (Targed 100%)	99.5 % Cyflawnwyd
Mae ychwanegiadau at gofrestrau etholiadol yn ystod ein hymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth yn cyflawni ein targedau neu'n rhagori arnynt (Targed 640,000. Cyflawnwyd 660,000)	104 % Cyflawnwyd

Ein gweithgareddau yn ystod y flwyddyn

Cynnal digwyddiadau etholiadol yn effeithiol

- Cafodd y gyfres gymhleth o etholiadau a gynhaliwyd ym mis Mai 2021 ym Mhrydain Fawr eu cynnal yn dda, ac roedd gan y cyhoedd lefelau uchel o hyder a boddhad â'r ffordd y gweinyddwyd yr etholiadau. Gwnaethom helpu gweinyddwyr etholiadau i ddarparu'r etholiadau gyda chanllawiau ysgrifenedig cynhwysfawr a thrwy ein gwasanaeth cyngor. Gwnaethom hefyd ymgymryd ag ymgyrchoedd a darparu adnoddau er mwyn helpu i sicrhau bod pleidleiswyr yn deall sut i gymryd rhan yn hyderus, o ystyried y cyd-destun iechyd y cyhoedd yn arbennig. Gwnaeth gweithgarwch ein hymgyrch i gofrestru pleidleiswyr helpu i ychwanegu dros 600,000 o enwau at gofrestrau etholiadol, drwy hysbysebu ar raddfa fawr, gwaith partneriaeth ac ennyn sylw yn y cyfryngau.
- Gwnaethom gefnogi canfasiad cofrestru etholiadol 2021 yng Ngogledd Iwerddon, y cyntaf ers 2013 a arweiniodd at y gofrestr fwyaf erioed yng Ngogledd Iwerddon. Roedd hyn yn cynnwys cynnal ymgyrch i godi ymwybyddiaeth o'r canfasiad ac annog pobl i ymateb. Gwnaethom hefyd gefnogi'r canfasiad blynyddol ym Mhrydain Fawr, gan roi arweiniad a defnyddio ein safonau perfformiad i gefnogi a herio gwaith Swyddogion Cofrestru Etholiadol.
- Rydym wedi ymgymryd â pharatoadau i gefnogi etholiadau mis Mai 2022 a gynhelir ledled y DU. Rydym wedi cyhoeddi canllawiau ac adnoddau i'r rhai sy'n cynnal yr etholiadau ac yn sefyll ynddynt, gan weithio'n agos gydag amrywiaeth o randdeiliaid o bob rhan o'r gymuned etholiadol. Ymgynghorwyd â ni ar ddeddfwriaeth ddrafft gan lywodraethau'r DU, Cymru a'r Alban, ac adlewyrchwyd y newidiadau yn ein canllawiau a'n negeseuon.

Nod dau

Sicrhau system y gellir ymddiried fwyfwy ynddi a system gynyddol dryloyw o reoleiddio ym maes cyllid gwleidyddol, goruchwyllo cydymffurfiaeth, hyrwyddo dealltwriaeth ymhlith y rhai sy'n cael eu rheoleiddio a mynd ar drywydd achosion o dorri rheolau.

Mae'r nod hwn yn cwmpasu ein rôl reoleiddio. Rydym yn canolbwyntio ar ddau faes sydd wrth wraidd democratiaeth iach: sicrhau tryloywder cyllid gwleidyddol, a rheoleiddio effeithiol. Mae'r meysydd hyn yn hanfodol i sicrhau bod gan bleidleiswyr hyder yn ein hetholiadau. Rydym felly, yn ôl yr arfer, wedi canolbwyntio ar ein rhanddeiliaid ym mhob agwedd ar ein gwaith rheoleiddio.

Cyflawniadau allweddol

Er mwyn sicrhau tryloywder, gwnaethom y canlynol:

- cyhoeddi adroddiadau ariannol gan bleidiau ac ymgyrchwyr
- gweithio gyda phleidiau i gyflwyno adroddiadau ariannol ac addasu ein patrwm o gyhoeddiadau arferol o ganlyniad i'r heriau a wynebwyd gan bleidiau wrth gyflwyno adroddiadau yn sgil y pandemig
- cofrestru pleidiau gwleidyddol ac ymgyrchwyr eraill a chyhoeddi manylion mewn cofrestrau ar-lein
- parhau i weithio ar ein system Cyllid Gwleidyddol Ar-lein newydd, gan gynnwys symud yn llwyddiannus i'w datblygu'n fewnol

Er mwyn cefnogi rheoleiddio da, gwnaethom y canlynol:

- cwblhau ein harolwg mwyaf erioed o ymgyrchwyr er mwyn deall eu hanghenion o ran ein hadnoddau i gefnogi cydymffurfiaeth â'r gyfraith
- parhau i ddatblygu ein dull rheoleiddio er mwyn rhoi mwy o gymorth i bleidiau ac ymgyrchwyr
- diwygio llawer o'r dogfennau canllaw ar y cyfreithiau cyllid gwleidyddol ar ein gwefan er mwyn eu symud i fformat gwe newydd, gan wneud cynnydd tuag at ein nod o symud pob canllaw i'r fformat hwn dros y blynyddoedd nesaf
- dod o hyd i ffyrdd newydd hyblyg o barhau i ganolbwyntio ar gefnogi pleidiau ac ymgyrchwyr yn ystod y pandemig
- adeiladu ar ein gwaith ar wybodaeth reoleiddio i ysgogi rhyngweithiadau rhagweithiol ag ymgyrchwyr unigol
- gweithredu a rhoi sancsiynau pan gafwyd achosion o dorri cyfraith cyllid gwleidyddol

- diweddarau a gwella ein prosesau gorfodi, gan ddefnyddio arferion gorau a dysgu gan achosion blaenorol. Bydd hyn yn atgyfnerthu ymchwiliadau effeithiol, amserol a diduedd.

Mesurau perfformiad

Mesurau	Perfformiad
Cyhoeddwyd 100% o ddatganiadau o gyfrifon o fewn 60 diwrnod gwaith i'r dyddiad cau statudol	100% Cyflawnwyd
Cyhoeddwyd 100% o adroddiadau rhoddion a benthyciadau a dderbyniwyd erbyn y dyddiad cau statudol o fewn 30 diwrnod gwaith	100% Cyflawnwyd
Cynhaliwyd gwiriadau caniatâd ar 25% o ffurflenni rhoddion a benthyciadau chwarterol ac a reoleiddir pleidiau	38.34% Cyflawnwyd
Nifer y cynhyrchion/adnoddau canllawiau rheoleiddio a gyflwynir gennym i helpu'r gymuned a reoleiddir i gydymffurfio â'r rheolau	118
Cyflwynwyd 90% o ymatebion i geisiadau am gyngor rheoleiddio ar adroddiadau ariannol o fewn targedau yn seiliedig ar eu cymhlethdod (Cyngor cyffredin: 5 diwrnod gwaith, cyngor cymhlethdod canolig: 10 diwrnod gwaith, safbwyntiau cynghori ffurfiol a chyngor arall ar faterion newydd a chymhleth: 20 diwrnod gwaith)	92.79% Cyflawnwyd
Caiff 90% o ymgeiswyr eu hysbysu am ganlyniad eu cais i gofrestru o fewn y targedau yn seiliedig ar eu cymhlethdod (ceisiadau syml: 35 diwrnod gwaith, ceisiadau cymhleth: 45 diwrnod gwaith, ymgrychwyr nad ydynt yn bleidiau: 5 diwrnod gwaith)	93.91% Cyflawnwyd

Caiff 90% o ymchwiliadau eu cynnal o fewn targedau yn seiliedig ar eu cymhlethdod

69.05%²
Nis
Cyflawnwyd

(achosion syml: 90 diwrnod calendr, achosion cymhleth: 180 diwrnod calendr, achosion cymhleth iawn: targedau unigol a osodwyd fesul achos)

Cyflwynwyd 90% o hysbysiadau terfynol o fewn 21 diwrnod calendr i'r dyddiad cau ar gyfer cyflwyno sylwadau, neu 21 diwrnod i'r dyddiad y derbyniwyd sylwadau os daethant i law ar ôl y dyddiad cau, pa un bynnag sydd hwyraf

88.89%³
Nis
Cyflawnwyd

Ein gweithgareddau yn ystod y flwyddyn

Sicrhau tryloywder

- Gwnaethom gynnal cofrestrau partïon gwleidyddol, gan asesu ceisiadau gan newydd-ddyfodiaid er mwyn sicrhau mai dim ond pleidiau sy'n cyflawni'r profion cyfreithiol sydd ar y gofrestr. Gwnaethom hefyd brosesu newidiadau i fanylion rhai presennol cyn gynted â phosibl. Gwnaeth y ddau weithgaredd alluogi'r pleidiau hynny i gyflwyno ymgeiswyr i sefyll etholiad, a sicrhau bod cofrestrau ar-lein pleidiau yn gyfredol.
- Gwnaethom barhau i gyhoeddi data cyllid gwleidyddol cyn gynted â phosibl ar ôl iddynt gael eu cyflwyno i ni gan bleidiau ac ymgyrchwyr. Mae cyhoeddi'r wybodaeth hon yn golygu bod gan bleidleiswyr y wybodaeth sydd ei hangen arnynt i ddeall sut y caiff y rhai sy'n gofyn am eu pleidlais eu hariannu a sut maent yn gwario eu harian. Ym mis Awst, gwnaethom gyhoeddi 721 o ddatganiadau o gyfrifon gan bleidiau ac unedau cyfrifyddu, sef cyhoeddiad unigol mwyaf y flwyddyn.
- Er i'r pandemig barhau i effeithio ar bleidiau ac ymgyrchwyr, gwnaethom lwyddo i gyhoeddi data rhoddion a benthyciadau, a datganiadau o gyfrifon yn ôl yr arfer i

² Rydym yn ceisio cwblhau ymchwiliadau cyn gynted â phosibl ond ein blaenoriaeth gyntaf bob tro yw cynnal ymchwiliad teg a thrylwyr. Doedd dim problem gyson oedd yn arwain at ddyddiadau cau'n cael eu methu. Mewn rhai achosion cymhleth roedd nifer o broblemau a throseddau i'w hystyried, mewn achosion eraill roedd cyfathrebu helaeth gydag unigolion. Yn ogystal, cafodd COVID effaith yn gyffredinol ar adnoddau unigolion, ac ar ein hadnoddau ni ar adegau.

³ Cafodd un hysbysiad terfynol ei anfon y tu allan i'r amserlenni targed. Roedd yr hysbysiad terfynol i fod i gael ei anfon ar adeg pan oedd dyddiadau cau yn cystadlu â'i gilydd, gydag ymchwiliad cymhleth, pwysig iawn yn cymryd blaenoriaeth.

raddau helaeth. Gwnaethom hefyd gyhoeddi data ar wariant ymgeiswyr yn etholiadau Senedd Cymru a Senedd yr Alban yn 2021.

Cefnogi prosesau rheoleiddio da

- Gwnaethom ymgysylltu â phleidiau ac ymgyrchwyr i ystyried ffyrdd newydd ac arloesol o gefnogi cydymffurfiaeth â'r gyfundrefn cyllid gwleidyddol. Anfonwyd dros 1,000 o negeseuon at bleidiau, ymgyrchwyr, rhoddwyr a reoleiddir, cymdeithasau aelodau a chymdeithasau anghorfforedig yn gofyn iddynt gwblhau arolwg i'n helpu i ddeall eu hanghenion. Cawsom 347 o ymatebion, gan roi dealltwriaeth fanwl i ni sy'n newid y ffordd rydym yn cefnogi cydymffurfiaeth.
- Gwnaethom barhau i ddatblygu'r fersiwn well ac wedi'i diweddarau o Cyllid Gwleidyddol Ar-lein, a fydd yn ei gwneud hi'n haws i bleidiau ac ymgyrchwyr rannu'r wybodaeth ofynnol â ni.
- Diwygiwyd llawer o'r tudalennau canllaw ar ein gwefan, ac mae mwy i ddilyn, o ddogfennau i destun ar y we, gan weithio tuag at ganllawiau sy'n fwy rhyngweithiol a chysylltiedig. O ganlyniad, gwnaethom wella'r cyfleuster chwilio fel y gellir dod o hyd i'n canllawiau yn haws. Gwnaethom hefyd gyhoeddi cyfres benodol o ganllawiau ar gyfer etholiadau mis Mai 2022 yn gynt na'r disgwyl.
- Roedd ein gwaith i helpu pleidiau ac ymgyrchwyr i gydymffurfio â chyfraith etholiadol, nifer is o etholiadau a reoleiddir, a'n dull cefnogol parhaus o ymdrin ag achosion o ddiffyg cydymffurfio mewn perthynas â COVID oll yn ffactorau a gyfrannodd at ostyngiad mewn gwaith achos gorfodi yn ystod y flwyddyn. Ond oherwydd bod angen i bleidleiswyr ac ymgyrchwyr wybod y byddwn yn gweithredu os na chaiff y rheolau eu dilyn, rydym wedi defnyddio ein pwerau gorfodi a sancsiynu i nodi achosion o ddiffyg cydymffurfio ac ymateb iddynt, ac atal achosion o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol lle y bo'n briodol. Rhoddwyd cosbau ariannol gwerth £42,370 yn ystod 2021/22 a chafodd gwerth £15,700 o gyllid nas caniatwyd ei fforffedu'n wirfoddol, gan ddileu'r rhain o'r system cyllid gwleidyddol.
- Mabwysiadwyd dull rhagweithiol wrth gasglu gwybodaeth ac ymyrryd yn ystod yr ymgyrch yn etholiadau Senedd Cymru a Senedd yr Alban er mwyn atal neu leihau achosion o ddiffyg cydymffurfio. Gwnaethom hefyd fonitro cydymffurfiaeth yn agos, yn ogystal â'r ffyrdd y cydymffurfiodd pleidiau ac ymgyrchwyr â'r gyfundrefn argraffnodau digidol newydd a oedd mewn grym ar gyfer etholiad Senedd yr Alban. Bydd hyn yn helpu i lywio canllawiau a dulliau rheoleiddio yn y dyfodol.

Nod tri

Bod yn ganolfan arbenigedd annibynnol uchel ei pharch, gan ddefnyddio gwybodaeth a dealltwriaeth i wella tryloywder, tegwch ac effeithlonrwydd ein system ddemocrataidd ymhellach, a helpu i'w haddasu i'r oes fodern, ddigidol.

Mae'r maes gwaith hwn yn canolbwyntio ar arloesi ac atgyfnerthu ein sail dystiolaeth. Mae ein harbenigedd ym meysydd polisi, ymchwil a chyfathrebu yn rhan greiddiol o'r gwaith hwn.

Cyflawniadau allweddol

Er mwyn rhannu ein cyngor annibynnol ac arbenigol ar ein system ddemocrataidd, gwnaethom y canlynol:

- rhannu ymgyrch codi ymwybyddiaeth y cyhoedd i helpu pobl i ddeall technegau hysbysebu ar-lein, ar y cyd â phartneriaid rheoleiddio
- cyhoeddi ein harolwg blynyddol o farn y cyhoedd, a ganfu fod hyder y cyhoedd yn y ffordd y caiff etholiadau eu cynnal ar y lefel uchaf erioed
- darparu dadansoddiad manwl o Fil Etholiadau Llywodraeth y DU, gan gynnwys adborth i Swyddfa'r Cabinet, sesiynau briffio i seneddwy, tystiolaeth ar lafar i bwyllgorau seneddol, cyfarfodydd â'r Gweinidog a chynnwys ar gyfer ein gwefan
- darparu dadansoddiad i seneddwy yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon ar effaith mesurau yn y Bil Etholiadau, a sesiynau briffio i lywodraethau Cymru a'r Alban, yn enwedig mewn perthynas â'u proses i ystyried ceisiadau am gydsyniad deddfwriaethol
- ymateb i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar reolau etholiadol ar gyfer etholiadau llywodraeth leol ym mis Mai 2022, a rhannu syniadau a chynlluniau gwerthuso ar gyfer y cynlluniau peilot maent yn bwriadu eu cynnal
- ehangu ein gwaith ymgysylltu ag addysgwyr a chyhoeddi rhagor o adnoddau dysgu i bobl ifanc, a'r rhai sy'n gweithio gyda nhw, er mwyn hyrwyddo llythrennedd gwleidyddol a dealltwriaeth o brosesau democrataidd
- rhoi tystiolaeth i Bwyllgor Gweinyddiaeth Gyhoeddus a Materion Cyfansoddiadol Senedd y DU ar ein gwaith, a chyhoeddi ein safbwyntiau am ganfyddiadau adroddiad y Pwyllgor ar Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus ar gyllid gwleidyddol
- cyhoeddi canfyddiadau ymchwil ansoddol i foderneiddio etholiadau, gan ystyried agweddau'r cyhoedd at bleidleisio a'r wybodaeth sydd ar gael mewn perthynas ag etholiadau

Mesurau perfformiad

Mesur	Perfformiad
Rydym yn cyhoeddi 100% o'n hadroddiadau o fewn terfynau amser arfaethedig	100 % Cyflawnwyd
Rydym yn rhoi sylwadau ar 100% o'r cynigion polisi a deddfwriaethol perthnasol	100 % Cyflawnwyd
Gweithio o blaid yr argymhellion ynghylch diwygio cyfraith etholiadol gan Gomisiynau Cyfraith Cymru a Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon	Yn mynd rhagddo

Ein gweithgareddau yn ystod y flwyddyn

Rhoi cyngor annibynnol ac arbenigol

Gwnaethom gyhoeddi tri adroddiad am etholiadau mis Mai 2021, sef y gyfres fwyaf cymhleth o etholiadau yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gyda'r heriau ychwanegol a gyflwynwyd gan bandemig y coronafeirws. Gwnaethom ganfod bod y newidiadau a roddwyd ar waith gan lywodraethau'r DU, gweinyddwyr etholiadau a gennym ni helpu i gefnogi pleidleiswyr ac ymgyrchwyr a rhoi tawelwch meddwl iddynt. Disgrifiodd ein hadroddiadau y pryderon parhaus ynghylch gwydnwch a chapasiti timau gwasanaethau etholiadol lleol ledled Prydain Fawr. Mewn ymateb, gwnaethom dynnu sylw at ein cynlluniau i weithio mewn partneriaeth â'r gymuned etholiadol, gan gynnwys y Llywodraeth ac awdurdodau lleol, er mwyn helpu i feithrin mwy o wydnwch ar gyfer y dyfodol.

Mae Bil Etholiadau Llywodraeth y DU wedi bod yn ganolbwynt pwysig i'n gwaith dros y flwyddyn ddiwethaf. Yn ogystal â gweithio'n agos i gefnogi swyddogion i ddatblygu'r ddeddfwriaeth, gwnaethom roi tystiolaeth i'r Cyd-bwyllgor Hawliau Dynol, y Pwyllgor Gweinyddiaeth Gyhoeddus a Materion Cyfansoddiadol a'r Pwyllgor Biliau Cyhoeddus, ar y Bil yn ei gyfanrwydd neu ar agweddau penodol. Gwnaethom hefyd ddarparu sesiynau briffio i seneddwyr ledled Prydain Fawr am ystyriaethau allweddol ac effeithiau posibl, gan gynnwys cyn dadleuon seneddol allweddol.

Rhoddwyd tystiolaeth i Bwyllgor Gweinyddiaeth Gyhoeddus a Materion Cyfansoddiadol Senedd y DU ar ein gwaith, a chafodd cymheiriaid dethol eu briffio cyn Ail Ddarlleniad Bil Diddymu a Galw'r Senedd yn Nhŷ'r Arglwyddi.

Cyhoeddwyd canfyddiadau o astudiaeth ymchwil newydd yn ystyried anghenion a disgwyliadau'r cyhoedd mewn perthynas â'r broses bleidleisio a'r wybodaeth y maent yn ei chael am bleidleisio. Mae'r ymchwil hon yn rhan o brosiect ehangach sy'n ystyried dyfodol

pleidleisio, a byddwn yn ei defnyddio i ddatblygu argymhellion i lywodraethau'r DU am sut y gall y system etholiadol barhau i gefnogi pobl i gymryd rhan yn y broses ddemocrataidd.

Gwnaethom barhau i ehangu ein gwaith ymgysylltu ag addysgwyr er mwyn hyrwyddo llythrennedd gwleidyddol a dealltwriaeth o brosesau democrataidd, gan gyhoeddi rhagor o adnoddau dysgu i bobl ifanc a'r rhai sy'n gweithio gyda nhw. Roedd hyn yn cynnwys gweithgareddau yn ystod cyfnodau cofrestru, cynlluniau gwersi a gweithgareddau ar gyfer y gwasanaeth, i'w defnyddio mewn ysgolion uwchradd ym Mhrydain Fawr.

Gwnaethom barhau i ddatblygu ymarferoldeb a chynnwys ein gwefan, gan ddefnyddio dadansoddeg ac adborth o brofion defnyddwyr. Gwnaethom ddarparu cyfleuster chwilio newydd ar ein gwefan ac ailstrwythuro cynnwys canllawiau at ddefnydd gweinyddwyr etholiadau, pleidiau gwleidyddol ac ymgyrchwyr.

Nod pedwar

Darparu gwerth am arian, gan wneud y defnydd gorau o'n hadnoddau a'n harbenigedd er mwyn darparu gwasanaethau sy'n berthnasol i'r hyn sydd bwysicaf i bleidleiswyr.

Mae'r nod hwn yn darparu ffocws ar gyfer gweithgareddau sy'n cefnogi'r sefydliad ac yn sicrhau bod y bobl fedrus, yr adnoddau, y dechnoleg, y systemau a'r trefniadau llywodraethu priodol gennym. Y nod yw darparu gwasanaethau sy'n effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarbodus.

Cyflawniadau allweddol

Er mwyn cefnogi ein sefydliad, gwnaethom y canlynol:

- rhoi ein trefniadau atebolrwydd newydd gyda Senedd Cymru a Senedd yr Alban ar waith, a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2021.
- adolygu ac ailwampio'r ffordd rydym yn darparu gwasanaethau cyfreithiol
- cynnal arolwg o'r holl staff a defnyddio'r canlyniadau i nodi meysydd lle dylai'r Uwch-grŵp Arwain flaenoriaethu datblygiad yn unol â'n cynllun corfforaethol. Mae mentrau allweddol yn cynnwys datblygu siarter ymddygiadol ac ailddatblygu ein dull dysgu a datblygu.
- cwblhau ymgynoriadau mewnol ac allanol ar ein strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant newydd, y mae fersiwn derfynol yn cael ei chynhyrchu ar hyn o bryd
- datblygu cynllun gweithredu cydraddoldeb hiliol drwy'r Tasglu Hil yn y Gwaith
- adnewyddu ein hamgylchedd gwaith er mwyn cefnogi ffyrdd mwy hyblyg o weithio
- parhau i ddatblygu ein dull sicrhau ansawdd i'n helpu i wella ein prosesau yn barhaus

Mesurau perfformiad

Mesur	Perfformiad
Cyflawni ein prosiect Ffyrdd o Weithio er mwyn sicrhau newidiadau busnes a weithredir yn ddigidol i adlewyrchu'r disgwyliadau sydd ar gyflogwyr modern, a sicrhau y gall y cyfleusterau TGCh craidd gefnogi'r newidiadau hyn.	Cwblhawyd

Bodddhad rhanddeiliaid a staff gydag adnoddau TG	Nis Cwblhawyd / Yn mynd rhagddo⁴
Gweithio gyda Senedd Cymru a Senedd yr Alban i roi ein trefniadau atebolrwydd newydd ar waith, gan gynnwys fformiwla cyllido newydd a chynlluniau busnes ar gyfer Cymru a'r Alban	Cwblhawyd
Rhoi ein Strategaeth Pobl newydd ar waith	Yn mynd rhagddo
Cynnal sgoriau ymgysylltu â staff uchel yn yr arolwg staff blynyddol a sicrhau bod dangosyddion megis trosiant staff ar lefelau priodol	Sgôr ymgysylltu â staff: 67% (Cyfartaledd y Gwasanaeth Sifil: 64%) Trosiant staff: 14.2%
Nodi opsiynau, costau a buddiannau e-gaffael a gweithredu system newydd yn unol â hynny	Cwblhawyd
Monitro amrywiannau sylweddol ym mhob cyllideb a, lle y bo'n briodol, lleihau'r amrywiannau hyn yn ystod pum mlynedd ein Cynllun Corfforaethol	Cwblhawyd
Cynnal prosiect i archwilio pa mor dda rydym yn rheoli ymholiadau cwsmeriaid ar draws pob rhan o waith y Comisiwn	Cwblhawyd

Cefnogi'r sefydliad

Fel gyda phob sefydliad, mae pandemig Covid-19 wedi trawsnewid y ffordd rydym yn gweithio ac wedi cyflwyno heriau mawr. Ein nod drwy'r cyfnod hwn fu cynnal llesiant staff, fel y gallem barhau i gyflawni gwasanaeth di-dor i bleidleiswyr a'n rhanddeiliaid etholiadol. Cafodd prosesau dychwelyd i'r swyddfa, fel roedd amodau yn ei ganiatáu, eu rheoli'n ofalus, gan gydbwysu diogelwch staff a manteision cydweithredu wyneb yn wyneb. Dangosodd ymatebion i'r arolwg staff a gynhaliwyd yn hydref 2021 fod 94% o'r ymatebwyr yn teimlo bod y Comisiwn wedi ymateb yn effeithiol i bandemig Covid-19. Serch hynny, rydym wedi dysgu a dogfennu gwersi o'n hymateb i'r pandemig, ac rydym yn adolygu ein cynlluniau rheoli argyfwng yn unol â hynny.

Mae gweithio o bell wedi tynnu sylw at yr angen am fuddsoddiad sylweddol yn ein

⁴ Mae canlyniadau arolwg staff a pherfformiad rhwydwaith wedi dangos nad yw perfformiad y seilwaith TG wedi bod yn foddhaol. Eleni rydym wedi parhau i gyflwyno uwchraddiadau ar draws seilwaith, dyfeisiau a chymwysiaid. Fodd bynnag, cafodd y broses weithredu ei hoedi oherwydd effaith Covid-19. Byddwn yn gwerthuso yn y flwyddyn sydd i ddod

seilwaith technoleg gwybodaeth er mwyn ei ddiweddarau, cefnogi ffyrdd hybrid o weithio a darparu amgylchedd gwaith effeithlon sy'n addas i ddefnyddwyr.

Dyma'r flwyddyn gyntaf lle roeddem yn cael ein hariannu gan Senedd Cymru a Senedd yr Alban, ac yn uniongyrchol atebol iddynt, ochr yn ochr â'n cydberthynas hirsefydledig â Senedd y DU. Rydym wedi gweithio'n agos gyda swyddogion yn y tair senedd er mwyn sicrhau bod y trefniadau unigryw hyn yn llwyddiant, ac rydym wedi cytuno ar ddulliau manwl er mwyn sicrhau effeithlonrwydd a thryloywder.

Rydym wedi gwneud cynnydd pellach mewn perthynas â chydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, er y bydd hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol wrth i ni ddatblygu'r strategaeth pobl fel sail i'n cynllun corfforaethol newydd. Mae ein Tasglu Hil yn y Gwaith yn parhau i sicrhau bod lleisiau ein staff Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol yn cael eu clywed ac yn rym dros newid. Rydym wedi ymgynghori ar strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant newydd a gwella ein proses ar gyfer cwblhau Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb. Ac mae gennym grwpiau dynodedig hefyd i gefnogi staff sy'n wynebu bwlio ac aflonyddu, i gefnogi'r rhai sydd â phroblemau iechyd meddwl ac i hyrwyddo urddas a pharch yn y gwaith.

Effaith Covid-19

Lle bo cyfyngiadau gan y llywodraeth yn ofynnol, rydym wedi parhau i weithio gartref yn bennaf am lawer o'r flwyddyn. Wrth i'r cyfyngiadau gael eu llacio, gwnaethom ddechrau dychwelyd i'r swyddfa yn raddol sy'n adeiladu ar ein defnydd hirsefydledig o ddulliau gweithio gartref er mwyn datblygu dull hybrid. Gwnaethom groesawu gweithio hybrid mewn ffordd sy'n ein galluogi i gydbwyso anghenion y busnes a llesiant staff. Nid aethpwyd i unrhyw gostau ariannol ychwanegol sylweddol er mwyn cwblhau'r gwaith hwn.

Ymrwymiad i Gydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant

Mae'r Comisiwn yn gwasanaethu democratiaeth amrywiol ac mae'n ymrwymedig i gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant. Rydym wedi cymryd sawl cam yn ystod y flwyddyn i'n helpu i gyflawni'r ymrwymiad hwn:

- Rydym wedi cynhyrchu strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant newydd, y gwnaethom ymgynghori arni yn ystod gaeaf 2021-22. Rydym yn ddiolchgar i'r rheini a gyflwynodd sylwadau a byddwn yn cyhoeddi fersiwn derfynol o'r strategaeth yn ystod 2022-23;
- Gwnaethom adnewyddu ein dull o gwblhau Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb fel rhan o'n gwaith parhaus i gydymffurfio â Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus;
- Gwnaethom ymgysylltu ag ymgynghorwyr allanol er mwyn ein helpu i godi ein hymwybyddiaeth a gwella ein gwybodaeth am faterion Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant, ac nawr mae gennym uwch-arweinydd parhaol;
- Rydym wedi parhau gyda gwaith ein Tasglu Siarter Hil yn y Gwaith

Adroddiad Blynyddol (Datganoledig) Cymru

Trosolwg/Amdanom ni

Mae'r adran hon yn rhoi trosolwg o'n gwaith ar faterion datganoledig yng Nghymru, ein diben, ein perfformiad yn ystod y flwyddyn ddiwethaf a'r risgiau allweddol a allai beryglu ein gallu i gyflawni ein nodau.

Rydym wedi cynnwys gwybodaeth ariannol gryno yn yr adroddiad ar berfformiad. Mae'r wybodaeth hon yn gyson â'r datganiadau ariannol, lle mae rhagor o fanylion ar gael.

Cafodd y Comisiwn Etholiadol ei sefydlu gan Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 (PPERA). Rydym yn annibynnol ar y llywodraeth a phleidiau gwleidyddol ac yn uniongyrchol atebol i Senedd y DU, Senedd Cymru a Senedd yr Alban.

Yn sgil diwygiadau a wnaed i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 gan Ddeddf Cymru 2017, trosglwyddwyd cyfrifoldeb am etholiadau a refferenda datganoledig yng Nghymru o Senedd y DU i Senedd Cymru. Mae Deddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020 yn nodi'r trefniadau ariannu ac atebolrwydd ar gyfer gweithgareddau datganoledig y Comisiwn Etholiadol yng Nghymru.

Cyflawniadau allweddol

- Ym mis Mai 2021, gwnaethom gefnogi'r gwaith o gynnal etholiadau'r Senedd a Chomisiynwyr yr Heddlu a Throsedd yn llwyddiannus, gan weithio gyda Bwrdd Cydlynw Etholiadol Cymru i roi cyngor ac arweiniad i'r rhai a oedd yn cynnal yr etholiadau ac yn sefyll ynddynt.
- Cynhaliwyd ymgyrch cofrestru pleidleiswyr drwy gyfryngau torfol, a darparu gwybodaeth arall i bleidleiswyr - gan gynnwys deunyddiau llythrennedd gwleidyddol drwy ysgolion - er mwyn cefnogi hyder pleidleiswyr a'u helpu i gymryd rhan.
- Darparwyd cyngor arbenigol a chynllun gwerthuso ar gynlluniau peilot Llywodraeth Cymru yn etholiadau mis Mai 2022.
- Gwnaethom ymateb i gais gan Lywodraeth Cymru am ein barn am Fil Etholiadau a Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Llywodraeth y DU, a chyfrannu at waith y Pwyllgor Diben Arbennig ar Ddiwygio'r Senedd.
- Gwnaethom ymddangos gerbron Pwyllgor y Llywydd i roi tystiolaeth fel rhan o'i waith i graffu ar amcangyfrif ariannol 2022/23 a'r cynllun corfforaethol pum mlynedd cysylltiedig.

Dadansoddi perfformiad

Mesur	Perfformiad
Gweithio gyda Senedd Cymru a Senedd yr Alban i roi ein trefniadau atebolrwydd newydd ar waith, gan gynnwys fformiwla cyllido newydd a chynlluniau busnes ar gyfer Cymru a'r Alban	Cwblhawyd
Rydym yn rhoi sylwadau ar 100% o'r cynigion polisi a deddfwriaethol perthnasol	100 % Cyflawnwyd

Mae mesurau perfformiad penodol pellach ar gyfer Cymru yn cael eu datblygu a chânt eu rhoi ar waith yn 2022-23.

Edrych i'r dyfodol

Er bod etholiadau yn cael eu cynnal yn dda yng Nghymru a'n gwaith arolygu yn dangos bod y cyhoedd yn fodlon ar y prosesau sydd ar waith i bleidleiswyr gofrestru a bwrw eu pleidlais, mae heriau o hyd.

Er mwyn helpu mwy o bleidleiswyr sydd newydd gael yr etholfraint ledled Cymru i fod yn rhan o ddemocratiaeth yng Nghymru, byddwn yn ehangu cyrhaeddiad ac effaith ein rhaglen addysg cyn etholiadau llywodraeth leol Cymru yn 2022 ac etholiad y Senedd yn 2026. Rydym am adeiladu ar y gwaith a gyflawnwyd eisoes drwy ymgysylltu ymhellach â sefydliadau partner ledled Cymru i addysgu pobl ifanc am y broses ddemocrataidd a pharatoi addysgwyr i addysgu llythrennedd gwleidyddol yn hyderus.

Byddwn yn cefnogi pleidiau ac ymgyrchwyr i gydymffurfio â'r gyfraith, ac ar yr un pryd, yn sicrhau bod systemau cyllid gwleidyddol yn dryloyw. Byddwn yn cefnogi Swyddogion Canlyniadau a gweinyddwyr etholiadau i'w helpu i fynd i'r afael â'r heriau a wyneb ir ganddynt wrth ddarparu gwasanaethau etholiadol a gaiff eu cynnal yn dda ac addasu i'r dull cynyddol amrywiol o gynnal etholiadau, sy'n deillio o ddatganoli ac anghenion newidiol pleidleiswyr.

Byddwn yn gweithio'n agos gyda'r Senedd a Llywodraeth Cymru wrth iddynt gyflwyno deddfwriaeth sylfaenol newydd er mwyn rhoi cynlluniau ar gyfer diwygio'r Senedd a diwygiadau etholiadol ar waith. Drwy ein gwaith gyda Bwrdd Cydlynu Etholiadol Cymru, byddwn yn ceisio sicrhau bod barn Swyddogion Canlyniadau a Gweinyddwyr Etholiadau yn cael eu hystyried wrth ddatblygu'r ddeddfwriaeth newydd hon.

Mae'r gofyniad i sicrhau gwerth am arian a rhedeg y sefydliad yn effeithiol yn sail i'n cynllun pum mlynedd. Mae'r cynllun yn rhoi pwyslais o'r newydd ar gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, a'i nod yw annog ymgysylltiad y staff, meithrin sgiliau a defnyddio technoleg i gefnogi dulliau effeithiol o weithio, a dysgu a gwella parhaus.

Edrychwn ymlaen at weithio'n adeiladol gyda Llywodraeth Cymru, y Senedd, llywodraethau a seneddau eraill y DU, pleidiau ac ymgyrchwyr, gweinyddwyr etholiadau a grwpiau eraill â diddordeb er mwyn cynnal hyder pleidleiswyr yn ein system etholiadol.

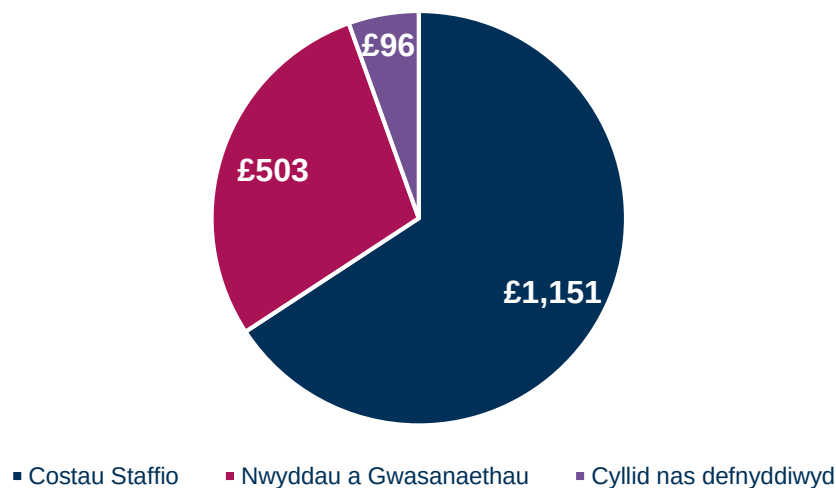
Ymrwymiad i Gydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant

Fel y nodwyd uchod, rydym wedi cymryd camau breision i adnewyddu ein dull o ymdrin â Chydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant, gan gynnwys cynhyrchu Strategaeth newydd ac ymgynghori arni. Fel rhan allweddol o'r gwaith hwn, rydym wedi ymrwymo i'r egwyddor o drin y Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal wrth gynnal busnes cyhoeddus a darparu adnoddau a gwasanaethau. Yn ystod 2021/22, gwnaethpwyd gwaith pwysig mewn perthynas â'r Gymraeg. Mae hyn wedi arwain at welliannau pellach i'r gwasanaeth a ddarperir gennym i bartneriaid yng Nghymru yn eu dewis iaith ac i sicrhau ein bod nid yn unig yn cyrraedd Safonau'r Gymraeg, a bennwyd ym mis Gorffennaf 2016, ond ein bod hefyd yn darparu gwasanaethau arloesol ac uchelgeisiol.

Defnyddio adnoddau

Yn ystod 2021/22, gwnaethom ddefnyddio £1.65m o adnoddau o'r £1.75m a oedd ar gael. Roedd hyn ar gyfer staffio, £1.15m (69.69%), ac ymgyrchoedd, £0.50m (27%), yn bennaf; mae'r symiau sy'n weddill yn cynrychioli cyfraniad y Senedd at weithgareddau cyffredin a gorbennion corfforaethol.

Dadansoddiad o wariant - £000oedd

Mae'r tanwariant o ganlyniad i arbedion wrth ddylunio ac argraffu deunyddiau canllaw, ymgyrchoedd tryloywder digidol a dibrisiant.

Llywodraethu

Atebolrwydd i'r Senedd

Er bod y Comisiwn Etholiadol wedi cyflwyno adroddiadau rheolaidd i Senedd Cymru a Senedd yr Alban mewn perthynas â'n rôl mewn etholiadau datganoledig, dim ond i Senedd y DU ac, yn benodol i Bwyllgor Llefarydd Tŷ'r Cyffredin, yr ydym wedi bod yn atebol yn ffurfiol iddynt (drwy ddeddfwriaeth).

O 1 Ebrill 2021, daeth y Comisiwn yn atebol yn ffurfiol i Senedd Cymru, a chael cyllid ganddi, ar gyfer ei swyddogaethau mewn perthynas ag etholiadau a refferenda datganoledig yng Nghymru. Mae'r Comisiwn yn adrodd i Bwyllgor y Llywydd, a sefydlwyd at y diben hwn, ac mae'n gweithio yn unol â'r Datganiad o Egwyddorion Cyllido.

Yn yr hydref, gwnaethom gyflwyno ein cyfres gyntaf o amcangyfrifon i Senedd Cymru a Senedd yr Alban, gan alluogi Trysorlys y DU i drosglwyddo lefel y cyllid y cytunwyd arno i Gronfa Gyfunol Cymru a Senedd yr Alban. Bydd y prosesau hyn yn sicrhau y gall pob senedd fod yn hyderus wrth graffu ar ein cynlluniau gwaith a'n cyfrifon yn y blynyddoedd sydd i ddod.

Cyllid a llywodraethu ariannol

Mae gwariant y Comisiwn ar faterion datganoledig yn daladwy drwy Gronfa Gyfunol Cymru, yn dilyn Deddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020. Fodd bynnag, mae Adran 129 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 yn rhestru'r cyrff y gellir gwneud taliadau iddynt o Gronfa Gyfunol Cymru. Nid yw'n cynnwys y Comisiwn Etholiadol. Felly, mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno i ymgymryd â'r swyddogaeth weinyddol ar gyfer tynnu cyllid i lawr a'i dalu i'r Comisiwn ar ran y Senedd.

Fel rhan o'r gwaith o baratoi'r Datganiad Llywodraethu a'r Cyfrifon ar gyfer Llywodraeth Cymru a'r Gronfa, bydd yr Ysgrifennydd Parhaol yn ysgrifennu'n ffurfiol at Swyddog Cyfrifyddu'r Comisiwn Etholiadol i geisio sicrwydd cyffredinol o ran y systemau rheolaeth fewnol. Diben hyn yw sicrhau priodoldeb a rheoleidd-dra cyllid a ddarperir o gyllideb Llywodraeth Cymru ac sy'n daladwy o'r Gronfa.

Adroddiad Blynyddol (Datganoledig) yr Alban

Daeth y Comisiwn Etholiadol yn atebol yn ffurfiol i Senedd yr Alban ar gyfer ein gweithgareddau i gefnogi'r gwaith o ddarparu etholiadau datganoledig yn yr Alban. Yn yr adran hon, rydym yn nodi ein gweithgareddau a'n cyflawniadau allweddol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ac yn edrych i'r dyfodol i rai o'r heriau yn 2021/22.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae'r Comisiwn yn yr Alban wedi bod yn canolbwyntio ar gefnogi'r gwaith o ddarparu etholiad Senedd yr Alban ym mis Mai 2021 a'r etholiadau cyngor ym mis Mai 2022.

Dadansoddi perfformiad

Gwnaethom barhau i weithio'n agos gyda Bwrdd Rheoli Etholiadol yr Alban er mwyn cynghori, cefnogi a herio Swyddogion Canlyniadau, Swyddogion Cofrestru Etholiadol a'u timau wrth iddynt ddarparu etholiadau ledled yr Alban. Ym mis Ionawr 2022, gwnaethom ddarparu sesiwn frifio i 184 o weinyddwyr etholiadau yn yr Alban a oedd yn canolbwyntio ar eu helpu i gynnal etholiad effeithiol yn eu hardal. Dilynwyd hyn gan seminar â Heddlu'r Alban er mwyn cefnogi'r swyddogion hynny sy'n gweithredu fel pwyntiau cyswllt unigol (neu SPOC) ar gyfer swyddogion etholiadol yn etholiadau'r Alban.

Gwnaeth ein safonau perfformiad ein helpu i ddeall sut mae Swyddogion Canlyniadau a Swyddogion Cofrestru Etholiadol yn perfformio mewn perthynas â chynnal digwyddiadau pleidleisio a gwasanaethau cofrestru etholiadol yn dda, a'n galluogi i dargedu ein cymorth yn effeithiol. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi cyfarfod â phob un o'r 32 o Swyddogion Canlyniadau a'r 15 Swyddog Cofrestru Etholiadol yn yr Alban.

Etholiad Senedd yr Alban yn 2021 oedd yr etholiad cyntaf yn y DU lle roedd angen gosod argraffnodau ar ddeunyddiau ymgyrchu digidol a buom yn gweithio'n agos gydag ymgeiswyr, pleidiau ac ymgyrchwyr cyn yr etholiad i'w helpu i gydymffurfio â'r rheolau newydd. Gwnaeth ein profiadau o gefnogi cydymffurfiaeth â'r rheolau hyn helpu i lywio ein cyngor i lywodraethau ynghylch cyflwyno rheolau argraffnodau mewn etholiadau eraill. Ym mis Chwefror, pasiodd Senedd yr Alban ddeddfwriaeth i osod mewn statud ein swyddogaeth i gynghori ymgeiswyr ac asiantiaid mewn etholiadau cyngor yn yr Alban. Er ein bod wedi ymgymryd â'r swyddogaeth hon yn anstatudol ers 2001, mae hwn yn gam pwysig ac yn cynnig sicrwydd i ymgeiswyr ac asiantiaid.

Ym mis Medi 2021, cyhoeddwyd ein hadroddiad ar weinyddu etholiad Senedd yr Alban. Roedd hyn yn cynnwys cyflawni ein dyletswydd newydd i adrodd ar y camau a gymerwyd gan Swyddogion Canlyniadau i helpu etholwyr anabl i gymryd rhan. Gwnaethom ddefnyddio ymchwil gyda phleidleiswyr, gweinyddwyr etholiadau a staff gorsafoedd pleidleisio i lywio ein hasesiad. Rydym wedi defnyddio ein canfyddiadau i ddatblygu deunyddiau newydd ar gyfer helpu pobl anabl i wybod beth y dylent allu ei ddisgwyl yn yr orsaf bleidleisio a hefyd i ddatblygu sesiwn sy'n canolbwyntio ar hygyrchedd yn ein sesiwn

friffio i Swyddogion Canlyniadau a Swyddogion Cofrestru Etholiadol cyn etholiadau cyngor, a oedd yn cynnwys mewnbwn gan bobl anabl.

Rydym wedi parhau i roi cyngor arbenigol i Lywodraeth yr Alban a Senedd yr Alban drwy gydol y flwyddyn ddiwethaf. Mae hyn wedi cynnwys rhoi tystiolaeth i Bwyllgor Safonau, Gweithdrefnau a Phenodiadau Cyhoeddus Senedd yr Alban ar ein hasesiad o ba mor dda y cafodd etholiad Senedd yr Alban yn 2021 ei gynnal, a hefyd ar y goblygiadau i'r Alban yn deillio o Fil Etholiadau Llywodraeth y DU. Gwnaethom hefyd gynghori Llywodraeth yr Alban ar Fil Etholiadau'r DU ac ymgynghorwyd â ni ar saith darn o is-ddeddfwriaeth ar gyfer etholiadau cyngor 2022 a bil pellach i estyn hawliau ymgeisiaeth i wladolion tramor.

Drwy gydol y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi parhau i ehangu ein gwaith partneriaeth a dysgu, yn enwedig mewn perthynas â chefnogi pleidleiswyr sydd newydd gael yr etholfraint i gymryd rhan yn yr etholiadau cyngor. Rydym wedi cyhoeddi ystod newydd o adnoddau addysg ddemocrataidd i wella ein cefnogaeth ar gyfer addysgu llythrennedd gwleidyddol yn ystafelloedd dosbarth yr Alban ac, ym mis Ionawr, gwnaethom gynnal wythnos o weithgareddau 'Croeso i Dy Bleidlais' ar gyfer pobl ifanc 16 ac 17 oed mewn partneriaeth â sefydliadau addysg a gwaith ieuenctid ledled yr Alban. Rydym hefyd wedi ehangu ein gwaith i gyrraedd pobl sydd wedi mudo i'r Alban, gyda gwybodaeth am gofrestru a phleidleisio yn etholiadau'r Alban, gan gynnwys cynhyrchu adnoddau newydd ar gyfer sefydliadau cymunedol. Buom hefyd yn gweithio gyda Gwasanaeth Carchardai'r Alban i ddosbarthu canllaw a deunyddiau hyrwyddo i staff sy'n gweithio gyda charcharorion cymwys.

Edrych i'r dyfodol

Yr etholiad datganoledig nesaf sydd wedi'i drefnu yn yr Alban fydd etholiad Senedd yr Alban yn 2026. Yn y cyfamser, byddwn yn gweithio gyda'r gymuned etholiadol a chymdeithas ehangach yr Alban i sicrhau ein bod yn parhau i gryfhau capasiti ac arbenigedd wrth ddarparu etholiadau a all gynnal lefelau uchel o hyder y cyhoedd, hygyrchedd ac ymgysylltu.

Yn ystod y flwyddyn nesaf, byddwn yn adeiladu ar y gwaith rydym wedi'i wneud hyd yn hyn i gefnogi pobl ifanc i ymgysylltu â democratiaeth yn yr Alban drwy ehangu'r amrywiaeth o adnoddau addysg a gaiff eu cynhyrchu gennym a thrwy ehangu ein rhaglen waith i gefnogi hyder athrawon mewn gweithgarwch llythrennedd gwleidyddol mewn ysgolion. Bydd hyn yn cynnwys sicrhau bod ein deunyddiau addysg yn parhau i gael eu llywio gan leisiau pobl ifanc a thrwy gynnal gweithdai gydag athrawon. Byddwn hefyd yn datblygu ein gwaith gyda grwpiau cymunedol i ddarparu adnoddau wedi'u teilwra i gefnogi eu gwaith gyda grwpiau sy'n wynebu rhwystrau wrth ymgysylltu â democratiaeth.

Byddwn yn parhau i gefnogi pleidiau ac ymgyrchwyr i gydymffurfio â'r gyfraith, ac ar yr un pryd, yn sicrhau bod systemau cyllid gwleidyddol yn dryloyw. Gan weithio mewn partneriaeth â'r Bwrdd Rheoli Etholiadol, byddwn yn cefnogi ac yn herio Swyddogion Canlyniadau a Swyddogion Cofrestru Etholiadol i fynd i'r afael â'r heriau i redeg gwasanaethau etholiadol effeithiol a meithrin gwydnwch a chapasiti. Mae hyn yn cynnwys

addasu i'r dull cynyddol amrywiol o gynnal etholiadau datganoledig ac etholiadau a gadwyd yn ôl ac anghenion newidiol pleidleiswyr.

Mae Llywodraeth yr Alban wedi nodi y bydd yn rhoi diwygiadau etholiadol pellach ar waith yn yr Alban yn ystod y flwyddyn i ddod a byddwn yn parhau i gynnig cyngor arbenigol i'r Llywodraeth a'r Senedd er mwyn sicrhau y gellir cyflawni unrhyw ddiwygiadau yn effeithiol.

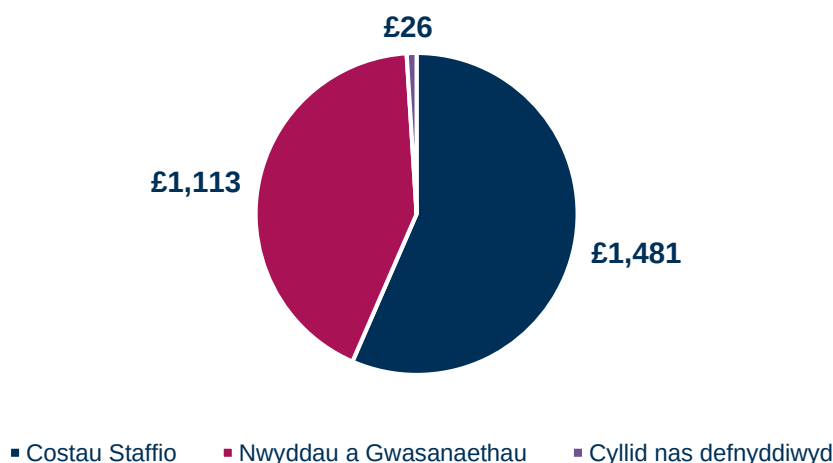
Ymrwymiad i Gydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant

Mae'r Comisiwn Etholiadol yn gwasanaethu democratiaeth amrywiol ac mae'n ymrwymedig i gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant. Mae ein rhaglen o waith partneriaeth yn yr Alban wedi parhau i ddatblygu adnoddau i gefnogi cynhwysiant democrataidd i'r rhai sy'n wynebu rhwystrau penodol wrth bleidleisio. Mae hyn wedi cynnwys darparu deunyddiau etholiad mewn amrywiaeth o ieithoedd, gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain, ac mewn nifer o fformatau, gan gynnwys fformat hawdd ei ddeall, print bras, sain a braille. Rydym hefyd wedi gweithio gyda sefydliadau partner yn yr Alban i ddatblygu deunyddiau priodol ar gyfer Sipsiwn/Teithwyr, pobl ifanc â phrofiad o fod mewn gofal, goroeswyr cam-drin domestig a phobl ddigartref.

Defnyddio adnoddau

Yn ystod 2021/22, gwnaethom ddefnyddio £2.59m o adnoddau o'r £2.62m a oedd ar gael. Roedd hyn ar gyfer staffio, £1.48m (56%), ac ymgyrchoedd, £1.05m (40%), yn bennaf; mae'r symiau sy'n weddill yn cynrychioli cyfraniad Senedd yr Alban at weithgareddau cyffredin a gorbenion corfforaethol.

Dadansoddiad o wariant – £000oedd

Mae'r tanwariant o ganlyniad i arbedion wrth ddylunio ac argraffu deunyddiau canllaw, arbedion yn nhîm craidd yr Alban a dibrisiant.

Er bod y Comisiwn Etholiadol wedi cyflwyno adroddiadau rheolaidd i Senedd Cymru a Senedd yr Alban mewn perthynas â'n rôl mewn etholiadau datganoledig, dim ond i Senedd y DU ac, yn benodol i Bwyllgor Llefarydd Tŷ'r Cyffredin, yr ydym wedi bod yn atebol yn ffurfiol iddynt (drwy ddeddfwriaeth).

O 1 Ebrill 2021, daeth y Comisiwn yn atebol yn ffurfiol i Senedd yr Alban, a chael cyllid ganddi, ar gyfer ein swyddogaethau mewn perthynas ag etholiadau a refferenda datganoledig yn yr Alban. Mae'r Comisiwn yn adrodd i Gorff Corfforaethol Senedd yr Alban at ddibenion atebolrwydd. Rydym yn parhau i adrodd i bwyllgorau eraill mewn perthynas â'n gwaith mewn meysydd polisi gwahanol.

Ym mis Medi 2021, gwnaethom gyflwyno ein hail amcangyfrif i Gorff Corfforaethol Senedd yr Alban ar gyfer ariannu ein gwaith yn ystod 2022/23. Dilynodd y broses ar gyfer datblygu'r amcangyfrif y 'Datganiad o Egwyddorion Cyllido' y gwnaethom gytuno arno â Senedd yr Alban, Senedd y DU a Senedd Cymru ddechrau 2021. Gwnaethom hefyd ymgynghori â Chorff Corfforaethol Senedd yr Alban ar ein Cynllun Corfforaethol drafft ar gyfer 2022/23 i 2026/27.

Ffocws ar Ogledd Iwerddon

Mae ein gwaith yng Ngogledd Iwerddon dros y flwyddyn ddiwethaf wedi canolbwyntio'n helaeth ar ganfasiad cofrestru etholiadol 2021 a pharatoadau ar gyfer etholiad Cynulliad Gogledd Iwerddon yn 2022.

Ochr yn ochr â hyn, gwnaethom barhau i gydweithio'n agos â Phrif Swyddog Etholiadol Gogledd Iwerddon, pleidiau gwleidyddol a'r gymuned etholiadol ledled Gogledd Iwerddon. Er bod ein tîm yng Ngogledd Iwerddon wedi parhau i weithio gartref mewn ymateb i bandemig Covid-19, gwnaethom lwyddo i roi cyngor a chymorth i'n rhanddeiliaid o hyd ynghylch materion yn ymwneud â chyfraith etholiadol, adroddiadau ariannol, ymgyrchu a chofrestru pleidleiswyr. Gwnaeth Panel Pleidiau Gwleidyddol Cynulliad Gogledd Iwerddon barhau i gyfarfod a gwnaethom ddechrau datblygu adnoddau newydd penodol i Ogledd Iwerddon er mwyn cefnogi ein strategaethau dysgu a phartneriaeth.

Canfasiad 2021

Roedd y canfasiad wedi'i drefnu ar gyfer 2020 yn wreiddiol, ond cafodd ei ohirio am flwyddyn o ganlyniad i'r pandemig ac felly cafodd ei gynnal rhwng mis Gorffennaf a mis Tachwedd 2021. Hwn oedd y canfasiad cyntaf i gael ei gynnal yng Ngogledd Iwerddon ers i gofrestru etholiadol ar-lein gael ei gyflwyno yn 2018. Cefnogwyd y canfasiad drwy ymgyrch cofrestru pleidleiswyr aml-gyfrwng, a oedd yn atgoffa pawb fod y gofrestr yn cael ei diweddarau ac na ddylent anwybyddu'r canfasiad – hyd yn oed os oeddent wedi cofrestru o'r blaen.

Gwnaeth dros 1.3 miliwn o bobl gofrestru i bleidleisio yn ystod y canfasiad, gan gynrychioli 93% o'r etholwyr cymwys. Ym mis Mawrth, cyhoeddwyd ein hadroddiad ar y canfasiad, a nododd fod y gofrestr ar ei lefel uchaf erioed. Fodd bynnag, gwnaethom hefyd ganfod nad yw'r canfasiad yn ei fformat presennol yn ffordd effeithlon o helpu i gynnal cofrestr etholiadol gywir a chyflawn. Fel y cyfryw, rydym nawr yn galw ar y Llywodraeth i ddiwygio'r canfasiad a'r broses gofrestru etholiadol ehangach yng Ngogledd Iwerddon.

Etholiad Cynulliad Gogledd Iwerddon 2022

Yr etholiadau i'r Cynulliad ar 5 Mai 2022 oedd yr etholiadau cyntaf i gael eu cynnal yng Ngogledd Iwerddon ers dechrau'r pandemig. Rhoddwyd cyngor ac arweiniad i Swyddfa Etholiadol Gogledd Iwerddon ar fesurau a allai gael eu rhoi ar waith i ddiogelu pleidleiswyr, yn seiliedig ar y profiad o etholiadau ledled Prydain Fawr yn 2021.

Fel sy'n wir am bob etholiad, gwnaethom roi cyngor ac arweiniad i'n holl randdeiliaid, gan gynnwys ymgeiswyr, asiantiaid, pleidiau, ymgyrchwyr a phleidleiswyr. Daeth rheolau newydd i estyn rheolau argraffnodau ar ddeunydd ymgyrchu digidol i rym am y tro cyntaf yn yr etholiadau hyn. Gwnaethom ddiweddarau a rhannu ein deunyddiau canllaw i hyrwyddo cydymffurfiaeth â'r rheolau newydd hyn. Mewn partneriaeth â Swyddfa Etholiadol Gogledd Iwerddon a'r Post Brenhinol, cynhaliwyd seminarau cyn etholiad i ymgeiswyr ac asiantiaid, gan gynnwys ein seminar rithwir gyntaf a'n seminar wyneb yn wyneb gyntaf ers 2019. Gwnaethom hefyd gynnal seminar newydd yn benodol ar gyfer

pleidiau gwleidyddol i helpu i esbonio'r rheolau adrodd a oedd ar waith ar eu cyfer yn yr etholiad hwn.

Dechreuodd ein hymgyrch codi ymwybyddiaeth y cyhoedd ym mis Mawrth 2022 gyda ffocws penodol ar gyrraedd pleidleiswyr nad oeddent wedi ymateb i'r canfasiad eto neu unigolion a oedd wedi newid eu manylion ers hynny. Cynhaliwyd ymgyrch ddigidol hefyd i annog unrhyw un yr oedd angen pleidlais absennol arno i gadarnhau bod y rhif cofrestru digidol gofynnol ganddo wrth gyflwyno cais. Cyhoeddwyd ein cyfres gyntaf o adnoddau addysgol i hyrwyddo llythrennedd gwleidyddol yng Ngogledd Iwerddon hefyd.

Edrych i'r dyfodol

Caiff ein hadroddiad ar etholiad Cynulliad Gogledd Iwerddon ei gyhoeddi yn hydref 2022. Bydd paratodau hefyd yn dechrau ar gyfer yr etholiadau i'r 11 cyngor ledled Gogledd Iwerddon ym mis Mai 2023.

Byddwn yn parhau i gefnogi pleidiau ac ymgyrchwyr i gydymffurfio â'r gyfraith, ac ar yr un pryd, yn sicrhau bod systemau cyllid gwleidyddol yn dryloyw. Byddwn hefyd yn parhau i gynnig cymorth ac arweiniad i'r Prif Swyddog Etholiadol a Swyddfa Etholiadol Gogledd Iwerddon er mwyn sicrhau y caiff gwasanaeth etholiadol effeithiol ei ddarparu yng Ngogledd Iwerddon.

Byddwn yn adeiladu ar ein gweithgarwch i ymgysylltu â rhanddeiliaid yng Ngogledd Iwerddon. Gan adeiladu ar y gwaith rydym eisoes wedi'i wneud i ddarparu adnoddau addysgol, byddwn yn ceisio sefydlu partneriaid newydd i hyrwyddo a gwella llythrennedd gwleidyddol ledled cymunedau sy'n llai tebygol o ymgysylltu â'r broses ddemocrataidd.

Bydd rhoi'r Ddeddf Etholiadau, a gafodd Gydsyniad Brenhinol ar 28 Ebrill 2022, ar waith hefyd yn cael effaith ar ein gwaith yng Ngogledd Iwerddon. Gan weithio'n agos gyda Swyddfa Gogledd Iwerddon, y Prif Swyddog Etholiadol a rhanddeiliaid eraill, byddwn yn ceisio sicrhau bod y newidiadau a wnaed i'r broses etholiadol yng Ngogledd Iwerddon drwy'r ddeddf yn cael eu datblygu a'u cyflawni. Bydd hyn yn cynnwys rhoi is-ddeddfwriaeth berthnasol ar waith ar gyfer Gogledd Iwerddon, diweddarau canllawiau a chynhyrchu canllawiau newydd, a chodi ymwybyddiaeth o'r newidiadau hyn ymhlith y gymuned etholiadol yng Ngogledd Iwerddon.

Edrych ymlaen i 2022/23

Gan edrych ymlaen i 2022/23, byddwn yn canolbwyntio ar ddechrau cyflawni'r uchelgeisiau yn ein cynllun corfforaethol newydd. Mae ein [Cynllun Corfforaethol 2022/23 – 2026/27](#), a gyflwynwyd gerbron Senedd y DU a Senedd yr Alban ym mis Ebrill 2022, a'r Cynllun Corfforaethol cysylltiedig ar gyfer Cymru, yn nodi ein hamcanion strategol ar gyfer y cyfnod.

Amcanion y Comisiwn ar gyfer 2022/23 – 2026/27

1. Systemau cofrestru a phleidleisio hawdd eu defnyddio

Byddwn yn gweithio i sicrhau'r canlynol: cynnydd yn y nifer sy'n cofrestru i bleidleisio, yn enwedig ymhlith grwpiau sy'n ei chael hi'n anodd ymgysylltu â'r broses ar hyn o bryd; dymchwel rhwystrau, yn enwedig y rhai sy'n effeithio ar bobl sy'n ei chael hi'n anodd bwrw eu pleidlais ar hyn o bryd.

2. Ymgyrchu gwleidyddol tryloyw a chyllid gwleidyddol sy'n cydymffurfio â'r rheolau

Byddwn yn gweithio i sicrhau'r canlynol: cynnydd yn hyder ymgeiswyr, pleidiau ac ymgyrchwyr eraill yn eu gallu i ddeall, cymhwyso a chydymffurfio â'r gyfraith ar ymgyrchu a chyllid gwleidyddol; lefelau uchel o gydymffurfiaeth â systemau cofrestru ac adrodd, a chyfreithiau cyllid gwleidyddol eraill.

3. Gwasanaethau etholiadol lleol cadarn

Byddwn yn gweithio i sicrhau'r canlynol: perfformiad uchel parhaus a chyson wrth gynnal etholiadau yn effeithiol; cynnydd yn hyder gweinyddwyr etholiadau yng nghadernid y system etholiadol.

4. Cyfraith etholiadol deg ac effeithiol

Byddwn yn gweithio i wneud y canlynol: cefnogi llywodraethau i ddiwygio cyfraith etholiadol er mwyn ei gwneud yn llai cymhleth; lleihau'r risgiau a'r aneffeithlonrwydd sy'n gysylltiedig â chyfraith etholiadol sy'n effeithio ar ein system etholiadol.

5. System etholiadol fodern a chynaliadwy

Byddwn yn gweithio i sicrhau'r canlynol: y manteisir ar ddata a thechnoleg i ddiwallu anghenion pleidleiswyr, ymgyrchwyr a gweinyddwyr etholiadau; y deallir y risgiau newidiol i'r system etholiadol sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio data a thechnoleg, ac y gweithredir arnynt; y meithrinir cydberthnasau cadarn ac arferion gwaith wedi'u symleiddio â phob corff sy'n rhan o'r system etholiadol; y caiff llywodraethau a'r gymuned etholiadol ehangach eu cefnogi i fabwysiadu strategaeth a chynllun gweithredu sy'n lleihau effaith amgylcheddol ein system etholiadol.

Bydd tri ffactor allweddol yn ein helpu i gyflawni ein hamcanion:

1. Rydym yn ymddwyn ag uniondeb ac yn annibynnol

Byddwn yn parhau i ddangos sut rydym yn cyflawni hyn drwy wneud y canlynol: gwneud penderfyniadau ar sail y dystiolaeth, a bod yn dryloyw ynghylch y rhesymau dros wneud y penderfyniadau hynny; seilio ein safbwyntiau polisi a'n hargymhellion ar ddadansoddiad o'r dystiolaeth; cyfleu ein gwaith a'n barn yn effeithiol; darparu gwasanaethau ymatebol i'r rhai rydym yn eu cefnogi; cynnal trefniadau llywodraethu effeithiol

2. Rydym yn sefydliad medrus sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth

Byddwn yn gwneud y canlynol: rhoi arferion gwaith wedi'u hadnewyddu ar waith i adlewyrchu newidiadau ehangach yn ein hamgylchedd gwaith a'n diwylliant; denu, cadw a datblygu'r bobl sydd eu hangen arnom; cynnal a gwella safonau rheoli uchel, gyda phwyslais ar ddatblygu ein pobl; ymgorffori cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ymhellach ym mhob agwedd ar ein gwaith

3. Rydym yn sefydliad sy'n dysgu, yn gwella'n barhaus ac yn defnyddio adnoddau effeithiol

Byddwn yn gwneud y canlynol: caffael technoleg sy'n sicrhau gwerth am arian ac sy'n gwella'r gwasanaethau a ddarperir, a'i rhoi ar waith, fel sy'n briodol; cynnal strategaeth ariannol ddarvoudus gadarn; parhau i ddatblygu technegau i ddysgu o brofiad, ceisio gwelliant parhaus a dod yn fwy effeithlon ac effeithiol; datblygu strategaeth amgylcheddol gorfforaethol sy'n bodloni gofynion deddfwriaethol a gofynion polisi.

Ar gyfer 2022/23, gwnaethom dynnu sylw at y risgiau, yr heriau a'r cyfleoedd allweddol canlynol:

- Ein prif flaenoriaeth yw cynnal etholiadau mis Mai 2022, gan gynnwys etholiadau Cynulliad Gogledd Iwerddon a chynlluniau peilot ar gyfer pleidleisio'n gynnar yng Nghymru. Byddwn yn adrodd ar drefn cynnal yr etholiadau yn hydref 2022.
- Cafodd Bil Etholiadau Llywodraeth y DU Gydsyniad Brenhinol ar 28 Ebrill 2022, gan wneud newidiadau helaeth i sut y caiff etholiadau eu cynnal, y ffordd y mae pobl yn pleidleisio, ymgyrchu, a gwariant a chyllid gwleidyddol. Mae hyn yn sbarduno rhaglen waith sylweddol ar draws ein swyddogaethau. Byddwn yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru, gweinyddwyr etholiadau a rhanddeiliaid eraill i ddatblygu a chyflawni ein cynlluniau gweithredu. Caiff amserlenni ar gyfer rhoi'r newidiadau gofynnol ar waith eu gosod gan Lywodraeth y DU ac maent yn debygol o fod yn heriol i ni ac i'r gymuned etholiadol ehangach. Rydym yn gweithio i sicrhau ein bod yn deall y risgiau ac yn gwneud yr hyn a allwn i'w lliniaru, gydag adnoddau pwrpasol a phrosesau rheoli prosiect a risg penodol ar waith i helpu i gyflawni ein gweithgarwch ein hunain yn llwyddiannus.
- Mae gennym gynlluniau uchelgeisiol ar gyfer buddsoddi mewn technoleg, uwchraddio ein seilwaith a chyflwyno'r system Cyllid Gwleidyddol Ar-lein i'r

defnyddwyr cyntaf. Bydd diweddarau ein seilwaith fewnol yn flaenoriaeth allweddol ar gyfer rhan gyntaf y flwyddyn, gan wella arferion gwaith effeithlon a darparu sylfaen gadarn i osod strategaeth ddigidol newydd sy'n gyson â'n huchelgeisiau ar gyfer y Comisiwn ac etholiadau modern.

- Adnewyddu ein harferion gwaith a'n diwylliant. Bydd blaenoriaethau ar gyfer 2022/23 yn cynnwys datblygu ein dull o ymdrin ag amrywiaeth a chynhwysiant yn sylweddol, uwchraddio ein cyfleoedd dysgu a datblygu, a gwella prosesau recriwtio a sefydlu. I gefnogi ein strategaeth ariannol a sicrhau gwerth am arian, rydym hefyd yn bwriadu gwella prosesau rhagfynegi ariannol a chyllidebu.

Ein hymrwymiad i gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant

Mae'r Comisiwn Etholiadol yn ymrwymedig i egwyddor cyfle cyfartal, gwerth amrywiaeth a buddion cynhwysiant. Rydym yn ddarostyngedig i amrywiaeth o ddeddfwriaeth gan gynnwys Deddf Cydraddoldeb 2010, sy'n cynnwys Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus, ac Adran 75 o Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998, sy'n gwahardd gwahaniaethu ac yn hyrwyddo cyfle cyfartal a chysylltiadau da ar draws amrywiaeth o nodweddion gwarchodedig. Mae ein hymrwymiad yn mynd y tu hwnt i gydymffurfiaeth. Rydym yn gwasanaethu cymdeithas amrywiol, ac mae amrywiaeth wrth wraidd democratiaeth sy'n gweithio i bob pleidleisiwr.

Gwnaed cynnydd sylweddol o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn ystod y cyfnod hwn. Mae ein Bwrdd wedi ailddatgan ei ymrwymiad i gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ac wedi dechrau ystyried sut i wella ei waith ymgysylltu yn y maes hwn. Yn fewnol, rydym wedi gwneud y canlynol:

- Cynnal sesiynau codi ymwybyddiaeth yn ystod amser cinio gyda'n Hymgyngghorydd Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant;
- Creu rôl llawn amser a pharhaol ar gyfer Arweinydd Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant a recriwtio yn llwyddiannus;
- Ymgynghori yn fewnol ac yn allanol ar ein strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant ddrafft a'n Cynllun Cydraddoldeb Sengl ac ystyried yr ymatebion a gafwyd;
- Cynnal digwyddiad lansio codi ymwybyddiaeth mewnol ar gyfer y strategaeth ddrafft;
- Diweddarau ein dull o gwblhau asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, ymgynghori'n fewnol ac yn allanol a gwneud newidiadau i adlewyrchu'r adborth a gafwyd;
- Cynnal tair cyfres o hyfforddiant ar asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb i staff;
- Llunio cynllun gweithredu i gyflawni'r Siarter Hil yn y Gwaith Busnes yn y Gymuned;
- Defnyddio dull strategol wrth gynllunio digwyddiadau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, gan nodi pedair thema â blaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn nesaf;

- Creu calendr o ddigwyddiadau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant;
- Cynnal ein dau ddigwyddiad cyntaf i nodi Wythnos Ryngwladol y Menywod;
- Llunio cynllun gweithredu i fonitro cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg, a dechrau ei roi ar waith;
- Pennu Dangosyddion Perfformiad Allweddol newydd ar gyfer cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Mae'r cynnydd hwn wedi ein helpu i gyflawni ein tri amcan allweddol, sef:

- sicrhau bod pawb sy'n gymwys yn gallu cymryd rhan yn y broses ddemocrataidd, gan nodi rhwystrau, gwneud argymhellion a gweithio gydag eraill i'w chwalu
- sicrhau ein bod yn ymgorffori cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn ein holl waith, trin pob cwsmer yn deg a gyda pharch, a bod yn dryloyw yn y penderfyniadau a wnawn
- sicrhau ein bod yn gwerthfawrogi cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant i bawb a bod pob aelod o staff yn cael ei drin yn deg a gyda pharch

O dan Adran 49A o Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd 1995 (fel y'i diwygiwyd gan Erthygl 5 o Orchymyn Gwahaniaethu ar sail Anabledd (Gogledd Iwerddon) 2006), mae'n ofynnol i'r Comisiwn Etholiadol, wrth gyflawni ei swyddogaethau, roi sylw dyledus i'r angen i:

- hyrwyddo agweddau cadarnhaol tuag at bobl anabl;
- annog pobl anabl i gymryd rhan mewn bywyd cyhoeddus ('y dyletswyddau anabledd').

O dan Adran 49B o Ddeddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd 1995, mae'n ofynnol i'r Comisiwn Etholiadol hefyd gyflwyno i'r Comisiwn Cydraddoldeb gynllun gweithredu anabledd sy'n dangos sut mae'n bwriadu cyflawni'r dyletswyddau hyn mewn perthynas â'i swyddogaethau. Yn dilyn ymgynghoriad ar ein Cynllun Gweithredu Anabledd drafft, rydym bellach wedi mabwysiadu'r cynllun dros dro a byddwn yn ei gyhoeddi ochr yn ochr â'n strategaeth cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Defnyddio ein hadnoddau i gefnogi'r gwaith o gyflawni ein nodau

Ein pobl

Cysylltiadau staff ac ymgysylltu â nhw

Mae arbenigedd, gwaith caled a lefel uchel o ymrwymiad ein gweithlu yn ein galluogi i gyflawni a chyflwyno ein Cynllun Corfforaethol yn llwyddiannus. Rydym yn gwerthfawrogi'r gydberthynas gadarnhaol ac adeiladol sydd gennym â'n cydweithwyr ac rydym yn gweithio'n galed i'w chynnal. Mae ein Grŵp Ymgysylltu â Staff yn cwrdd yn rheolaidd i geisio mewnbwn gan gydweithwyr ar faterion sy'n datblygu ac yn helpu i gynnal cysylltiadau da â staff. Rydym yn annog ymwneud y staff hefyd fel rhan o broses ddyddiol rheolwyr llinell, ac rydym yn rhannu gwybodaeth am ddatblygiadau cyfredol ac arfaethedig yn eang ac yn rheolaidd. Er mwyn cefnogi hyn, mae cytundeb cydnabod ar waith rhyngom ni a'r Undeb Gwasanaethau Cyhoeddus a Masnachol.

Cwblhawyd ein harolwg staff diweddaraf ym mis Rhagfyr 2021 ac ymatebodd 89% o gyflogeion iddo. Ein sgôr o ran ymgysylltu â chyflogeion oedd 67% (i fyny o 72% yn 2020). Roedd ein sgoriau yn cymharu'n gadarnhaol iawn â meincnod y Gwasanaeth Sifil mewn meysydd lle roedd ein pobl yn cytuno â'r canlynol:

- ein bod wedi cymryd camau gweithredu ar ôl yr arolwg blaenorol
- eu bod wedi cael cyfle i gyfrannu eu safbwyntiau cyn i benderfyniadau sy'n effeithio arnynt gael eu gwneud
- byddent yn argymhell y Comisiwn Etholiadol fel lle i weithio

Ymhlith y meysydd lle nad oedd ein sgoriau'n cymharu mor gadarnhaol â meincnod y Gwasanaeth Sifil a lle mae angen i ni wneud gwelliannau roedd y rheini lle roedd pobl yn cytuno â'r canlynol:

- mae cyfleoedd iddynt gamu ymlaen yn eu gyrfa yn y Comisiwn Etholiadol
- mae ganddynt y systemau a'r cyfarpar TG sydd eu hangen arnynt i wneud eu gwaith yn effeithiol
- caiff newid ei reoli'n dda yn y Comisiwn

Iechyd a diogelwch galwedigaethol

Caiff ein polisi iechyd a diogelwch ei adolygu'n flynyddol. Mae gennym weithdrefnau, canllawiau ac asesiadau risg ar waith hefyd i gwmpasu ein gweithgareddau craidd. Mae grŵp iechyd a diogelwch yn goruchwyllo ein trefniadau. Mae'r grŵp yn cyfarfod yn rheolaidd ac yn adrodd i'r uwch-grŵp arwain. Fodd bynnag, rheolwyr pobl sy'n bennaf cyfrifol am iechyd a diogelwch.

Rydym yn cychwyn archwiliadau iechyd a diogelwch annibynnol o'n safleoedd bob blwyddyn, sy'n cynnwys archwilio amgylcheddau gwaith ac adolygu systemau rheoli diogelwch. Mae'r archwiliadau hyn yn dweud wrthym a yw ein trefniadau yn addas ac yn tynnu sylw at unrhyw welliannau y mae angen i ni eu gwneud. Yn 2021/22, cynhaliwyd asesiadau risg penodol er mwyn sicrhau bod ein safleoedd yn ddiogel o ran Covid cyn iddynt ailagor; bydd asesiadau arferol yn ailddechrau unwaith y caniateir i bobl deithio ledled y DU ac y bydd ein safleoedd yn cael eu defnyddio yn llawn unwaith eto.

Ein heffaith amgylcheddol

Rydym yn cydnabod bod cyflawni ein gweithgareddau yn cael effaith ar yr amgylchedd ac rydym yn parhau i weithio tuag at leihau'r effaith hon.

Rydym yn prydlesu swyddfeydd mewn pedair dinas gan gyfuniad o berchenogion eiddo sector cyhoeddus a sector preifat. Nid oes gennym reolaeth uniongyrchol dros y dewis o gyflenwr cyfleustodau, y modd y rheolir y broses o waredu gwastraff na thargedau gwaredu gwastraff ar ein safleoedd. Ar gyfer nifer o'n swyddfeydd, perchennog yr eiddo sy'n rheoli'r defnydd o ynni a dŵr a'r modd y caiff gwastraff ei waredu, gan adennill costau drwy dâl gwasanaeth cyfunol.

Dros y 10 mlynedd diwethaf, mae'r swyddfeydd yng Nghaerdydd, Caeredin a Belfast wedi cael eu symud i safleoedd llai, sy'n fwy effeithlon yn amgylcheddol. Cwblhawyd y broses o adnewyddu'r brydles ar gyfer ein swyddfa yn Llundain yn 2020.

Mae mentrau ar waith er mwyn helpu i leihau'r effaith amgylcheddol:

- lleihau'r adnoddau argraffedig a ddarperir i weinyddwyr etholiadau a grwpiau eraill, gan ganolbwyntio ar ddarpariaeth electronig lle bo'n bosibl
- annog y defnydd o fideogynadledda a thelegynadledda er mwyn osgoi teithio diangen sy'n creu allyriadau CO2
- gweithredu cyfleusterau ailgylchu ym mhob un o'n swyddfeydd
- uwchraddio i gyfarpar technoleg gwybodaeth a chyfathrebu mwy ynni effeithlon

Crynodeb (swyddfa Llundain)

Sylwebaeth ar berfformiad o ran allyriadau

Ein nod yw defnyddio llai o danwydd ffosil o flwyddyn i flwyddyn, sy'n effaith barhaus yn sgil cyflwyno mesurau gan berchennog yr eiddo i leihau'r defnydd o drydan, gan gynnwys gweithrediad is 'y tu allan i oriau' o offer a pheiriannau a chyflwyno goleuadau ynni effeithlon. Gan ein bod yn rhentu ein swyddfa, cyfyngir ar ein cynlluniau i leihau allyriadau gan y caiff y rhain eu rheoli gan ein landlord yn bennaf.

Adroddiad allyriadau

Allyriadau nwyon tŷ gwydr	2021-22 Targed 2050	2017-18
----------------------------------	--------------------------------	----------------

				(Llinell sylfaen)
Dangosyddion anariannol (CO2e mewn tunelli)	Cyfanswm yr allyriadau gros	110	175	235
	Allyriadau gros – Defnydd o danwydd ffosil	105	149	198
	Allyriadau gros – Teithio	5	26	37
Defnydd cysylltiedig o ynni (kWh)	Trydan	384,376	365,708	487,611
	Nwy	216,786	158,993	211,990
Dangosyddion ariannol	Gwariant ar Ynni	Ddim ar gael	Ddim ar gael	Ddim ar gael
	Gwariant ar Deithio	£23,965	£51,233	£113,852

O ganlyniad i'r coronafeirws, nid oedd ein swyddfeydd ar agor yn llawn yn ystod 2020-21 felly nid oedd ein perfformiad ar gael gan y landlord.

Rydym wedi lleihau gwaith y tu allan i oriau ers 2017-18 er mwyn helpu i leihau ein hallyriadau. Ers cyflwyno trefniadau gweithio hybrid, rydym wedi lleihau ein defnydd o ynni a theithio yn y swyddfa.

Adroddiad gwastraff (swyddfa Llundain)

Seilir ffigurau gwastraff ac ailgylchu cyffredinol ar gyfran o holl wastraff yr adeilad ac ni chânt eu rheoli'n uniongyrchol gennym ni. Mae'r broses o waredu gwastraff cyfrinachol y sefydliad yn cael ei chyflawni ar wahân i'r broses ar gyfer deiliaid eraill yr adeilad. Caiff y gwastraff cyfrinachol a gynhyrchir gennym ei droi'n garpion papur ar y safle cyn cael ei ailgylchu'n bapur gradd isel.

Seilir y ffigur ar gyfer y gwastraff cyffredinol a'r gwastraff a ailgylchir ar gyfran o holl wastraff yr adeilad. Anfonir yr holl wastraff cyffredinol a gynhyrchir yn yr adeilad, gan gynnwys yr hyn a gynhyrchir gennym ni, i safle ynni o wastraff cyfagos yn lle safleoedd tirlenwi.

Rydym wedi lleihau ein defnydd o bapur ers 2017-18 er mwyn helpu i leihau gwastraff ac, ers cyflwyno trefniadau gweithio hybrid, rydym wedi lleihau ein defnydd o bapur yn sylweddol eto.

Adroddiad Gwastraff

Gwastraff			2021-22	2017-18 (llinell sylfaen)
Dangosyddion anariannol (tunelli)	Cyfanswm y gwastraff		2.84	10.01
	Gwastraff nad yw'n beryglus	Cyfrinachol	0.00	2.81
		Gwastraff cyffredinol (gan gynnwys wedi'i ailgylchu)	2.84	7.26
Swm y papur a brynwyd (rimiau)			150	650
Dangosyddion ariannol	Cyfanswm y gost gwaredu		Ddim ar gael	Ddim ar gael
		Cyfrinachol	£0	£1,134
		Gwastraff cyffredinol (gan gynnwys wedi'i ailgylchu)	Ddim ar gael	Ddim ar gael

Defnyddio ein hadnoddau ariannol yn effeithlon

Yn 2021/22, newidiodd ein trefniadau ariannu. Rydym yn cael cyllid gan dair Senedd – y DU, Cymru a'r Alban. Yr adnodd cyfunol a ddarparwyd ar ein cyfer i ddechrau oedd £22.5m ar gyfer gweithgarwch gyda phleidlais. Cawsom werth £200k o gyllid heb bleidlais i dalu ffioedd Comisiynwyr hefyd.

Gellir rhannu'r ffigurau fesul Senedd:

Senedd	£m
Y DU	£18.3
Senedd yr Alban	£2.6
Senedd Cymru	£1.8
Cyfanswm y Gyllideb	£22.7

Ym mis Ionawr 2022, cymeradwywyd ein Hamcangyfrif Atodol. Gwnaeth hyn newid ein cymysgedd adnoddau a chyfalaf, a gynyddodd cyfanswm y gyllideb £0.3m.

Y dadansoddiad terfynol o'n cyllideb:

	Gyda phleidlais £m	Heb bleidlais £m	Cyfanswm £m
Terfyn Gwariant Adrannol			
Adnoddau	17.3	0.2	17.5
Cyfalaf	0.9		0.9
Gwariant a Reolir yn Flynyddol			
Adnoddau	0.2		0.2
Cyfanswm y Gyllideb Net			
Adnoddau	17.5	0.2	17.7
Cyfalaf	0.9		0.9
Gofyniad arian parod net			
	17.5		

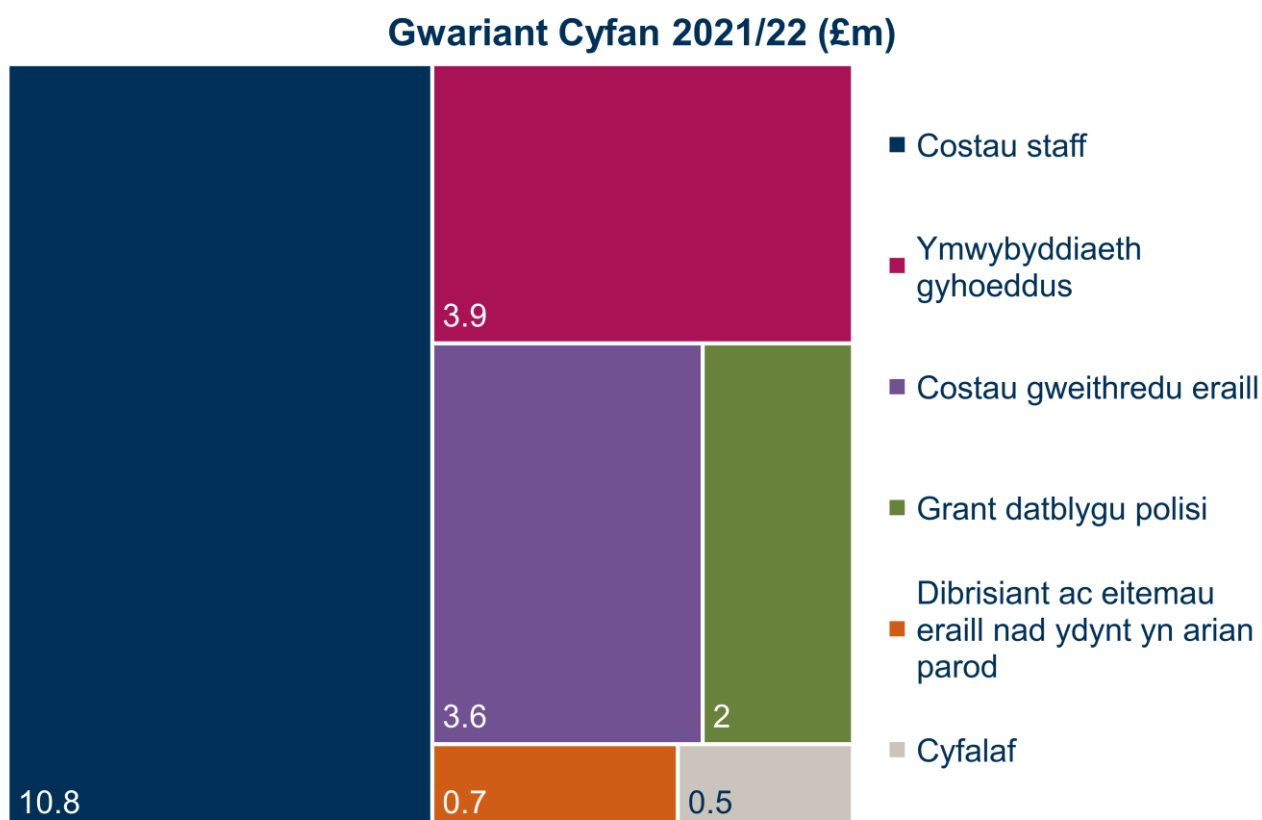
Dangosir yr £1.7m gan Senedd Cymru a'r £2.6m gan Senedd yr Alban fel incwm drwy gydol y cyfrifon a'r Datganiadau o Gyflenwi Seneddol. Caiff gweddill y gyllideb a dynnwyd i lawr ac nas gwariwyd ei gynnwys fel incwm gohiriedig yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol.

Wrth gyflawni ein hamcanion, rydym wedi defnyddio gwerth £16.6m o adnoddau ar gyfer y flwyddyn gyfan. Roedd hyn allan o'r £16.7m a oedd ar gael ac a gymeradwywyd gan Senedd y DU yn ein Hamcangyfrif Atodol ar gyfer y gofyniad adnoddau net gyda phleidlais. Mae'r graffig isod yn crynhoi ein perfformiad ariannol ar yr elfen 'gyda phleidlais' o'n cyllideb.

Perfformiad ariannol 2021/22

Mae ein perfformiad ariannol yn dilyn ein perfformiad strategol, sy'n cael ei ddominyddu gan amserlen etholiadol newidiol. Ar gyfer y flwyddyn 2021/22:

- roedd ein costau staff yn cynrychioli 63% o'n gwariant adnoddau, sy'n gynydd o 8% o gymharu â 2020/21 o ganlyniad i staff ychwanegol ar gyfer y Ddeddf Etholiadau a chyllideb gyffredinol is o 2020/21.
- lleihaodd ein gwariant cyfalaf £0.8m o 2020/21 yn sgil y gwaith adnewyddu yn y swyddfa yn Llundain yn ystod 2020/21.

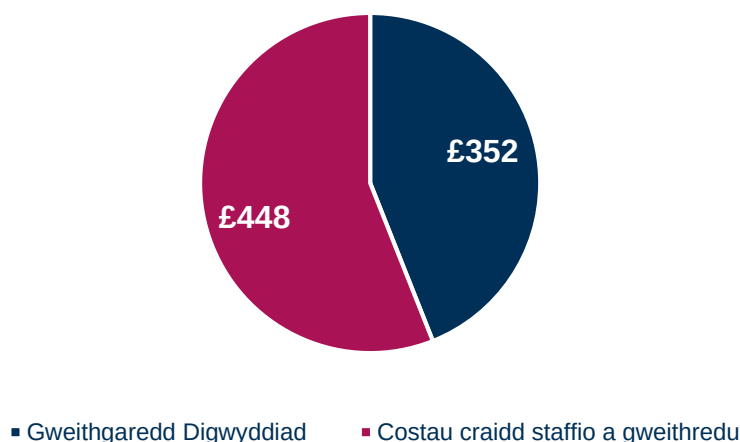

Mae'r ffigurau yn y tabl uchod yn cynnwys costau a ariannwyd gan Senedd Cymru a Senedd yr Alban.

Nodwn ein tanwariant er mwyn adlewyrchu penderfyniadau gweithredol yn ystod y flwyddyn, gan ddefnyddio'r dull mesur a ffefrir gan Drysorlys EM ar gyfer gwariant cyhoeddus cyfredol (R-DEL ac eithrio dibrisiant) a heb gynnwys y Grant Datblygu Polisi a gaiff ei ddosbarthu yn ôl fformiwla a bennir gan y llywodraeth.

Yn 2021/22, y tanwariant ar y dull mesur hwn oedd £0.9m yn erbyn y gyllideb gyda phleidlais, sef £14.8m (6%). Y rheswm pennaf dros hyn oedd arian wrth gefn nas gwariwyd, arbedion wrth ymgrychu ar gyfer etholiadau mis Mai 2022, a staffio.

Tanwariant Gweithredu - £000oedd

Mae'r tanwariant gweithredol yn cynnwys:

- £320k – arian wrth gefn nas gwariwyd
- £159k – llai o wariant yn etholiadau mis Mai
- £120k – tanwariant o fewn costau staffio o ganlyniad i oedi wrth lenwi swyddi, yn rhannol oherwydd amodau'r farchnad lafur ar ôl Covid
- £116k – yr ymgyrch tryloywder digidol a gwariant cysylltiedig
- £43k – Grant Datblygu Polisi nas gwariwyd gan bleidiau gwleidyddol

Tanwariant arall:

- £42k – dibrisiant
- £214k – darpariaethau (AME Adnoddau) o ganlyniad i lai o symud na'r disgwyl mewn pensiynau a dadfeiliadau
- £228k – prosiectau cyfalaf o ganlyniad i symud tuag at fuddsoddiad presennol mewn TG ac oedi prosiectau

Mae ein hincwm yn y cyfrifon yn ymwneud â thaliadau ar gyfer cofrestru pleidiau gwleidyddol.

Rydym hefyd yn adrodd i Senedd Cymru a Chorff Corfforaethol Senedd yr Alban, ac yn atebol iddynt. Mae'r incwm a gydnabyddir yn y cyfrifon ar gyfer gwaith ar etholiadau a refferenda datganoledig yn bennaf. Cydnabyddir yr holl incwm yn nodyn 4 y cyfrifon.

Rydym yn casglu dirwyon a roddir i bleidiau gwleidyddol ac unigolion am fethu â chydymffurfio â'r rheolau ar gyllid pleidiau ac etholiadau ac yna'n eu hildio i'r Gronfa Gyfunol fel sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith. Y cosbau a oedd yn ddyledus oedd £58k yn 2021/22 a dderbyniwyd erbyn 31 Mawrth 2022 ac a ildwyd i'r Gronfa Gyfunol.

Yn ogystal â monitro perfformiad yn erbyn cyllidebau, gwnaethom hefyd ymdopi o fewn y terfynau arian parod a bennwyd ar ein cyfer gan Senedd y DU. Roedd angen arian parod gwerth £16.3m arnom yn 2021/22 i ariannu ein gweithgareddau gyda phleidlais, a oedd £1.2m yn llai na'r swm o £17.5m a gymeradwywyd gan Senedd y DU yn ein Hamcangyfrif Atodol. Mae cysoni'r alldro adnoddau net i'r gofyniad arian parod net yn cysoni'r alldro â'r arian parod net sydd ei angen arnom yn ystod y flwyddyn.

Mae'r Datganiad o Lifau Arian Parod yn dangos mai'r balans arian parod ar 31 Mawrth 2022 oedd £0.6m.

Mae'r Datganiad o Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2022 yn dangos ecwiti trethdalwyr cadarnhaol.

Taliadau i gyflenwyr

Er ein bod yn annibynnol ar y llywodraeth, ein nod yw cydymffurfio â'r Cod Talu Prydlon sydd ar waith yn y sector cyhoeddus. Y targed yw talu anfonebau nad oes anghydfod yn eu cylch o fewn 30 diwrnod. Yn 2021/22, talwyd 100% o anfonebau (85% yn 2021/22) o fewn 30 diwrnod.

Rhyddid Gwybodaeth, cwynion a chwestiynau seneddol

Rydym yn ymrwymedig i egwyddorion bod yn agored ac yn dryloyw mewn bywyd cyhoeddus ac rydym yn cydnabod y ddyletswydd i ddarparu gwybodaeth i'r cyhoedd. Yn 2021-22, cawsom 140 o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth. Gwnaethom ymateb i 130 (93.1%) o'r rhain o fewn yr amserlen statudol o 20 diwrnod gwaith (targed: 90%). Cafwyd 12 cais am adolygiad mewnol Rhyddid Gwybodaeth yn ystod y flwyddyn ariannol, roedd disgwyl ymdrin ag 11 o'r rhain yn ystod y flwyddyn ariannol ac ymatebwyd iddynt.

Mae gwelliannau o ran prosesau a hyfforddiant wedi cael effaith gadarnhaol ar ein cyfradd ymateb drwy gydol y flwyddyn ariannol hon. Rydym wedi codi o 91.9% yn 2020-21 i 93.1% yn 2021-22.

Cawsom 10 cais am fynediad at ddata gan y testun a thri chais i ddileu o dan GDPR y DU. Ymatebwyd i bob un o fewn yr amserlen ymateb statudol, sef un mis calendr.

Ymdriniwyd â 96 o gwynion, o gymharu â 51 yn 2020/21. O'r 96 o gwynion yr ymdriniwyd â nhw; mae 95 ohonynt wedi'u cwblhau ac mae un dal yn weithredol. O'r 95 a gwblhawyd; ni chafodd 86 ohonynt eu cadarnhau, cafodd tair eu cadarnhau'n rhannol, cafodd dwy eu cadarnhau, cafodd dwy eu cau am na chafwyd eglurhad gan yr achwynydd a thynnwyd dwy yn ôl. Cafodd y gwersi a ddysgwyd wrth ymchwilio i'r cwynion hyn eu bwydo nôl i'r timau perthnasol er mwyn cefnogi ein hymrwymiad i sicrhau gwelliant parhaus.

Roedd y cwynion hyn yn cwmpasu amrywiaeth o bynciau. Roedd a wnelo tair cwyn â phryderon ynghylch datganiad i'r cyfryngau a ryddhawyd gennym yn cyhoeddi ein hymchwiliad i blaid. Ni chafodd y cwynion hyn eu cadarnhau. Roedd a wnelo 30 o gwynion ag oedi honedig wrth asesu ceisiadau i gofrestru dwy blaid newydd. Ni chafodd y cwynion hyn eu cadarnhau. Roedd â wnelo 34 o gwynion â phryderon ein bod wedi

gwneud camgymeriadau wrth ymgymryd â'n gwaith o asesu newid i arwyddlun plaid. Yn benodol, wrth ystyried a all fod wedi camarwain pleidleiswyr. Mynegodd un o'r cwynion hyn bryderon ynghylch a oeddem wedi ystyried yn benodol a oedd pleidleiswyr ag anableddau yn fwy tebygol o gael eu camarwain gan yr arwyddlun. Cafodd y gŵyn benodol hon ei chadarnhau'n rhannol oherwydd diffyg tystiolaeth, ond ni chafodd y 33 arall eu cadarnhau.

Derbyniwyd tri chais am adolygiad gan y Prif Weithredwr. Er na chafodd canlyniad gwreiddiol y gŵyn ei newid yn sgil yr adolygiadau hyn, bu modd rhoi eglurhad a chymorth pellach.

Derbyniwyd gohebiaeth hefyd gan 668 o aelodau o'r cyhoedd nad oeddent yn gyfystyr â chwynion o dan ein polisi. Lle y bo'n bosibl, ymatebodd y tîm cwynion i'r unigolyn yn uniongyrchol neu, fel arall, anfonwyd yr ohebiaeth i'r tîm priodol i roi ymateb os oedd angen arbenigedd technegol.

Ymatebwyd i 4,463 o ymholiadau gan y cyhoedd, a dderbyniwyd dros y ffôn a thrwy e-bost, drwy ein gwasanaeth gwybodaeth gyhoeddus dynodedig. Drwy'r gwasanaeth hwn, gwnaethom ateb cwestiynau ar sut i gofrestru a phleidleisio yn yr etholiadau ledled Prydain Fawr ym mis Mai 2021. Esboniwyd y mesurau sydd ar waith mewn gorsafoedd pleidleisio i gadw'r cyhoedd yn ddiogel, a sut y gall pobl ddefnyddio dulliau pleidleisio absennol i ddweud eu dweud heb fynychu gorsaf bleidleisio.

Ymatebwyd i 27 o gwestiynau seneddol yn ystod 2021/22, gan gynnwys cwestiynau am ymgyrchu digidol, twyll etholiadol, cywirdeb a chyflawnrwydd y cofrestrau etholiadol ac effeithiolrwydd cyfraith etholiadol. Chris Matheson AS, aelod o Bwyllgor y Llefarydd, oedd ein llefarydd yn Senedd y DU ac ef wnaeth ateb cwestiynau ar ein rhan.

Amcangyfrif cyflenwi ar gyfer 2022-23

Mae ein Prif Amcangyfrif Cyflenwi ar gyfer 2022-23 (HC1241) yn darparu ar gyfer gofyniad adnoddau net o £25.3m. Mae hyn yn gynydd o 44.6% o 2021/22 yn bennaf oherwydd bod y Bil Etholiadau wedi cael ei roi ar waith. Caiff ein Prif Amcangyfrif ei rannu fel a ganlyn:

	Gyda phleidlais £m	Heb bleidlais £m	Cyfanswm £m
Terfyn Gwariant Adrannol			
Adnoddau			
Gwariant y Comisiwn Etholiadol	18.2	0.2	18.4

Y Bil Etholiadau	5.0	5.0	
Grantiau Datblygu Polisi	2.0	2.0	
Cyfalaf	1.4	1.4	
Gwariant a Reolir yn Flynyddol			
Adnoddau	0.1	0.1	
Cyfalaf	0.1	0.1	
Cyfanswm y Gyllideb Net			
Adnoddau	25.3	0.2	25.5
Cyfalaf	1.5		1.5
Gofyniad arian parod net			
26.1			

Cymeradwywyd hyn gan Bwyllgor y Llefarydd ar 25 Ebrill 2022 ac fe'i cyflwynwyd gerbron Tŷ'r Cyffredin ar 25 Ebrill 2022. Caiff y Comisiwn ei sefydlu drwy ddeddfwriaeth a chan ddilyn egwyddorion y Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, tybir y bydd y gwasanaeth a ddarperir yn parhau. Nid oes unrhyw beth i awgrymu y bydd y gwasanaethau a ddarperir gan y Comisiwn yn dod i ben neu na chaiff cyllid ei ddarparu yn y dyfodol.

Yr adroddiad ar Bwerau a Sancsiynau

Defnyddio ein pwerau a'n sancsiynau rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2022

Rydym yn annog y rhai a reoleiddir gennym i gydymffurfio â'r rheolau drwy roi cymorth ac arweiniad. Fodd bynnag, lle bo'n gymesur gwneud hynny, rydym yn cymryd camau pan nad ydynt yn dilyn y rheolau.

Rhydd PPERA bwerau ymchwilio i ni, gan gynnwys y gallu i wneud y canlynol:

- gofyn am wybodaeth (drwy hysbysiad ymchwilio) gan unrhyw un lle rydym yn amau bod rhywun wedi torri'r gyfraith neu (drwy hysbysiad datgelu) lle nad ydym yn amau trosedd ond mae angen gwybodaeth arnom er mwyn cyflawni ein swyddogaethau
- gofyn i'r rhai a amheuir neu i dystion ddod am gyfweiliad
- cymryd camau os na fydd pobl yn cydweithredu â'n gofynion
- dan amgylchiadau penodol, cael mynediad i safleoedd (drwy warant archwilio gan Ynad Heddwch)

Mae gennym ystod o sancsiynau hefyd, gan gynnwys:

- dirwyon yn amrywio o £200 i £20,000
- hysbysiadau cydymffurfio a gwneud iawn, y gallwn eu defnyddio i'w gwneud yn ofynnol i bobl gymryd camau penodol er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth neu wneud iawn am ddiffyg cydymffurfio
- hysbysiadau atal, y gallwn eu defnyddio i'w gwneud yn ofynnol i bobl gymryd cam gweithredu penodol neu atal gweithred arfaethedig

Mae'r sancsiynau hyn yn berthnasol i'r rhan fwyaf o droseddau PPERA, ond nid pob un ohonynt. Mae rhai troseddau – yn gyffredinol y rhai sy'n cynnwys elfen o anonestrwydd bwriadol – na allwn roi dirwyon amdanynt, ond gallwn hysbysu'r heddlu neu'r erlynydd cyhoeddus perthnasol.

Hefyd, gallwn ystyried 'ymgymeriadau gorfodi' gan y rhai a reoleiddir gennym, er enghraifft lle y gall plaid roi gwybod yn wirfoddol am drosedd a chynnig camau i'w hunioni, gan osgoi'r angen i'r blaid a'r Comisiwn fynd drwy ymchwiliadau, a all gymryd llawer o amser o bosibl.

Defnyddio pwerau ymchwilio

Mae'n ofynnol i ni adrodd ar ein defnydd o bwerau ymchwilio, yn benodol:

- achosion lle y gwnaethom gyflwyno hysbysiad datgelu neu ymchwilio

- achosion lle yr aed i safle gan ddefnyddio gwarant archwilio a roddwyd gan Ynad Heddwch
- achosion lle y gwnaethom gais i lys am orchymyn datgelu

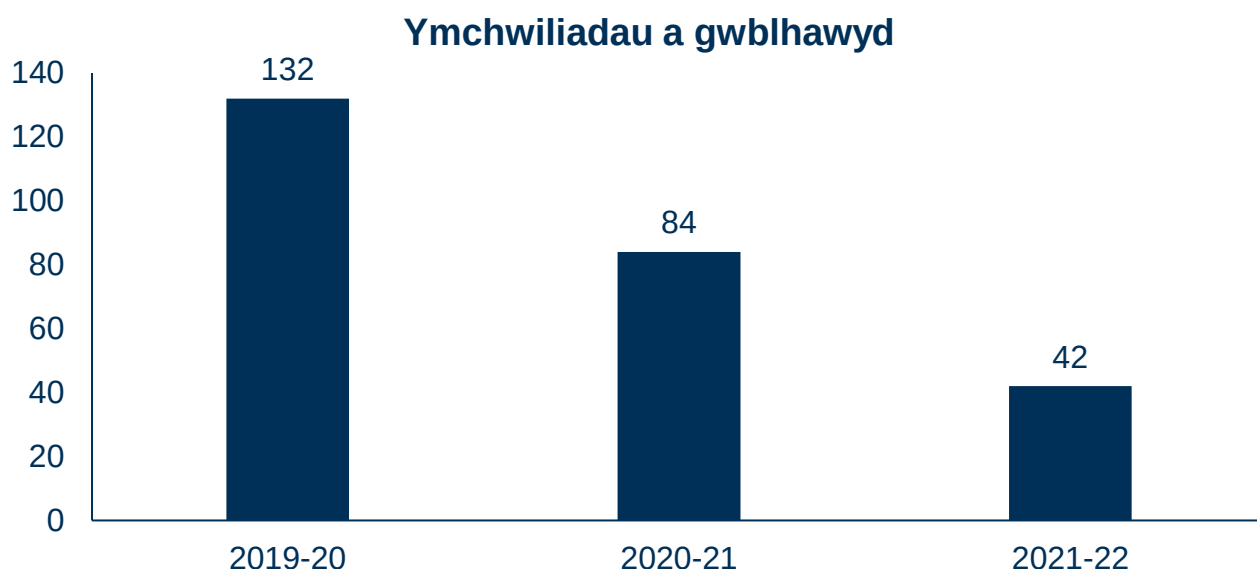
Nid yw'n ofynnol i ni gynnwys gwybodaeth lle y byddai gwneud hynny, yn ein barn ni, yn anghyfreithlon neu gallai fod yn anghyfreithlon, neu gallai effeithio'n andwyol ar unrhyw ymchwiliad neu achos cyfredol.

Ni wnaethom gyflwyno unrhyw hysbysiadau datgelu yn ystod 2021/22.

Gwnaethom gyflwyno tri hysbysiad ymchwilio, yr oedd pob un yn ymwneud â'r ymchwiliad i gofnodi ac adrodd am daliadau gan y Blaid Geidwadol ac Unoliaethol.

Ni wnaethom ddefnyddio ein pwerau i wneud cais am warant archwilio i fynd i mewn i safle, nac i wneud cais i lys am unrhyw orchymynion datgelu yn ystod 2021/22.

Nifer yr ymchwiliadau a gwblhawyd

Cwblhawyd 42 o ymchwiliadau yn ystod 2021/22 o gymharu ag 84 o ymchwiliadau yn ystod y flwyddyn flaenorol. Gwnaethom barhau i reoleiddio a chymryd camau gorfodi pan roedd yn rhesymol gwneud hynny er budd y cyhoedd. Roedd ein gwaith i helpu pleidiau ac ymgyrchwyr i gydymffurfio â chyfraith etholiadol, nifer is o etholiadau a reoleiddir, a'n dull cefnogol parhaus o ymdrin ag achosion o ddiffyg cydymffurfio mewn perthynas â COVID oll yn ffactorau a gyfrannodd at y gostyngiad hwn yn nifer yr achosion.

Defnyddio sancsiynau sifil

Mae'n ofynnol i ni adrodd ar ein defnydd o sancsiynau sifil, yn benodol:

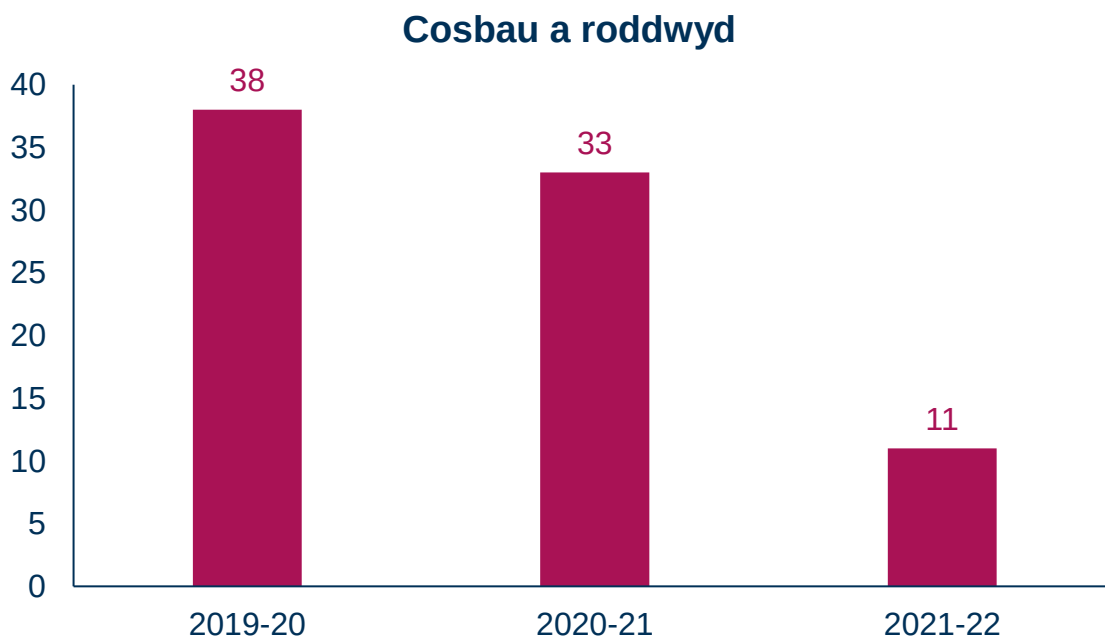
- achosion lle y pennwyd cosb ariannol benodedig neu ofyniad dewisol neu y cyflwynwyd hysbysiad atal (heblaw achosion lle cafodd y gosb, gofyniad neu hysbysiad ei newid ar ôl apelio)
- achosion lle y talwyd atebolrwydd am gosb ariannol benodedig cyn i hysbysiad yn pennu hynny gael ei gyflwyno
- achosion lle y derbyniwyd ymgymeriad gorfodi

Mae nifer y cosbau a roddwyd, 11, yn llai na'r nifer a roddwyd yn 2020/21. Mae'n cynnwys yr achosion olaf a ddeilliodd o Etholiad Cyffredinol y DU yn 2019, ffactor a gyfrannodd at y nifer uwch o achosion yn 2020/21. Mae'r ffigur is ar gyfer 2021/22 hefyd yn adlewyrchu'r diffyg etholiaday yn ystod cyfnod y cyfyngiadau symud yn 2020.

Mae'r cyfnod 2021/22 yn cynnwys dau achos lle y talodd pleidiau gosbau sefydlog penodedig yn gynnwys felly nid oedd rhaid i ni gyflwyno hysbysiadau talu.

Nid yw'r wybodaeth isod yn ystyried 21 o achosion lle y canfuwyd bod trosedd wedi'i chyflawni ond gwnaethom benderfynu peidio â rhoi sancsiwn.

Nifer y cosbau a roddwyd

Nifer y cosbau a roddwyd

Mae manylion yr holl gosbau a roddwyd yn ystod 2021/22 ar gael ar ein gwefan yma: <https://www.electoralcommission.org.uk/cy/pwy-ydym-ni-a-beth-rydym-yn-ei-wneud/gorfodi/ymchwiliadau>

Ni chynigiwyd unrhyw ymgymeriadau gorfodi i ni yn ystod 2021/22. Ni wnaethom gyflwyno unrhyw hysbysiadau atal hyd at ac yn cynnwys 31 Mawrth 2021. Ni wnaed unrhyw apeliadau yn erbyn penderfyniadau i osod sancsiynau sifil.

Shaun McNally
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu
13 Gorffennaf 2022

Yr adroddiad ar atebolrwydd

Yr adroddiad ar lywodraethu corfforaethol

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

Mae Bwrdd y Comisiwn yn cynnwys 10 Comisiynydd a benodwyd drwy Warant Frenhinol i arfer ein swyddogaethau fel y'u disgrifir yn PPERA.

Mae'r Bwrdd yn penodi'r Prif Weithredwr i arwain a rheoli ein sefydliad ac mae'r Prif Weithredwr yn penodi tîm arwain o Gyfarwyddwyr Gweithredol.

Nodir manylion y Comisiynwyr a'r Cyfarwyddwyr Gweithredol yn y datganiad llywodraethu.

Cofrestr o fuddiannau

Rhaid i gomisiynwyr a chyfarwyddwyr gwblhau datganiad o fuddiannau. Nid oeddent yn dal unrhyw gyfarwyddiaethau cwmni na buddiannau sylweddol eraill a allai fod wedi gwrthdaro â'u cyfrifoldebau. Nid oedd gan unrhyw Gomisiynydd na chyfarwyddwr unrhyw fuddiannau plaid cysylltiedig eraill. Rydym yn diweddarau'r gofrestr o fuddiannau yn rheolaidd drwy gydol y flwyddyn ac yn ei chyhoeddi ar ein gwefan.

Busnes gweithredol

Mae ein Prif Amcangyfrif wedi derbyn cymeradwyaeth ar gyfer yr adnoddau sydd eu hangen arnom yn 2022/23 a'n Cynllun Corfforaethol tan 2025/26. Fel un o gyrff y Llywodraeth a sefydlwyd drwy ddeddfwriaeth a chan ddilyn egwyddorion y Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, tybir y bydd y gwasanaeth a ddarperir yn parhau. Nid oes unrhyw beth i awgrymu y bydd y gwasanaethau a ddarperir gan y Comisiwn yn dod i ben neu na chaiff cyllid ei ddarparu yn y dyfodol.

Archwilwyr

Penodir y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol fel ein harchwilydd allanol o dan Atodlen 1 i PPERA.

Ein harchwilwyr mewnol o 1 Ebrill 2020 oedd RSM UK.

Nodir manylion llawn y gydnabyddiaeth ar gyfer gwaith archwilio a gwaith nad yw'n ymwneud ag archwilio yn y datganiadau ariannol.

Datgeliadau eraill

Mae rhai datgeliadau sy'n ofynnol yn adroddiad y cyfarwyddwyr wedi cael eu cynnwys rywle arall yn yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon. Rydym wedi nodi digwyddiadau sy'n gysylltiedig â data personol yn y datganiad llywodraethu. Mae datgeliadau ar gyflogaeth ac ymgysylltu â staff yn ein hadran 'ein pobl' o'r adroddiad ar berfformiad. Ceir rhagor o wybodaeth yn yr adroddiad ar gydnabyddiaeth.

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol wedi effeithio arnom ni ers y dyddiad adrodd ac rydym wedi datgelu datblygiadau yn y dyfodol a fydd yn effeithio arnom ni yn yr adran 'Defnyddio ein hadnoddau ariannol yn effeithlon' o'r adroddiad ar berfformiad.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

O dan PPERA, mae'n ofynnol i mi baratoi cyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol, gan roi manylion yr adnoddau a gaffaelwyd, a ddaliwyd, neu a waredwyd yn ystod y flwyddyn a'r defnydd o adnoddau gennym yn ystod y flwyddyn.

Paratuir y cyfrifon hyn ar sail cronïadau a rhaid iddynt roi darlun gwir a theg o sefyllfa'r sefydliad a'i alldro adnoddau net, newidiadau yn ecwiti trethdalwyr a llifau arian parod am y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Swyddog Cyfrifyddu gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth a baratuir gan Drysorlys Ei Mawrhydi, ac yn benodol i:

- ddilyn y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a chymhwyso polisiau cyfrifyddu addas yn gyson
- llunio barn ac amcangyfrifon ar sail resymol
- nodi a ddilynwyd safonau cyfrifyddu cymwys, fel y'u nodir yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, a datgelu ac egluro unrhyw wriadau perthnasol yn y cyfrifon
- paratoi'r cyfrifon ar sail busnes gweithredol

Yn unol â pharagraff 19(1) o Atodlen 1 i PPERA, mae Pwyllgor y Llefarydd wedi dynodi'r Prif Weithredwr yn Swyddog Cyfrifyddu'r Comisiwn Etholiadol, gyda chyfrifoldeb am baratoi'r cyfrifon a'u trosglwyddo i'r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

Nodir cyfrifoldebau Swyddog Cyfrifyddu – gan gynnwys cyfrifoldeb am reoleidd-dra a phriodoldeb y cyllid cyhoeddus y mae Swyddog Cyfrifyddu yn atebol amdano, a'r cyfrifoldeb am gadw cofnodion priodol a diogelu asedau'r Comisiwn Etholiadol – yn 'Managing Public Money' a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM.

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn cadarnhau, hyd y gŵyr:

- nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilyd yr endid yn ymwybodol ohoni
- ei fod wedi cymryd pob cam y dylai fod wedi ei gymryd i'w wneud yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i gadarnhau bod archwilyd yr endid yn ymwybodol o'r wybodaeth honno

Cadarnhaf drwy hyn fod yr Adroddiad Blynnyddol a Chyfrifon at ei gilydd yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy a'm bod yn cymryd cyfrifoldeb personol am yr Adroddiad Blynnyddol a Chyfrifon a'r dyfarniadau sy'n ofynnol er mwyn penderfynu eu bod yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

Datgelu gwybodaeth i'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu a oedd yn y swydd ar ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad hwn, yn cadarnhau, hyd y gŵyr pob cyfarwyddwr:

- nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr allanol yn ymwybodol ohoni
- bod pob cyfarwyddwr wedi cymryd yr holl gamau sy'n ofynnol i wneud eu hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i gadarnhau bod yr archwilwyr allanol yn ymwybodol o'r wybodaeth honno

Datganiad llywodraethu

Sefydlwyd y Comisiwn Etholiadol o dan PPERA. Yn unol ag Atodlen 1(19) i PPERA, mae Pwyllgor y Llefarydd wedi fy mhenodi yn Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer y Comisiwn Etholiadol. Nodir fy nghyfrifoldebau yn y rôl hon ar wahân o dan Y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu. Fel Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu, rwyf wedi cael sicrwydd bod y fframweithiau, yr amgylchedd rheoli, prosesau a system graffu a nodir yn y datganiad hwn wedi bod yn effeithiol drwy gydol y flwyddyn ariannol drwy adolygu dogfennaeth, cynnal trafodaethau â Chomisiynwyr, cynghorydd annibynnol y Pwyllgor Archwilio a Risg a staff, a chyfarfodydd ag archwilwyr mewnol ac allanol a rhanddeiliaid allanol eraill.

Gan gydnabod y ffaith fy mod wedi dechrau yn y Comisiwn Etholiadol ar ôl y cyfnod adrodd, cefais sicrwydd ychwanegol drwy fynychu cyfarfodydd y Bwrdd fel gwestai cyn dechrau fy swydd a chefais drafodaethau unigol â'r Cadeirydd, y Comisiynwyr, y Swyddog Cyfrifyddu blaenorol ac aelodau'r Tîm Gweithredol hefyd.

Mae'n ofynnol i aelodau Bwrdd gweithredol ac anweithredol roi gwybod am unrhyw wrthdaro buddiannau posibl. Mae pob aelod yn cwblhau datganiad blynyddol plaid gysylltiedig. Gallaf gadarnhau bod yr holl ffurflenni wedi cael eu hadolygu ac nad oes unrhyw wrthdaro buddiannau.

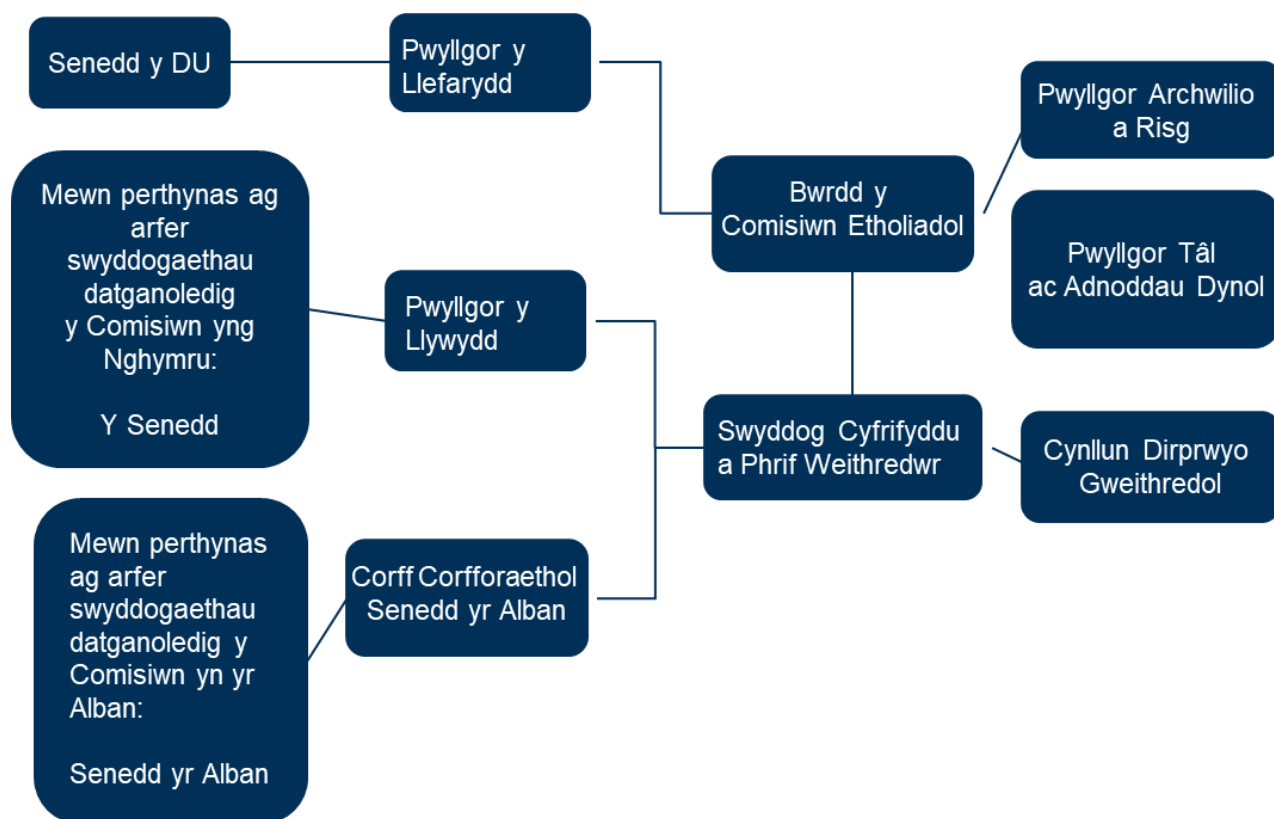
Llunnir y datganiad llywodraethu hwn yn unol â chanllawiau Trysorlys EM. Crynodeb o'r gweithdrefnau, y prosesau a'r strwythurau cymorth a gynhelir er mwyn rheoli'r adnoddau a roddir i mi gan Senedd y DU yn effeithiol.

Mae'r Comisiwn Etholiadol hefyd yn uniongyrchol atebol i Senedd Cymru a Senedd yr Alban mewn perthynas â chyflawni ei swyddogaethau datganoledig yng Nghymru a'r Alban, yn dilyn diwygiadau i PPERA gan Ddeddf Etholiadau (Cymru) 2020 a Deddf Etholiadau'r Alban (Diwygio) 2020. Mae Pwyllgor y Llywydd a Chorff Corfforaethol Senedd yr Alban (SPCB) yn craffu ar y Comisiwn.

Fel y Swyddog Cyfrifyddu, rwy'n atebol i Bwyllgor y Llywydd yn Senedd Cymru a Chorff Corfforaethol Senedd yr Alban yn yr un modd ag yr wyf yn atebol i Bwyllgor y Llefarydd.

O dan bwerau newydd yn Neddf Etholiadau 2022, bydd gan Bwyllgor y Llefarydd rôl ychwanegol wrth archwilio perfformiad y Comisiwn o ran rhoi sylw dyledus i'r Datganiad Polisi a Strategaeth sydd ar ddod. Disgwylwn i'r darpariaethau perthnasol gael eu rhoi ar waith yn 2022/2023.

Atebolrwydd i seneddau'r DU a'n fframwaith llywodraethu mewnol

Caiiff etholiadau yn y Deyrnas Unedig eu darparu drwy gymysgedd o bwerau datganoledig a phwerau a gadwyd yn ôl. Caiiff etholiadau i Senedd y DU, ar gyfer llywodraeth leol yn Lloegr a Chomisiynwyr yr Heddlu a Throseddau (yng Nghymru a Lloegr) ac etholiadau yng Ngogledd Iwerddon eu cadw gan Senedd y DU. Mae cyfrifoldeb am etholiadau seneddol a lleol yng Nghymru a'r Alban yn faterion datganoledig i'r seneddau priodol.

O 2021/22, mae'r Comisiwn Etholiadol wedi bod yn atebol i bob senedd am ein gwaith ar etholiadau o dan eu pwerau. Yn unol â hyn, rydym bellach yn cael ein hariannu gan bob senedd am y gwaith a wneir ar yr etholiadau cysylltiedig â chostau cyffredin, gan gynnwys rhannu gwaith a rhannu costau corfforaethol yn ôl y boblogaeth.

Pwyllgor y Llefarydd

Sefydlir Pwyllgor y Llefarydd o dan Adran 2(1) i PPERA i gyflawni'r swyddogaethau a roddir iddo gan PPERA. Mae'r swyddogaethau hyn yn cynnwys:

- archwilio ein hamcangyfrifon adnoddau blynyddol a'u gosod gerbron Tŷ'r Cyffredin, gyda neu heb addasiadau
- archwilio ein cynlluniau pum mlynedd a'u gosod gerbron Tŷ'r Cyffredin, gyda neu heb addasiadau
- derbyn ein cyfrifon
- dynodi ein Swyddog Cyfrifyddu

- Adrodd i Dŷ'r Cyffredin, o leiaf unwaith y flwyddyn, ar sut y cyflawnodd ei swyddogaethau

Roedd aelodau Pwyllgor y Llefarydd rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2022 fel a ganlyn:

- Y Gwir Anrhydeddus Syr Lindsay Hoyle AS, Llefarydd Tŷ'r Cyffredin (Cadeirydd)
- Y Gwir Anrhydeddus William Wragg AS, Cadeirydd y Pwyllgor Gweinyddiaeth Gyhoeddus a Materion Cyfansoddiadol (tan fis Rhagfyr 2021)
- Y Gwir Anrhydeddus Clive Betts AS, Cadeirydd y Pwyllgor Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (o fis Rhagfyr 2021)
- Y Gwir Anrhydeddus Michael Gove AS, y Gweinidog dros Swyddfa'r Cabinet a Changhellor Dugiaeth Caerhirfryn (tan fis Medi 2021 yn y rôl hon, yna o fis Rhagfyr 2021 fel yr Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau)
- Y Gwir Anrhydeddus Steve Barclay AS, y Gweinidog dros Swyddfa'r Cabinet (o fis Medi 2021 tan fis Rhagfyr 2021)
- Simon Clarke AS, y Gweinidog dros Lywodraeth Leol (tan fis Medi 2021)
- Luke Hall AS, y Gweinidog Gwladol dros Dwf Rhanbarthol a Llywodraeth Leol (o fis Medi 2021 tan fis Tachwedd 2021)
- Kemi Badenoch AS, y Gweinidog dros Ffyniant Bro (o fis Tachwedd 2021)
- Owen Thompson AS (Plaid Genedlaethol yr Alban)
- Karl McCartney AS (Ceidwadwyr)
- Craig Mackinlay AS (Ceidwadwyr)
- Cat Smith AS (Llafur)
- Christian Matheson AS (Llafur) (Llefarydd y Pwyllgor)

Mae'r pum aelod penodedig yn Aelodau o Dŷ'r Cyffredin nad ydynt yn Weinidogion. Llefarydd Tŷ'r Cyffredin sy'n gwneud y penodiadau hyn.

Ysgrifennydd Pwyllgor y Llefarydd oedd Kevin Maddison, ond Bradley Albrow ydyw bellach

Cytunodd Pwyllgor y Llefarydd ar ein Hamcangyfrif Cyflenwi ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23 a'n Cynllun Busnes ym mis Mawrth 2022. Gosodwyd yr Amcangyfrif Cyflenwi (HC1241) gerbron Senedd y DU ar 25 Ebrill 2022.

Pwyllgor y Llywydd

Mae gan Bwyllgor y Llywydd swyddogaethau tebyg, mewn perthynas â'n hatebolrwydd ariannol i Senedd Cymru, fel y mae Pwyllgor y Llefarydd yn ei wneud i Senedd y DU.

Ers ei sefydlu, mae Dirprwy Lywydd y Senedd wedi cadeirio Pwyllgor y Llywydd. Aelodau presennol Pwyllgor y Llywydd yw:

- David Rees, Aelod o'r Senedd, Dirprwy Lywydd (Llafur Cymru);
- Rhys ab Owen, Aelod o'r Senedd (Plaid Cymru)
- Janet Finch-Saunders, Aelod o'r Senedd (Plaid Geidwadol Cymru)
- Peredur Owen Griffiths, Aelod o'r Senedd (Plaid Cymru)
- Joyce Watson, Aelod o'r Senedd (Llafur Cymru)

Corff Corfforaethol Senedd yr Alban

Mae Corff Corfforaethol Senedd yr Alban yn goruchwyllo gweithrediad Senedd yr Alban ac yn cefnogi Aelodau o Senedd yr Alban (ASA) i'w galluogi i gyflawni eu dyletswyddau seneddol. Mae hefyd yn ariannu nifer bach o gomisiynwyr seneddol a chyrff cysylltiedig, gan gynnwys gweithgareddau'r Comisiwn Etholiadol mewn perthynas ag etholiadau datganoledig yr Alban. Caiff ei gadeirio gan y Llywydd ac mae'n cynnwys pedwar aelod etholedig:

- Alison Johnstone, Llywydd (Dim cysylltiad â phlaid)
- Maggie Chapman ASA (Plaid Werdd yr Alban)
- Jackson Carlaw ASA (Plaid Geidwadol ac Unoliaethol yr Alban)
- Claire Baker ASA (Llafur yr Alban)
- Christine Grahame ASA (Plaid Genedlaethol yr Alban)

Bwrdd y Comisiwn a'r tîm arwain

Bwrdd y Comisiwn

Mae Bwrdd y Comisiwn yn cyfarfod yn rheolaidd i ystyried ein cyfeiriad strategol a'n hamcanion, ac i adolygu ein perfformiad. Mae pob aelod o'n Tîm Gweithredol a staff perthnasol eraill yn mynychu cyfarfodydd ffurfiol y Bwrdd.

Ei Mawrhydi y Frenhines sy'n penodi ein Cadeirydd a'n Comisiynwyr ar argymhelliad Tŷ'r Cyffredin. Fel arfer, bydd Ei Mawrhydi yn penodi Comisiynwyr am gyfnod nad yw'n hwy na phedair blynedd yn y lle cyntaf, gyda'r posibilrwydd o'u hailbenodi. Dechreuodd ein Cadeirydd newydd a dau Gomisiynydd newydd yn eu swydd yn y gwanwyn.

Gall Comisiynydd beidio â gwasanaethu neu gael ei symud o'i swydd yn unol â'r seiliau a nodir yn Atodlen 1, paragraffau 3-5 o PPERA. Oni fydd Ei Mawrhydi yn ailbenodi'r Comisiynydd cyn i'w gyfnod ddod i ben, daw ei benodiad i ben ar ddiwedd y cyfnod penodol. Gall y Comisiynydd hefyd ofyn i'w benodiad gael ei derfynu.

Mae'r Cadeirydd yn gweithio dau ddiwrnod yr wythnos. Mae'r Comisiynwyr eraill yn treulio tri diwrnod y mis ar gyfartaledd yn cyflawni eu dyletswyddau.

Mae'r tabl isod yn dangos y Comisiynwyr a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn, a nodir eu cyfnod yn y swydd. Mae Pwyllgor y Llefarydd wedi dechrau ystyried ailbenodi neu recriwtio i rolau Comisiynwyr, lle mae'r Comisiynydd wedi ymddiswyddo neu lle mae'n agosáu at ddiwedd ei gyfnod presennol yn y swydd.

Comisiynwyr a wasanaethodd yn 2021/22

Enw	O	Tan
John Pullinger CB	1 Mai 2021	30 Ebrill 2025
Alex Attwood	1 Chwefror 2021	31 Ionawr 2024
Alasdair Morgan	12 Mai 2014	30 Medi 2022
Rob Vincent CBE	1 Ionawr 2016	31 Rhagfyr 2023
Y Fonesig Susan Bruce	1 Ionawr 2017	31 Rhagfyr 2023
Yr Athro Elan Closs Stephens DBE	13 Mawrth 2017	12 Mawrth 2025
Sarah Chambers	31 Mawrth 2018	30 Mawrth 2026
Dr Katy Radford	1 Medi 2021	31 Awst 2025
Joan Walley	1 Tachwedd 2018	31 Hydref 2022

*Mae cyfnod yr Arglwydd Gilbert wedi cael ei adnewyddu ac yn aros am gymeradwyaeth derfynol, nid ydym wedi derbyn y warant eto

Yn ystod y flwyddyn, dirprwyodd y Bwrdd weithgareddau penodol i'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol.

Y Pwyllgor Archwilio a Risg

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cefnogi'r Swyddog Cyfrifyddu wrth gyflawni ei gyfrifoldebau atebolrwydd ffurfiol ac i roi sicrwydd i'r Bwrdd ar gyflawni'r cyfrifoldebau hyn.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cynnig cyngor gwrthrychol ac yn sicrhau bod y prosesau mwyaf effeithlon, effeithiol a darbodus ar waith ar gyfer risg, rheoli a llywodraethu. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg hefyd yn gweithredu ar ran y Bwrdd i roi sicrwydd iddo ar faterion o'r fath.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn adolygu'r canlynol:

- y prosesau strategol ar gyfer risg, rheoli a llywodraethu
- y gweithgarwch a gynlluniwyd a'r canlyniadau o fewn prosesau llywodraethu gwybodaeth a'r Asesiad Blynyddol o Reoli Risg Gwybodaeth
- y Datganiad Llywodraethu Blynyddol a chymeradwyaeth a argymhellir o'r Datganiad gan y Swyddog Cyfrifyddu fel sy'n briodol
- y polisiau cyfrifyddu a'r cyfrifon blynyddol, yn cynnwys y broses ar gyfer adolygu'r cyfrifon cyn eu cyflwyno i'w harchwilio; lefelau'r gwallau a nodwyd; a llythyr sylwadau'r rheolwyr i'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol
- cynlluniau ac adroddiadau'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol ac ymatebion rheoli i unrhyw gynigion, yn ogystal â chytuno ar y cynlluniau strategol a'r cynlluniau archwilio mewnol blynyddol
- sicrwydd yn ymwneud â'n gofynion llywodraethu corfforaethol, yn cynnwys cymeradwyo polisiau chwythu'r chwiban, atal twyll, atal llwgrwobrwy, ac awdurdodi ceisiadau am dreuliau, gyda chyfle i godi ymholiadau gyda'r Bwrdd
- cynigion ar gyfer tendro am wasanaethau Archwilio Mewnol, neu ar gyfer prynu gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud ag archwilio oddi wrth gontractwyr sy'n darparu gwasanaethau archwilio

⁵ Y Barwn Gilbert o Banteg (yr Arglwydd (Stephen) Gilbert)

Ffocws y Pwyllgor Archwilio a Risg yw adolygu risg a rheolaeth y sicrwydd a dderbynnir ganddo a digonolrwydd trefniadau sicrwydd eu hunain.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cynnwys tri Chomisiynydd a benodir gan y Bwrdd ac mae'n ofynnol iddo gyfarfod o leiaf dair gwaith y flwyddyn. Mae'r Bwrdd hefyd wedi cymeradwyo penodiad cynghorydd annibynnol i'r Pwyllgor Archwilio a Risg, sef unigolyn annibynnol â chymwysterau addas heb unrhyw gysylltiad â'r Comisiwn Etholiadol. Mae gan y cynghorydd annibynnol hawl i fynychu unrhyw un o gyfarfodydd y Comisiynwyr.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn rhannu cofnodion y cyfarfodydd â'n Bwrdd ac yn cyflwyno adroddiadau ffurfiol iddo'n flynyddol.

Yn 2021/22, ystyriodd y Pwyllgor Archwilio a Risg y cyfrifon blynyddol a gwaith sicrwydd atodol, yr adolygiad o gydymffurfiaeth ddeddfwriaethol, a derbyniodd adroddiadau archwilio ar ein systemau ariannol craidd.

Bydd aelodau o'r Pwyllgor Archwilio a Risg fel arfer yn gwasanaethu am dair blynedd, oni fydd aelod yn peidio â bod yn Gomisiynydd neu'n gofyn am gael ymddiswyddo. Gall y Bwrdd eu hailbenodi am gyfnod pellach nad yw'n fwy na thair blynedd fel arfer.

Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg yn ystod blwyddyn ariannol 2021/22 oedd y Fonesig Sue Bruce. Y cynghorydd annibynnol i'r Pwyllgor Archwilio a Risg yw Paul Redfern. Aelodau'r Pwyllgor yn ystod yr un cyfnod oedd:

- Y Fonesig Susan Bruce, Cadeirydd
- Alasdair Morgan, tan fis Tachwedd 2021
- Yr Athro Elan Closs Stephens DBE
- Yr Arglwydd Gilbert, o fis Tachwedd 2021

Adolygiadau o adroddiadau archwilio

Cymeradwyodd y Pwyllgor Archwilio a Risg raglen o archwiliadau ac adolygiadau ar gyfer 2021/22 ac aeth ati i'w monitro. Mae'r Pwyllgor yn adolygu adroddiadau archwilio allanol a mewnol, ac yn monitro pa argymhellion a dderbynnir gan y staff a sut maent yn eu rhoi ar waith. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg hefyd yn bodloni'i hun bod rhesymau dilys dros wrthod argymhellion.

Cynhaliodd y Pwyllgor Archwilio a Risg bum cyfarfod yn ystod 2021/22. Mae'r archwilwyr mewnol ac allanol yn mynychu pob cyfarfod fel mater o drefn ochr yn ochr â staff, gan gynnwys y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol.

Y Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol

Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol yn cynnwys tri Chomisiynydd ac mae'n cyfarfod o leiaf ddwywaith y flwyddyn.

Mae'n cefnogi'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu yn eu cyfrifoldebau ar gyfer newidiadau sylweddol i delerau ac amodau staff, adolygu polisi cydnabyddiaeth y Prif Weithredwr, cytuno ar gylch gwaith cyd-drafod blynyddol dyfarniad cyflog y staff a phennu'r ffi ar gyfer cynghorydd annibynnol y Pwyllgor Archwilio a Risg.

Mae'r Pwyllgor hefyd yn gweithredu fel grŵp cynghori ar y graddau y mae datblygiad sefydliadol a materion adnoddau dynol yn ategu cyfeiriad strategol y Bwrdd ar gyfer ein sefydliad.

Mae'r aelodau yn gwasanaethu am dair blynedd, oni fydd aelod yn peidio â bod yn Gomisiynydd neu'n gofyn am gael ymddiswyddo. Gall y Bwrdd eu hailbenodi am gyfnod pellach nad yw'n fwy na thair blynedd fel arfer.

Aelodau'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol yn ystod 2021/22 oedd:

- Rob Vincent CBE, Cadeirydd
- Joan Walley
- Sarah Chambers

Cyfarfu'r Pwyllgor ddwywaith a thrafododd ein strategaeth pobl, cyflog, strategaeth cydraddoldeb ac amrywiaeth, ymateb y sefydliad i'r pandemig (yn enwedig ein dull o sicrhau llesiant cyflogeion), a dadansoddiadau recriwtio ac ymadael. Bu'r Pwyllgor yn cefnogi'r gwaith o recriwtio Prif Weithredwr newydd hefyd, gan gynnwys pennu'r cyflog.

Adolygiad o berfformiad y Bwrdd a'r Pwyllgorau yn ystod 2021/22

Nod blaenraglen o gyfarfodydd y Bwrdd yw ymgysylltu ar lefel strategol, yn hytrach na gweithredol, gan wahodd cyfraniad effeithiol a her ar adeg briodol. Yn ystod y flwyddyn, canolbwyntiodd y Bwrdd ar y gweithgareddau canlynol:

- Adolygu'r ffordd y gweinyddwyd yr etholiadau ym mis Mai 2021 o dan amodau Covid
- Datblygu'r Cynllun Corfforaethol 5 mlynedd newydd ar gyfer 2022/23 i 2026/27
- Adolygu goblygiadau ac effaith darpariaethau yn y Bil Etholiadau
- Goruchwyllo'r gwaith o gynllunio'r gyllideb a datblygu'r Prif Amcangyfrif a'r Amcangyfrifon Atodol
- Trafod y broses o osod dangosyddion perfformiad a thargedau ar gyfer 2022/2023
- Derbynn diweddariadau ar weithgareddau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant y Comisiwn ac ystyried ffyrdd y gallai'r Bwrdd gefnogi'r meysydd hynny a'u gwella
- Recriwtio'r Prif Weithredwr newydd
- Trafod y camau nesaf yn ein prosiect i foderneiddio etholiadau
- Cynhaliodd y Bwrdd sesiynau manwl am y materion canlynol:
 - Y Bil Etholiadau
 - Dull rheoleiddiol y Comisiwn o ymdrin â chyllid gwleidyddol

- Rheoli risg
- Adroddiad y Pwyllgor Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus ar Reoleiddio Cyllid Etholiadau
- Adolygiad blynyddol o effeithiolrwydd y Bwrdd a chynyddu'r defnydd o arbenigedd Comisiynwyr

Adolygodd y Pwyllgor Archwilio a Risg, yn ogystal â'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol, eu heffeithiolrwydd yn ystod y flwyddyn. Roedd yr ymatebion yn gadarnhaol, a bydd y Pwyllgorau yn gweithredu ar y casgliadau yn ystod 2022/2023.

Mae'r Bwrdd o'r farn bod ansawdd y data yn dderbyniol. Y pedwar prif gategori o ddata yw:

- data ar farn y cyhoedd o arolygon a gynhelir gan asiantaethau ymchwil annibynnol ag enw da gan ddefnyddio dulliau tryloyw
- data ar etholiadau a chofrestru a gesglir yn uniongyrchol gan Swyddogion Cofrestru Etholiadol a Swyddogion Canlyniadau, yn cynnwys ffigurau ar bleidleisio drwy'r post a nifer y bobl a bleidleisiodd
- data ar gywirdeb a chyflawnrwydd a gaiff eu llunio gan ddefnyddio methodoleg gadarn wedi'i datblygu'n dda o waith maes gan asiantaeth ymchwil annibynnol
- data ariannol a roddir i'r tîm gweithredol, a dynnir o'r prif gyfriflyfr cyffredinol ac a ddadansoddir mewn adroddiadau rheoli; mae'r Bwrdd yn cael sicrwydd drwy ein rheolaethau ariannol, sy'n destun camau craffu rheoli rheolaidd ac archwiliadau mewnol ac allanol

Mae'r tabl isod yn dangos presenoldeb yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau yn ystod 2021/22 (nodir y presenoldeb uchaf posibl mewn cromfachau).

Presenoldeb y Bwrdd a'r Pwyllgorau 2021/22

Enw	Bwrdd y Comisiwn	Y Pwyllgor Archwilio a Risg	Y Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol
John Pullinger CB (Cadeirydd)	9/(10)	-	-
Y Fonesig Susan Bruce	8/(10)	4/(5)	-
Alex Attwood	10/(10)	-	-
Sarah Chambers	10/(10)	-	4/(4)
Yr Athro Elan Closs Stephens DBE	10/(10)	5/(5)	-
Yr Arglwydd Gilbert	9/(10)	3/(3)	-

Enw	Bwrdd y Comisiwn	Y Pwyllgor Archwilio a Risg	Y Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol
Alasdair Morgan	10/(10)	3/(3)	-
Dr Katy Radford	4/(4)	-	-
Rob Vincent CBE	10/(10)	-	4/(4)
Joan Walley	10/(10)	-	4/(4)

Prif Weithredwr

Y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am ein sefydliad yn gyffredinol, gan gynnwys rheoli, staffio a materion ariannol, ymddygiad a disgyblaeth. Gwnaeth Bob Posner ymddeol fel Prif Weithredwr ar 31 Mawrth 2022. Yn ystod y flwyddyn, cafodd Shaun McNally ei recriwtio fel y Prif Weithredwr newydd a dechreuodd ar 1 Ebrill 2022.

Tîm Gweithredol

Mae ein Tîm Gweithredol, sy'n cynnwys y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwyr, yn cyfarfod yn ffurfiol unwaith y mis i reoli'r gwaith o gyflawni amcanion y sefydliad yn unol â'r cyfeiriad strategol a bennir gan ein Bwrdd. Mae'n mynd i'r afael â materion a risgiau parhaus. Mae'r Tîm Gweithredol yn cyfarfod bob wythnos i drafod materion cyfredol a chydgysylltu gweithgareddau gofynnol.

Mae gan y Cyfarwyddwyr awdurdod dirprwyedig i reoli'r Comisiwn o ddydd i ddydd gyda'r Prif Weithredwr. Caiff y dirprwyaethau hyn eu pennu, eu cofnodi a'u hadolygu'n ffurfiol yn flynyddol.

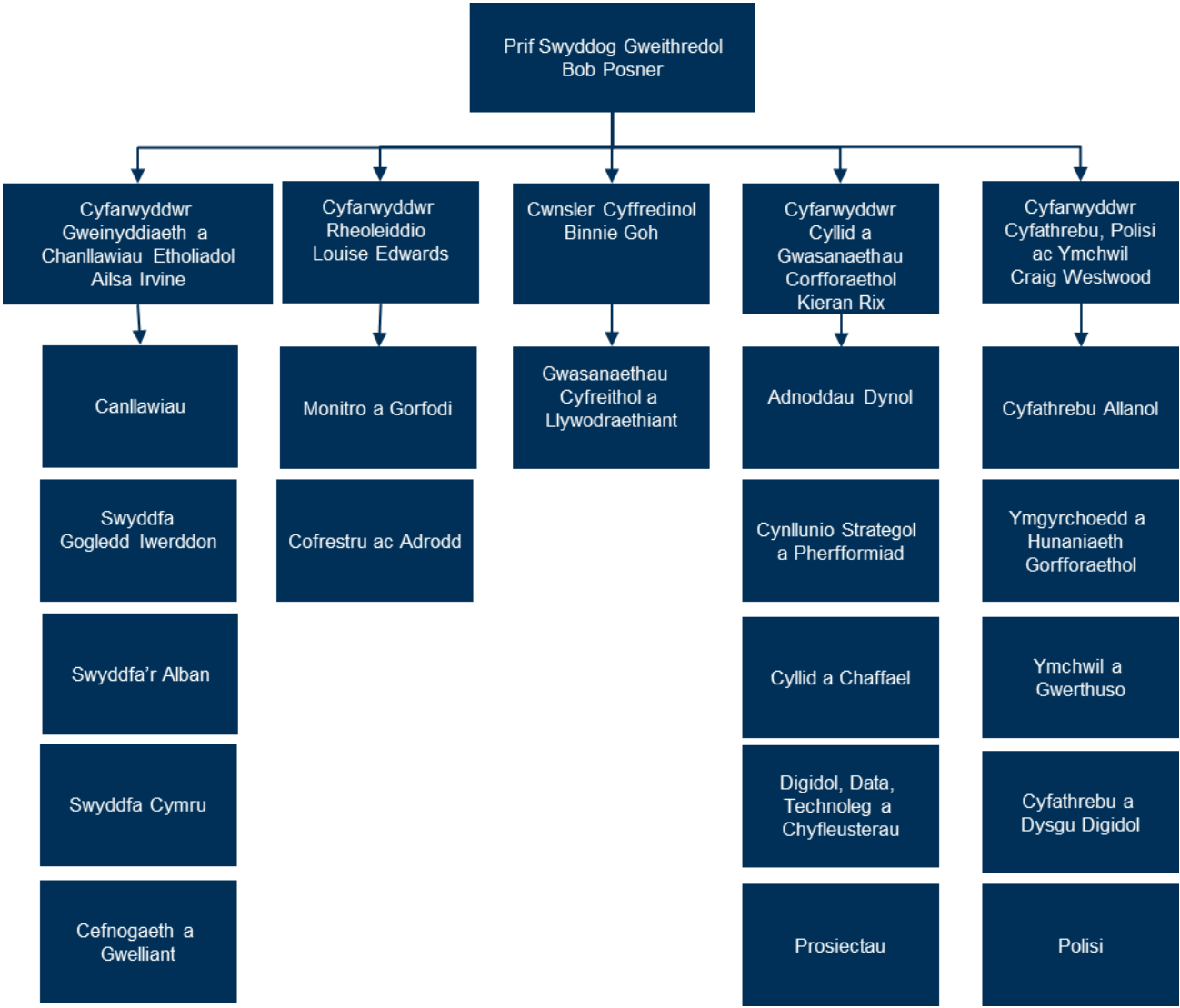
Bydd y Tîm Gweithredol yn cael adroddiadau misol ar berfformiad, cyllid a rheoli risg ar draws y sefydliad ac ar gynnydd o ran prosiectau a mentrau allweddol. Yn ogystal â thrafodaethau anffurfiol cyson, bydd y Prif Weithredwr yn cyfarfod â phob aelod o'r Tîm Gweithredol o leiaf unwaith y mis i adolygu a herio perfformiad gweithredol ac ariannol.

Roedd aelodau'r Pwyllgor yn ystod 2021/22 fel a ganlyn:

- Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu: Bob Posner
- Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol: Kieran Rix
- Cyfarwyddwr Rheoleiddio: Louise Edwards
- Cyfarwyddwr Cyfathrebu, Polisi ac Ymchwil: Craig Westwood
- Cyfarwyddwr Gweinyddu Etholiadau a Chanllawiau: Ailsa Irvine

Mae'r Cwnsler Cyffredinol hefyd yn rhoi cyngor i'r Tîm Gweithredol a'r Bwrdd. Binnie Goh oedd y Cwnsler Cyffredinol yn ystod 2021/22.

Y strwythur sefydliadol ar 31 Mawrth 2022

Rheoli risg, rheolaeth fewnol a sicrwydd

Rydym yn cynnal ac yn adolygu effeithiolrwydd ein fframwaith rheoli drwy'r trefniadau isod.

Llywodraethu corfforaethol

Mae'r Bwrdd yn adolygu ein fframwaith llywodraethu corfforaethol yn flynyddol, gan sicrhau ein bod yn mabwysiadu'r arferion gorau. Y tîm Cyfreithiol a Llywodraethu sy'n gyfrifol am weithredu'r cynllun llywodraethu corfforaethol er mwyn sicrhau ein bod yn rhoi egwyddorion y fframwaith ar waith yn llawn.

Rheoli risg

Rydym wedi cynllunio ein prosesau rheoli risg er mwyn:

- cynnal fframwaith clir ym mhob rhan o'r sefydliad lle y caiff bygythiadau a chyfleoedd eu nodi, eu hasesu, eu rheoli a'u hadolygu'n rheolaidd yn unol â chanllawiau'r sefydliad ar barodrwydd i dderbyn risg
- neilltuo cyfrifoldeb penodol am reoli risgiau yn eu meysydd cyfrifoldeb i aelodau unigol o'r Tîm Gweithredol (gan gynnwys rheoli risgiau i brosiectau sylweddol)
- sicrhau y caiff tebygolrwydd ac effaith risgiau eu hasesu'n gyson
- sicrhau y caiff risgiau sydd eisoes yn bodoli eu hadolygu'n rheolaidd, ac y caiff risgiau newydd eu nodi a'u rheoli
- sicrhau'r Prif Weithredwr, y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Bwrdd fod y risgiau'n cael eu rheoli'n briodol

Rydym yn nodi ac yn gwerthuso risgiau drwy wneud y canlynol:

- gwneud pob penderfyniad allweddol ar ôl ystyried risgiau a mesurau lliniaru cysylltiedig a nodir ar wahân mewn papurau ar gyfer y Bwrdd a'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau dirprwyedig
- mae'r Tîm Gweithredol yn ystyried a ddylai risgiau newydd gael eu hychwanegu at y gofrestr risg sefydliadol, a ph'un a oes angen newid proffiliau risgiau sydd eisoes yn bodoli, fel rhan o'i adolygiad chwarterol o risg
- mae'r Tîm Gweithredol yn cwblhau adolygiad llawn a chynhwysfawr o risg ar ddechrau pob blwyddyn er mwyn sicrhau bod y gofrestr risg sefydliadol yn nodi'r risg o ran cyflawni nodau yn ein Cynllun Corfforaethol
- cyflwyno adroddiad llawn ar risg i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg a hefyd yn flynyddol i'r Bwrdd
- rheolwyr a staff yn nodi risgiau yn eu prosiectau neu eu meysydd gwaith

- nodi risg drwy ein proses gynllunio, archwiliadau, adolygiad o weithrediadau a gweithgareddau hyfforddi
- pennu perchenogion risgiau sy'n mynd ati'n ffurfiol i adolygu eu tebygolrwydd, eu heffaith bosibl a'r camau lliniaru sydd ar waith bob chwarter ac a adolygir gan y Pwyllgor Archwilio a Risg.
- Roedd y risgiau strategol a gafodd eu monitro a'u rheoli gennym yn 2021/22 fel a ganlyn:

1. Mae'r Comisiwn yn aneffeithiol wrth gyflawni ei gynllun corfforaethol cyfan neu ran ohono

Mae sawl rheswm posibl y gallai'r risg hon ddigwydd gan gynnwys y pandemig yn effeithio ar allu'r Comisiwn i gyflawni ei swyddogaethau. Fodd bynnag, ni ddigwyddodd hyn yn 2021/22. Gallai'r effeithiau posibl pe bai'r risg hon yn digwydd gynnwys y canlynol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt:

- Niwed i enw da
- Torri rheolau ariannol neu reolau eraill gan arwain at ddirwyon ariannol sylweddol a/neu gamau gweithredu eraill
- Colli cefnogaeth y cyllidwyr seneddol, cefnogaeth ariannol neu fel arall
- Ni chaiff manteision cynlluniedig ar gyfer pleidleiswyr neu'r Comisiwn yn gorfforaethol eu gwireddu
- Nid yw systemau corfforaethol allweddol ar gael neu maent yn tanberfformio

Y gweithgareddau lliniaru allweddol yr ymgwymerwyd â nhw oedd:

- Defnyddio system cynllunio a pherfformiad i fonitro a chyflwyno adroddiadau ar gynnydd yn erbyn ein nodau a'n hamcanion corfforaethol, gyda chynlluniau yn cael eu llunio gan dimau, y Tîm Gweithredol a'r Bwrdd
- Gweithgarwch ymgysylltu gweithredol a pharhaus â llywodraethau a rhanddeiliaid ar flaenoriaethau polisi
- Achrediad Cyber Essential
- Cyllidebau manwl wedi'u cysylltu â chynlluniau timau
- Prosesau llywodraethu gweithredol ar waith wedi'u cefnogi gan brosesau ac adroddiadau rheoli prosiect cadarn
- Trefniadau rheoli gwybodaeth a pholisïau diogelwch ar waith sy'n cael eu hadolygu'n rheolaidd
- Adolygu dulliau cyflawni
- Dull mwy strategol o ddatblygu TG

2. Mae rhan o bleidlais etholiad neu bob rhan ohoni yn cael ei chynnal yn aneffeithiol

Mae sawl rheswm posibl y gallai'r risg hon ddigwydd gan gynnwys y pandemig yn effeithio ar waith y Comisiwn i gefnogi digwyddiadau pleidleisio effeithiol. Fodd bynnag, ni ddigwyddodd hyn yn 2021/22. Gallai'r effeithiau posibl pe bai'r risg hon yn digwydd gynnwys y canlynol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt:

- Canllawiau a lunnir gan y Comisiwn yn anghywir neu'n cael eu camddehongli
- Ni chaiff canllawiau eu cyflwyno mor gyflym ag y byddai rhanddeiliaid yn ei ddymuno
- Effaith negyddol ar gefnogaeth y gymuned etholiadol i'r Comisiwn
- Lleihad yn lefel yr ymddiriedaeth a'r hyder yn y broses o gynnal etholiadau a niwed i enw da'r Comisiwn
- Oedi wrth gofrestru pleidiau newydd yn agos at yr etholiadau
- Nid oes gwybodaeth ar gael i bleidleiswyr, ymgyrchwyr na gweinyddwyr etholiadau
- Ni all staff y Comisiwn roi cyngor cyson ac amserol
- Nid oes gan y Comisiwn yr adnoddau i fonitro ymgyrchoedd ac achosion posibl o dorri rheolau yn ddigonol, yn enwedig ar y cyfryngau cymdeithasol

Y gweithgareddau lliniaru allweddol yr ymgwymerwyd â nhw oedd:

- Cyfarfu'r Grŵp Llywio Cynnal Digwyddiadau yn rheolaidd i adolygu, monitro a lliniaru risgiau a materion mewn perthynas ag etholiadau mis Mai
- Cynhaliwyd trefniadau cymeradwyo cadarn ar gyfer cymeradwyo ceisiadau i gofrestru pleidiau
- Cafodd dull effeithiol o gefnogi a herio awdurdodau lleol i gynnal digwyddiadau pleidleisio llwyddiannus ei ddatblygu a'i roi ar waith
- Cynhaliwyd ymgynghoriad eang ond penodol ar ganllawiau craidd
- Sefydlwyd cynlluniau wrth gefn a chynlluniau adfer mewn trychineb cadarn
- Cwblhawyd adolygiad o gynlluniau wrth gefn

3. Rheoleiddio rheolau cyllid gwleidyddol yn aneffeithiol

Mae sawl rheswm posibl y gallai'r risg hon ddigwydd gan gynnwys methiant y Comisiwn i gyflawni ei swyddogaeth reoleiddio yn gywir neu'n effeithiol, neu ganfyddiad ei fod wedi methu â gwneud hynny Gallai'r effeithiau posibl pe bai'r risg hon yn digwydd gynnwys y canlynol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt:

- Llai o hyder ymhlith y cyhoedd yn y ffordd y caiff pleidiau gwleidyddol ac ymgyrchwyr nad ydynt yn bleidiau eu hariannu a'u gweithgarwch ymgyrch
- Ni chaiff y Comisiwn ei ystyried yn sefydliad teg a thryloyw, neu ystyrir ei fod yn rhagfarnllyd

- Ystyrir bod y Comisiwn yn aneffeithiol mewn perthynas â rheoleiddio cyllid gwleidyddol
- Ni all y Comisiwn reoleiddio'n effeithiol
- Mae ymgyrchwyr yn ansicr ynghylch y gyfraith gyfredol a newidiadau a wnaed o ganlyniad i'r Bil Etholiadau

Y gweithgareddau lliniaru allweddol yr ymgymerydd â nhw oedd:

- Cyhoeddi negeseuon ynghylch Covid-19 i randdeiliaid
- Mae gan y timau Rheoleiddio a Chyfreithiol ddigon o adnoddau
- Mae'r Grŵp Materion Rheoliadol yn goruchwyllo materion, tueddiadau a themâu allweddol ym maes ymgyrchu
- Adroddiadau llawn mewn achosion effaith uchel
- Caiff pob gweithdrefn ei dogfennu yn y System Rheoli Ansawdd
- Cyhoeddi penderfyniadau ar achosion unigol

4. Mae'r Comisiwn yn methu ag ymateb yn ddigonol i fwy o ddatganoli

Mae sawl rheswm posibl y gallai'r risg hon ddigwydd gan gynnwys mwyfwy o ddargyfeirio o ran y ffyrdd y mae deddfwrfeydd a llywodraethau gwahanol yn gweithredu. Gallai'r effeithiau posibl pe bai'r risg hon yn digwydd gynnwys y canlynol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt:

- Mae'r Comisiwn yn uniongyrchol atebol i Senedd Cymru a Senedd yr Alban am weithgarwch sy'n gysylltiedig â'u hetholiadau, ond nid yw prosesau, strwythurau a phenderfyniadau mewnol yn adlewyrchu hyn yn llawn nac yn gyson
- Caiff y Comisiwn ei feirniadu am fod yn 'Llundain-ganolog' neu am golli gafael ar ddatganoli mewn rhyw ffordd arall
- Dryswch allanol ynghylch atebolrwydd y Comisiwn

Y gweithgareddau lliniaru allweddol yr ymgymerydd â nhw oedd:

- Mae Bwrdd Prosiect yn goruchwyllo'r newidiadau i atebolrwydd ac, gan weithio ar y cyd â swyddogion Seneddol, yn cymryd camau i sicrhau bod prosesau priodol ar waith â phob Senedd
- Briffiadau i Senedd Cymru, Senedd yr Alban a Senedd y DU ar y newidiadau
- Gweithgarwch ymgysylltu â swyddogion yn y priod seneddau a llywodraethu
- Adolygwyd y Cynllun Dirprwyo Gweithredol i sicrhau ei fod yn adlewyrchu rôl Pennaeth y Comisiwn Etholiadol yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon yn briodol
- Cydweithio'n agos â Phenaethiaid swyddfeydd Cymru a'r Alban drwy gydol y broses cynllunio busnes a chynllunio corfforaethol er mwyn sicrhau y caiff materion datganoledig eu hadlewyrchu a'u hariannu'n briodol ym mhob rhan o'r Comisiwn

- Mae risgiau gweithredol yn adlewyrchu'r risgiau strategol a nodwyd uchod ac mae'r gwaith o reoli risgiau gweithredol yn cyfrannu at liniaru'r risgiau hynny. Caiff risgiau gweithredol eu rheoli o ddydd i ddydd drwy brosesau sefydledig, rheolwyr llinell ac adolygiadau, a thrwy adroddiadau rheoli.
- Yn benodol, rydym yn defnyddio prosesau rheoli ac adolygu ansawdd i roi sicrwydd bod ein gweithgarwch rheoleiddio yn cydymffurfio â gofynion cyfreithiol a gofynion eraill, ac i sicrhau ein bod yn cychwyn, yn cynnal ac yn cwblhau ein hymchwiliadau yn gywir. Mae'r prosesau hyn yn cynnwys gwahanu ymchwilydd a'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau. Caiff cyngor cyfreithiol ac adolygiadau eu cynnwys ym mhob cam perthnasol o'r broses.
- Rydym wedi nodi ac wedi ymgyrchu dros welliannau i gyfraith etholiadol a chyllid gwleidyddol. Fodd bynnag, mae'r gyfraith yn dal i fod yn gymhleth ac yn anneglur mewn rhai meysydd. O ganlyniad, a chan fod ein canfyddiadau yn aml yn cael eu herio gan y pleidiau dan sylw, bydd ein penderfyniadau weithiau yn destun her gyfreithiol. Pan fydd ein penderfyniadau yn destun her gyfreithiol, byddwn yn adolygu achosion ac yn eu hamddiffyn lle y bo'n briodol gan ofyn am gyngor cyfreithiol allanol, gan gynnwys cyngor cwnsler, fel y bo angen. Rydym yn adolygu pob achos fel y bo'n briodol, ar ôl i ni gael canlyniad heriau cyfreithiol, i weld pa wersi y gallwn eu dysgu.
- Mae'r prosesau rheoli, yr adolygiadau risg a'r camau lliniaru a roddwyd ar waith ar gyfer 2021/22 wedi rhoi sicrwydd i'r Swyddog Cyfrifyddu ein bod wedi cynnal system rheoli risg briodol.

Archwilio allanol

Y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol yw pennaeth y Swyddfa Archwilio Genedlaethol a'n harchwilydd allanol, fel y nodir o dan Atodlen 1 PPERA. Ni ddarparodd y Swyddfa Archwilio Genedlaethol unrhyw wasanaethau nad ydynt yn ymwneud ag archwilio yn 2021/22.

Mae'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol yn darparu llythyrau i reolwyr ac adroddiadau cynllunio, diweddarau a chwblhau fel rhan o'r broses archwilio statudol sydd hefyd yn llywio'r arsylwadau a wneir gan y Swyddog Cyfrifyddu.

Cyflwynodd y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol ddau archwiliad ar y Comisiwn Etholiadol o dan PPERA.

Cyflwynwyd *Progress in engaging young voters in Wales* i Bwyllgor y Llywydd ym mis Hydref 2021. Ystyriodd y memorandwm ddefnydd y Comisiwn o adnoddau i gyflawni ei ddyletswyddau mewn perthynas ag etholiadau a refferenda datganoledig yng Nghymru.

Cyflwynwyd *Progress in improving levels of voter registration* i Bwyllgor y Llefarydd ar y Comisiwn Etholiadol ym mis Chwefror 2022. Ystyriodd y memorandwm hwn sut roedd y Comisiwn yn rheoli ei rôl mewn perthynas â chofrestru pleidleiswyr.

Archwilio mewnol

Ein harchwilwyr mewnol yn 2021/22 oedd RSM UK.

Cyflawnodd RSM archwiliadau yn unol â'i fethodoleg, sy'n gyson â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Mae ei adroddiadau yn cynnig barn annibynnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd ein systemau rheoli. Cafodd y rhaglen archwilio seiliedig ar risg ei chymeradwyo gan ein Pwyllgor Archwilio a Risg.

Cwblhaodd RSM saith adroddiad archwilio mewnol am y canlynol:

- Y Gwersi a Ddysgwyd o Covid-19 (ymateb i ddigwyddiadau ac adfer mewn trychineb)
- Llywodraethu: Cod Ymddygiad i Gomisiynwyr Etholiadol
- Sicrhau Ansawdd
- Ymchwiliadau (Ariannol) Rheoleiddiol
- Rheolaethau Ariannol Craidd
- Camau dilynol – Caffael
- Camau dilynol – Llywodraethu

Bydd y pum adroddiad sy'n weddill yn parhau i 2022/23:

- Cyllid Gwleidyddol Ar-lein
- Rheoli'r wefan (perfformiad a dyluniad)
- Monitro a rheoli twyll etholiadol
- Sicrhau Ansawdd
- Camau dilynol

Trefnodd y Pwyllgor Archwilio a Risg y pum adroddiad archwilio hyn i'w hystyried yn y cyfarfod ym mis Mai 2022.

Ar gyfer pob un o'r saith archwiliad a gwblhawyd, darparodd yr archwilwyr mewnol adroddiad a oedd yn cynnwys eu canfyddiadau allweddol, awgrym o lefel y sicrwydd o'u canfyddiadau ac argymhellion ar gyfer camau i atgyfnerthu unrhyw wendidau rheoli. Cafodd un o'r argymhellion hynny ei ddosbarthu fel un 'risg uchel', ac mae ymateb rheolwyr ar y trywydd cywir i gael ei gwblhau erbyn mis Awst 2022. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn monitro'r ffordd rydym yn rhoi argymhellion yr adroddiad ar waith. Ym marn yr Archwiliad roedd ein trefniadau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol yn ddigonol ac yn effeithiol ar y cyfan.

Grantiau datblygu polisi

Rydym yn darparu grantiau datblygu polisi i bleidiau gwleidyddol cymwys, fel yr amlinellir yn nodyn 3 ar y cyfrifon. Cynhelir rheolaeth dros dalu'r grant drwy broses hawlio ac adolygu gynhwysfawr. Cyflwynodd pob plaid ffurflenni gwariant a arweiniodd at daliadau gwerth £1,957,394 ac ni nodwyd unrhyw broblemau.

Llywodraethu gwybodaeth

Mae ein proses o reoli risg gwybodaeth yn un barhaus. Rydym yn llywio ac yn mesur ein dull gweithredu yn erbyn Cod Ymarfer yr Arglwydd Ganghellor ar reoli cofnodion, Fframwaith Polisi Diogelwch Swyddfa'r Cabinet, Govs007: Diogelwch a'r Safon Cyber Essentials ar gyfer Diogelwch Gwybodaeth.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn goruchwyllo ein dull o reoli risg gwybodaeth. Y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol sydd â chyfrifoldeb gweithredol yn ei rôl fel Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO).

Yn gyson â chanllawiau Swyddfa'r Cabinet, mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Prif Weithredwr yn cael adroddiad blynyddol o'r broses rheoli risg gwybodaeth gan yr Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth.

Ar gyfer 2021/22, daeth yr adroddiad i'r casgliad ein bod yn rheoli risg gwybodaeth yn ddigonol, ond nodwyd meysydd i'w gwella. Gwnaed cais am yr Achrediad Cyber Essentials eleni, ond ni chafodd ei gyflawni. Roedd yr adroddiad yn cwmpasu rheoli risg, tryloywder, cyfrinachedd gwybodaeth, argaeledd gwybodaeth, uniondeb gwybodaeth, rheoli digwyddiadau a gweithdrefnau i sicrhau ymwybyddiaeth barhaus o gyfrifoldebau a risgiau.

Ystyriodd y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Prif Weithredwr asesiad yr Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth o effeithiolrwydd y broses gyffredinol o reoli risg, gan gynnwys asesu yn erbyn canllawiau a fframweithiau perthnasol, ac roeddent yn fodlon ar yr asesiad hwnnw.

Digwyddiadau sy'n ymwneud â data personol

Yn 2021/22, cawsom bedwar digwyddiad yn ymwneud â data personol, yr oedd pob un ohonynt yn rhai anhysbysadwy. Mae symud i liniaduron o gyfrifiaduron bwrdd gwaith cleient tenau wedi cyflwyno categori newydd o risg mewn perthynas â dyfeisiau cludadwy. Roedd tri achos yn ymwneud â dwyn neu golli dyfeisiau cludadwy'r Comisiwn. Mae un digwyddiad yn ymwneud â heintio'r gweinydd e-bost Exchange â maleiswedd. Mae rheoli risgiau data personol drwy wella rheolaeth dechnegol a sefydliadol yn ffocws ar gyfer 2022-23.

Adolygu effeithiolrwydd

Fel Swyddog Cyfrifyddu, rwyf wedi cael cryn sicrwydd gan y Swyddog Cyfrifyddu blaenorol i adolygu effeithiolrwydd yn ystod 2021/22. Rwy'n gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd yr amgylchedd rheoli. Wrth gwblhau'r adolygiad hwn, ystyriaif y canlynol:

- gwaith rheolwyr sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli
- gwaith yr archwilwyr mewnol
- sylwadau a wnaed gan ein harchwilwyr allanol yn eu hadroddiadau i'r rhai sy'n gyfrifol am reoli ein sefydliad

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn fy nghynghori ar effeithiolrwydd fy systemau rheoli. Rwy'n fodlon na thynnodd yr asesiad blynyddol o risg gwybodaeth, fel y'i cafwyd gan y Pwyllgor Archwilio a Risg, sylw at unrhyw feysydd a oedd yn peri pryder. Cadarnhaodd y Pwyllgor Archwilio a Risg yr asesiad o effeithiolrwydd y broses gyffredinol o reoli risg, gan gynnwys asesu yn erbyn canllawiau a fframweithiau perthnasol.

Yn ystod 2021/22, gweithredodd y Bwrdd y camau y cytunwyd arnynt yn sgil yr adolygiad blaenorol o effeithiolrwydd y Bwrdd a'r archwiliad mewnol o drefniadau llywodraethu. Adolygodd y Bwrdd a'i bwyllgorau eu perfformiad a'u heffeithiolrwydd ym mis Hydref 2021. Ni chodwyd unrhyw bryderon gormodol gan yr adolygiad hwn.

Rwy'n fodlon nad oedd unrhyw wendidau rheoli a nodwyd yn ystod y flwyddyn yn ddigon i beri risgiau sylweddol i'n polisiâu, nodau nac amcanion, na gwallau perthnasol yn ein datganiadau ariannol. Rwyf hefyd yn fodlon yr ymdriniwyd â'r gwendidau a nodwyd drwy gamau gweithredu priodol neu yr ymdrinnir â hwy ar hyn o bryd.

Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd yn cynnwys ystyried ein polisi chwythu'r chwiban. Mae'r polisi hwn yn galluogi cyflogeion a gweithwyr i ddatgelu achosion o gamymddwyn, gweithredoedd anghyfreithlon neu bryderon am gamweddau mewn ffyrdd gwahanol. Ni chafwyd unrhyw achosion o chwythu'r chwiban yn ystod 2021/22 ac rwy'n fodlon bod rheolaethau digonol ar waith.

Rwy'n fodlon bod egwyddorion y Cod Llywodraethu Corfforaethol ar gyfer adrannau canolog y llywodraeth yn cael eu cyflawni i'r graddau y maent yn berthnasol i'r Comisiwn Etholiadol:

- Caiff arweinyddiaeth ei chyfleu mewn gweledigaeth glir gan y Cadeirydd, y Bwrdd a'r Tîm Gweithredol – mae cyfarfodydd misol yn cyfrannu at gyflawni ein nodau, gan gynnwys ein parodrwydd i dderbyn risg.
- Caiff effeithiolrwydd ei sicrhau drwy'r Pwyllgor Archwilio a Risg – caiff cyfarfodydd rheolaidd eu cynnal drwy gydol y flwyddyn gyda chynghorydd annibynnol yn bresennol.
- Atebolrwydd – mae'r Comisiwn Etholiadol yn ymfalchïo yn ei ymdrechion i hyrwyddo tryloywder drwy ei waith a'i brosesau adrodd.

- Cynaliadwyedd – mae'r Comisiwn Etholiadol yn cynhyrchu Cynllun Corfforaethol 5 mlynedd sy'n nodi ein nodau a'n cynlluniau hirdymor.

Yr adroddiad ar gydnabyddiaeth a staff

Cydnabyddiaeth y Cadeirydd a'r Comisiynwyr

Penodir Comisiynwyr drwy Warant Frenhinol i gyflawni eu swyddogaethau fel y'u disgrifir yn PPERA. Penodwyd John Pullinger yn Gadeirydd y Comisiynwyr ar 1 Mai 2021.

Penderfynodd Tŷ'r Cyffredin y bydd ffioedd ar gyfer y Comisiynwyr yn cynyddu ar 1 Ebrill bob blwyddyn, yn unol â'r cynnydd canrannol a delir am farnwyr yr Uchel Lys y flwyddyn honno. Yn unol â'r trefniant hwn, ni wnaeth ffioedd gynyddu yn ystod 2021/2022.

Telir cyflog y Cadeirydd a ffioedd y Comisiynwyr allan o'r Gronfa Gyfunol, fel y gellir ei nodi mewn penderfyniad gan Dŷ'r Cyffredin. Arhosodd y ffi ar gyfer pob diwrnod a weithiwyd yn y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2022 yn £398 (2020/21: £398).

Telir y Comisiynwyr mewn ôl-daliadau yn seiliedig ar y diwrnodau gwirioneddol a weithiwyd a'r hawliadau a gyflwynwyd ganddynt. Mae'r tabl isod yn nodi'r taliadau ffioedd a dderbyniodd pob Comisiynydd ar sail arian parod i gyfateb i'r arian o'r Gronfa Gyfunol yn ystod blwyddyn ariannol 2021/22. Mae cyflog Cadeirydd y Comisiynwyr wedi'i gynnwys hefyd. Darperir ar gyfer trefniadau pensiwn y Comisiynwyr drwy benderfyniad gan Dŷ'r Cyffredin.

Cyflog a thaliadau ffioedd i Gomisiynwyr yn 2021/22 (Yn amodol ar archwiliad)

Enw	2021/22 £	2020/21 £
John Pullinger CB (Cadeirydd o 01/05/2021)	73,785	0
Syr John Holmes (Cadeirydd tan 31/12/2020)	0	60,376
Y Fonesig Susan Bruce ⁶	23,802	1,674
Alex Attwood (o 01/02/2021)	13,860	0
Sarah Chambers	7,374	5,567
Yr Athro Elan Closs Stephens DBE	15,988	11,675
Anna Carragher (tan 31/12/2020)	0	6,069
Dr Katy Radford (o 01/09/2021)	3,998	0

⁶ Talwyd ffioedd y Fonesig Susan Bruce ar gyfer 2020/21 ym mis Ebrill 2021 ac felly ni chânt eu nodi yn y tabl uchod.

Enw	2021/22 £	2020/21 £
Alasdair Morgan	8,935	7,154
Joan Walley	7,913	13,124
Rob Vincent CBE	8,819	7,943
Yr Arglwydd (Stephen) Gilbert	7,998	4,553

Mae'r holl ffigurau a ddangosir uchod yn cynnwys Yswiriant Gwladol y Cyflogwr fel arian cyfatebol o'r Gronfa Gyfunol.

Mae'r gydnabyddiaeth ar gyfer cynghorydd annibynnol y Pwyllgor Archwilio a Risg, fel y'i pennwyd gan y Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol, yr un fath â'r gyfradd ddyddiol ar gyfer Comisiynwyr. Derbyniodd Paul Redfern £2,388 am ei rôl yn 2021/22 (£1,395 yn 2020/21). Telir treuliau teithio a chynhaliaeth rhesymol yr eir iddynt yn unol â'n polisi teithio a chynhaliaeth. Nid oes unrhyw drefniadau pensiwn ar waith ar gyfer y rôl hon.

Treuliau busnes: teithio a llety

Enw	2021/22 £	2020/21 £
John Pullinger CB (Cadeirydd)	260	0
Y Fonesig Susan Bruce	0	415
Alex Attwood	1,420	707
Sarah Chambers	0	0
Yr Athro Elan Closs Stephens DBE	0	273
Anna Carragher	0	707
Dr Katy Radford	1,070	0
Alasdair Morgan	665	1,003
Alastair Ross	0	154
Rob Vincent CBE	346	179
Joan Walley	0	350

Yr Arglwydd (Stephen) Gilbert

0

0

Mae treuliau busnes a ad-delir yn ddi-dreth ac nid ydynt yn rhan o unrhyw daliad buddiannau mewn nwyddau.

Cydnabyddiaeth y Prif Weithredwr a'r Tîm Gweithredol

Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol yn gyfrifol am gynghori'r Bwrdd ar gydnabyddiaeth y Prif Weithredwr a chytuno ar y cylch gwaith cyd-drafod blynyddol ar gyfer dyfarniadau cyflogau staff (gan gynnwys y Tîm Gweithredol). Mae manylion am gyfrifoldebau ac aelodaeth y Pwyllgor yn yr adroddiad llywodraethu.

Nid ydym yn rhan o'r Gwasanaeth Sifil ac felly nid ydym yn rhwym wrth ganllawiau cyflogau'r Gwasanaeth Sifil. Fodd bynnag, mae Atodlen 1 i PPERA yn ei gwneud yn ofynnol i ni ystyried pa mor ddymunol yw cadw telerau ac amodau cyflogaeth staff yn fras yn unol â rhai'r Gwasanaeth Sifil. Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol hefyd yn ystyried ystyriaethau economaidd ehangach a fforddiadwyedd eu hargymhellion.

Ariennir cydnabyddiaeth y Prif Weithredwr a'r cyfarwyddwyr drwy'r Amcangyfrif Cyflenwi a rhoddir cyfrif am hyn yn y cyfrifon adnoddau.

Mae gan y bobl a gwmpesir gan yr adroddiad hwn benodiadau penagored (heblaw am y Prif Weithredwr), er bod gan staff yr opsiwn i ymddeol a chael pensiwn ar ôl cyrraedd 60 neu 65 oed yn dibynnu ar reolau eu cynllun pensiwn penodol. Byddai dod â phenodiad gyda gwasanaeth sy'n gymwys i ben yn gynnar, ac eithrio o ganlyniad i gamymddwyn, fel arfer yn arwain at roi iawndal i'r unigolyn fel y nodir yng Nghynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil.

Cydnabyddiaeth (gan gynnwys cyflog, buddiannau mewn nwyddau a phensiynau)

Cyfanswm unigol neu gydnabyddiaeth (Yn amodol ar archwiliad)

Cyfarwyddwyr	Cyflog £'000		Buddiannau pensiwn ⁷ (i'r £1000 agosaf)		Cyfanswm £000	
	2021/22	2020/21	2021/22	2020/21	2021/22	2020/21
Bob Posner ⁸ Prif Weithredwr	160-165	160-165	16	45	175-180	205-210
Kieran Rix Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol	100-105	100-105	27	47	130-135	150-155
Ailsa Irvine Cyfarwyddwr Gweinyddu Etholiadau a Chanllawiau	100-105	100-105	28	46	130-135	150-155
Craig Westwood Cyfarwyddwr Cyfathrebu, Polisi ac Ymchwil	100-105	100-105	31	41	135-140	145-150
Louise Edwards Cyfarwyddwr Rheoleiddio	100-105	100-105	39	42	140-145	145-150

⁷ Cyfrifir gwerth buddiannau pensiwn a gronwyd yn ystod y flwyddyn fel (y cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn wedi'i luosi ag 20) a (y cynnydd gwirioneddol mewn unrhyw gyfandaliad) llai (y cyfraniadau a wnaed gan yr unigolyn). Nid yw'r cynnydd gwirioneddol yn cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad am fod hawliau pensiwn wedi cael eu trosglwyddo.

⁸ Derbyniodd y Prif Weithredwr lwfans cadw o £21,109 a gafodd ei gynnwys yn ei becyn cydnabyddiaeth. Darparwyd y swm hwn ar sail gwaith graddio a meincnodi cyflogau a wnaed gan ymgynghorwyr annibynnol ac a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol

Cyflog

Mae cyflog yn cynnwys cyflog gros, goramser, pwysoliad Llundain neu lwfansau Llundain, lwfansau recriwtio a chadw, ac unrhyw lwfans arall i'r graddau y mae'n ddarostyngedig i drethiant y DU. Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar daliadau a gronnwyd a wnaed gan y Comisiwn Etholiadol ac a gofnodir felly yn y cyfrifon hyn.

Buddiannau mewn nwyddau

Mae gwerth ariannol buddiannau mewn nwyddau yn cwmpasu unrhyw fuddiannau a ddarperir gan y Comisiwn ac y mae Cyllid a Thollau EM yn eu trin fel enillion trethadwy. Mae buddiannau mewn nwyddau aelodau o'r Tîm Gweithredol yn cynnwys aelodaeth Benenden Healthcare, y gwneir taliad i CThEM ar ei chyfer hefyd. Gwerth y buddiannau hyn i bob aelod o'r Tîm Gweithredol ar gyfer 2021/22 oedd £273 (£138 yn 2020/21). Mae pob aelod o'r staff yn cael y buddiannau hyn.

Gwobrau diolch ar unwaith

Nid yw'r Comisiwn Etholiadol yn rhoi taliadau bonws yn seiliedig ar broses arfarnu perfformiad mwyach. Yn hytrach, ers 2020-21, mae cyflogeion islaw lefel y Tîm Gweithredol yn gymwys i gael eu henwebu ar gyfer gwobr 'diolch ar unwaith' gwerth rhwng £25 a £500.

Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil

Darperir buddiannau pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 1 Ebrill 2015, cyflwynwyd cynllun pensiwn newydd ar gyfer gweision sifil – Cynllun Pensiwn Gweision Sifil ac Eraill neu alpha, sy'n rhoi buddiannau ar sail cyfartaledd gyrfa gydag oedran pensiwn arferol sy'n cyfateb i Oedran Pensiwn y Wladwriaeth yr aelod (neu 65 os yw'n uwch). O'r dyddiad hwnnw, ymunodd pob gwas sifil newydd a'r rhan fwyaf o'r rhai a oedd yn gwasanaethu eisoes ag alpha. Cyn y dyddiad hwnnw, cymerodd gweision sifil ran ym Mhrif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Mae gan y PCSPS bedair adran: tair sy'n darparu buddiannau ar sail cyflog terfynol (classic, premium neu classic plus) gydag oedran pensiwn arferol o 60; ac un sy'n darparu buddiannau ar sail gyrfa gyfan (nuvos) gydag oedran pensiwn arferol o 65.

Nid yw'r trefniadau statudol hyn wedi'u hariannu a thelir cost buddiannau drwy arian y pleidleisir arno gan y Senedd bob blwyddyn. Caiff pensiynau sy'n daladwy o dan classic, premium, classic plus, nuvos ac alpha eu cynyddu bob blwyddyn yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Arhosodd aelodau cyfredol o'r PCSPS a oedd o fewn 10 mlynedd i'w hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn y PCSPS ar ôl 1 Ebrill 2015. Cafodd y rhai a oedd rhwng 10 mlynedd a 13 blynedd a phum mis o'u hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 eu symud i alpha rywbryd rhwng 1 Mehefin 2015 a 1 Chwefror 2022. Caiff buddiannau PCSPS pob aelod sy'n symud i alpha eu 'bancio', a bydd buddiannau cynharach aelodau mewn un o adrannau cyflog terfynol y PCSPS yn seiliedig ar eu cyflog terfynol pan fyddant yn gadael alpha. (Mae'r ffigurau pensiwn a ddyfynnir ar gyfer swyddogion yn dangos y pensiwn a enillwyd yn y PCSPS neu yn alpha – fel sy'n briodol. Lle mae gan y swyddog fuddiannau yn y PCSPS ac yn alpha, y ffigur a ddyfynnir yw

gwerth cyfunol ei fuddiannau yn y ddau gynllun.) Gall aelodau sy'n ymuno o fis Hydref 2002 ddewis naill ai'r trefniant buddiannau diffiniedig priodol neu bensiwn cyfranddeiliaid 'prynu arian' gyda chyfraniad gan y cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth).

Mae cyfraniadau cyflogai yn gysylltiedig â chyflog ac yn amrywio rhwng 4.6% ac 8.05% i aelodau classic, premium, classic plus, nuvos, ac alpha. Mae buddiannau yn y cynllun classic yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, mae cyfandaliad sy'n gyfwerth â thair blynedd o bensiwn cychwynnol yn daladwy ar ymddeoliad. Ar gyfer y cynllun premium, mae buddiannau'n cronni ar gyfradd o 1/60fed o enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i'r cynllun classic, nid oes cyfandaliad awtomatig. Hybrid yn y bôn yw'r cynllun classic plus gyda buddiannau am wasanaeth cyn 1 Hydref 2002 wedi'u cyfrifo'n fras fel y rhai ar gyfer classic a buddiannau am wasanaeth o fis Hydref 2002 yn cael eu gweithio allan fel y rhai ar gyfer premium. Yn y cynllun nuvos bydd aelod yn cronni pensiwn yn seiliedig ar ei enillion pensiynadwy yn ystod ei gyfnod yn aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) caiff cyfrif pensiwn yr aelod a enillwyd ei gredydu â 2.3% o'i enillion pensiynadwy yn y flwyddyn honno o'r cynllun a chaiff y pensiwn cronedig ei uwchraddio yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Mae buddiannau yn alpha yn cronni mewn ffordd debyg i nuvos ond, yn yr achos hwn, y gyfradd gronni yw 2.32%. Ym mhob achos, gall aelodau ddewis ildio (gohirio) pensiwn am gyfandaliad hyd at y terfynau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Mae'r cyfrif pensiwn partneriaeth yn drefniant pensiwn cyfranddeiliaid. Mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol rhwng 8% a 14.75% (yn dibynnu ar oedran yr aelod) i mewn i gynnyrch pensiwn cyfranddeiliaid a ddewiswyd gan y cyflogai o'r darparwr a benodwyd – Legal and General. Nid oes rhaid i'r cyflogai gyfrannu, ond os bydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn talu cyfraniad cyfatebol hyd at derfyn o 3% o'r cyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Bydd cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.5% arall o gyflog pensiynadwy i gwmpasu cost yswiriant buddiant risg a ddarperir yn ganolog (marwolaeth mewn swydd ac ymddeoliad ar sail afiechyd £21,486).

Y pensiwn cronedig a ddyfynnir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod yr hawl i'w gael pan fydd yn cyrraedd oedran pensiwn, neu'n syth pan fydd yn rhoi'r gorau i fod yn aelod gweithredol o'r cynllun os yw eisoes wedi cyrraedd oedran pensiwn neu'n hŷn na hynny. Oedran pensiwn yw 60 ar gyfer aelodau classic, premium a classic plus, 65 ar gyfer aelodau nuvos, a 65 neu Oedran Pensiwn y Wladwriaeth, pa un bynnag yw'r uchaf, ar gyfer aelodau alpha. (Mae'r ffigurau pensiwn a ddyfynnir ar gyfer swyddogion yn dangos y pensiwn a enillwyd yn y PCSPS neu yn alpha – fel sy'n briodol. Lle mae gan y swyddog fuddiannau yn y PCSPS ac yn alpha, y ffigur a ddyfynnir yw gwerth cyfunol ei fuddiannau yn y ddau gynllun, ond gall y rhan honno o'r pensiwn hwnnw fod yn daladwy o wahanol oedranau).

Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV)

Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth y buddiannau cynllun pensiwn wedi'i gyfalafu a'i asesu'n actiwaraid a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Gwerth y buddiannau yw'r buddiannau a gronnwyd gan yr aelod ac unrhyw bensiwn priod digwyddiadol sy'n daladwy o'r cynllun. Taliad yw CETV a wneir gan gynllun

pensiwn neu drefniant i sicrhau buddiannau pensiwn mewn cynllun pensiwn arall neu drefniant pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddiannau a gronnwyd yn ei gynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn gysylltiedig â'r buddiannau y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i gyfanswm cyfnod ei aelodaeth o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn capasiti uwch y mae datgeliad yn gymwys iddo.

Mae'r ffigurau yn cynnwys gwerth unrhyw fuddiant pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r aelod wedi'i drosglwyddo i drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddiant pensiwn ychwanegol a gronnir i'r aelod o ganlyniad i'r ffaith ei fod wedi prynu buddiannau pensiwn ychwanegol ar ei draul ei hun. Caiff CETVs eu gweithio allan yn unol â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygio) 2008 ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol na phosibl i fuddiannau sy'n deillio o Dreth Lwfans Oes a all fod yn ddyledus pan gaiff buddiannau pensiwn eu cymryd.

Y cynnydd gwirioneddol yng ngwerth CETV

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariennir gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd mewn pensiwn a gronnir oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y cyflogai (yn cynnwys gwerth unrhyw fuddiannau a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Ar gyfer 2021/22, roedd cyfraniadau cyflogwr o £2,001,505 yn daladwy i'r Cynlluniau (2020/21; £1,641,743) ar un o bedair cyfradd yn yr ystod 26.6% i 30.3% (2020/21; 26.6% a 30.3%) o gyflog pensiynadwy, yn seiliedig ar fandiau cyflog. Mae Actiwari'r Cynllun yn adolygu cyfraniadau cyflogwr bob pedair blynedd yn dilyn prisiad llawn o'r cynllun. Mae cyfraddau'r cyfraniadau yn adlewyrchu buddiannau wrth iddynt gronni, nid y costau fel yr eir iddynt mewn gwirionedd, ac maent yn adlewyrchu profiad blaenorol o'r cynllun.

Gall cyflogeion ddewis agor cyfrif pensiwn partneriaeth, pensiwn cyfranddeiliaid gyda chyfraniad cyflogwr. Talwyd cyfraniadau cyflogwyr o £730 (2020-21; £28,785) i ddarparu'r pensiwn cyfranddeiliaid a benodwyd. Mae cyfraniadau cyflogwr yn gysylltiedig ag oedran ac yn amrywio rhwng 8% a 14.75% o gyflog pensiynadwy. Mae cyflogwyr hefyd yn talu cyfraniad sy'n cyfateb i daliadau'r cyflogai hyd at 3% o gyflog pensiynadwy. Yn ogystal, roedd cyfraniadau cyflogwr o £21,661, sef 0.5% o gyflog pensiynadwy, yn daladwy i'r PCSPS i gwmpasu cost darparu cyfandaliadau yn y dyfodol pe bai'r cyflogeion hyn yn marw mewn gwasanaeth neu'n ymddeol ar sail afiechyd.

Nid oedd unrhyw gyfraniadau yn ddyledus i ddarparwyr y pensiwn partneriaeth ar ddyddiad y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Nid oedd unrhyw gyfraniadau wedi'u rhagdlu ar y dyddiad hwnnw.

Ni thalwyd unrhyw gyfraniadau pensiwn i'r Comisiynwyr yn ystod y cyfnod. Fodd bynnag, mae'n ofynnol i ni dalu pensiynau i rai o gyn-Gomisiynwyr Comisiwn Llywodraeth Leol Lloegr (LGCE). Mae cyfanswm y ddarpariaeth ar gyfer y costau hyn wedi gostwng i £160k ar 31 Mawrth 2022 (£161k ar 31 Mawrth 2021).

Gwybodaeth am bensiynau i gyfarwyddwyr (£000) (Yn amodol ar archwiliad)

Cyfarwyddwyr	Pensiwn cronedig ar ôl cyrraedd oedran pensiwn ar 31/3/22 a chyfandaliad cysylltiedig	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn a chyfandaliad cysylltiedig ar ôl cyrraedd oedran pensiwn	CETV ar 31/3/22	CETV ar 31/3/21	Cynnydd gwirioneddol mewn CETV
Bob Posner Prif Weithredwr	35 - 40	0 – 2.5	698	669	16
Kieran Rix Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol	30 - 35	0 – 2.5	512	472	10
Ailsa Irvine Cyfarwyddwr Gweinyddu Etholiadau a Chanllawiau	35 - 40	0 – 2.5	419	387	7
Craig Westwood Cyfarwyddwr Cyfathrebu, Polisi ac Ymchwil	25 - 30	0 – 2.5	393	119	11
Louise Edwards Cyfarwyddwr Rheoleiddio	15 - 20	0 – 2.5	187	160	15

Nodiadau

- Ni wnaed unrhyw gyfraniad cyflogwr at bensiynau partneriaeth. CETV yw'r Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod
- Y pensiwn cronedig a ddyfynnir yn y tabl uchod yw'r pensiwn y mae gan yr aelod hawl i'w gael pan fydd yn cyrraedd 60 oed ar gyfer cynlluniau pensiwn 'Classic', 'Classic Plus', a 'Premium', 65 oed ar gyfer cynllun pensiwn 'Nuvos', ac oedran pensiwn y wladwriaeth (neu 65 os yw'n ddiweddarach) ar gyfer cynllun pensiwn 'Alpha'

Iawndal am ymddeol yn gynnar neu golli swydd (Yn amodol ar archwiliad)

Ni wnaed unrhyw daliadau yn ystod 2021/22 am ymddeol yn gynnar neu golli swydd (2020/21 £0).

Taliadau i gyn-gyfarwyddwyr (Yn amodol ar archwiliad)

Yn ystod 2021/22, ni wnaed unrhyw daliadau i unrhyw un nad oedd yn gyfarwyddwr ar yr adeg y gwnaed y taliad, ond a oedd wedi bod yn Gyfarwyddwr o'r blaen. (2020/21 £0).

Datgeliad cyflog teg (i'r £1000 agosaf) (Yn amodol ar archwiliad)

Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r gydberthynas rhwng cydnabyddiaeth y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog mwyaf yn eu sefydliad a chydabyddiaeth chwarterel isaf, canolrif a chwarterel uchaf gweithlu'r sefydliad.

	2021/22	2020/21	Newidiadau %
Y Cyfarwyddwr a gafodd y cyflog mwyaf	160-165	160-165	0%
Newid canrannol cyfartalog cyflogau a lwfansau (pob aelod arall o staff) o'r flwyddyn ariannol flaenorol			2.1%
Cydnabyddiaeth chwarterel uchaf (pob aelod arall o staff)	52	-	
Cydnabyddiaeth ganolrif (pob aelod arall o staff)	41	41	0%
Cydnabyddiaeth chwarterel isaf (pob aelod arall o staff)	32	-	
Cymhareb (chwarterel uchaf)*	5	-	
Cymhareb (canolrif)	4	4	0%
Cymhareb (chwarterel isaf)*	3	-	

*nid yw pob chwarterel ar gael ar gyfer 2020/21

Band cydnabyddiaeth y cyfarwyddwr a gafodd y cyflog mwyaf yn y Comisiwn Etholiadol yn ystod blwyddyn ariannol 2021/22 oedd £160k-165k (2020/21, £160k-165k). Roedd y ffigur hwn bedair gwaith cydnabyddiaeth ganolrif y gweithlu, sef £41k (2020/21, £41k).

Yn 2021/22, ni chafodd unrhyw gyflogai gydnabyddiaeth a oedd yn fwy na'r hyn a gafodd y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog mwyaf. Roedd y cyfraddau cydnabyddiaeth ar gyfer staff

heblaw'r cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog mwyaf (yn seiliedig ar gyfraddau cyfwerth ag amser llawn) yn amrywio o £24,400 i £104,600 (2020/21: £24,400 i £104,600).

Mae cyfanswm y gydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog a buddiannau mewn nwyddau. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr na'r gwerth trosglwyddo sy'n cyfateb i arian parod pensiynau.

Ni chynyddwyd cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog mwyaf yn ystod 2021/22, a oedd yn gyson â phob aelod arall o staff. Ceir gwybodaeth am y Cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog mwyaf yn yr adroddiad ar gydnabyddiaeth.

Yr adroddiad ar staff

Cyfansoddiad staff

Nifer y cyfarwyddwyr a gyflogwyd yn ystod y cyfnod oedd pump (yr oedd tri ohonynt yn ddynion a dwy yn ferched).

Roedd nifer y Comisiynwyr a'r staff a oedd mewn swydd ac wedi'u penodi yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	Benyw	Gwryw	Cyfansymiau
Cadeirydd a Bwrdd	5	5	10
Cyfarwyddwyr/Penaethiaid (staff parhaol)	14	13	27
Cyfarwyddwyr/Penaethiaid (staff dros dro/staff cyfnod penodol)	1	1	2
Staff arall (parhaol)	91	57	148
Staff arall (dros dro/cyfnod penodol)	11	11	22
Contract/Asiantaeth	14	10	24
Cyfanswm	136	97	233

Costau staff (i'r £000 agosaf) (Yn amodol ar archwiliad)

	Staff a gyflogir yn barhaol	Eraill	2021/22 Cyfanswm	2020/21 Cyfanswm
Cyflogau	7,604	286	7,890	7,880
Costau nawdd cymdeithasol	870		870	861
Costau pensiwn eraill	2,002		2,002	1,953
Cyfanswm y costau net	10,476	286	10,762	10,694

Y nifer cyfartalog o staff a gyflogir (Yn amodol ar archwiliad)

Yn ystod 2021/22, y nifer cyfartalog o staff cyfwerth ag amser llawn a gyflogwyd oedd 155 (2020/21: 147). Yn ogystal, ar gyfartaledd, roedd 14 o aelodau o staff cyfwerth ag amser llawn dros dro (2020/21: 16) yn llenwi swyddi sefydledig neu'n gweithio ar brosiectau y tu allan i'r sefydliad.

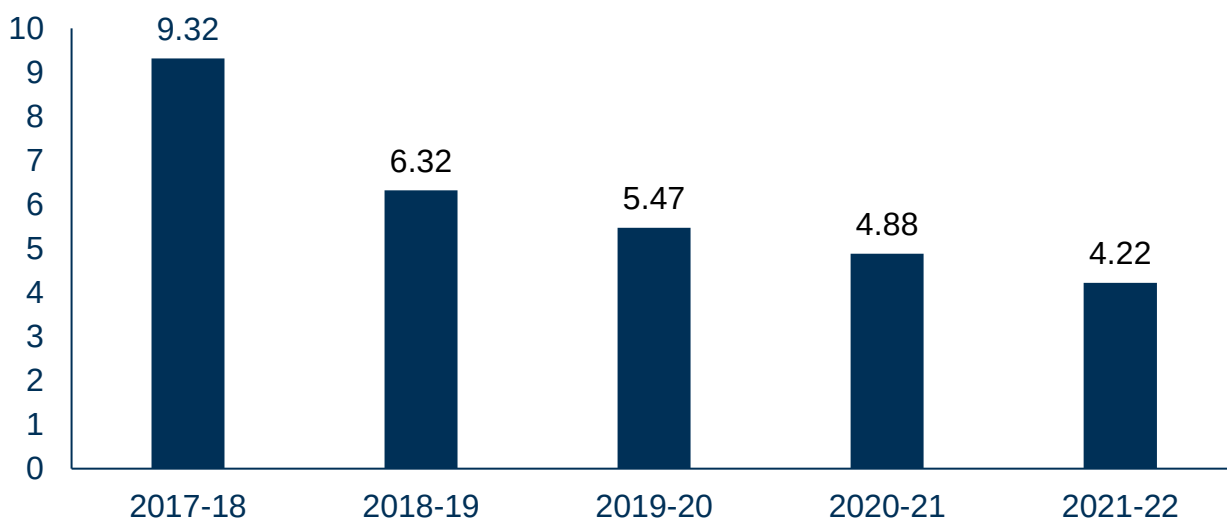
	2021/22	2020/21
Cyfwerth ag amser llawn - Staff a gyflogir yn barhaol	155	147
Staff dros dro	14	16
Cyfanswm	169	163

Absenoldeb oherwydd salwch

Yn 2021/22, y nifer cyfartalog o ddiwrnodau absenoldeb oherwydd salwch oedd 4.22 y pen o gymharu â 4.88 fesul cyflogai y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn dangos bod ychydig llai o absenoldebau o gymharu â blyneddau blaenorol.

Bydd y swyddogaeth adnoddau dynol yn parhau i ganolbwyntio ar helpu rheolwyr i reoli absenoldeb byrdymor a hirdymor yn ystod 2022/23, gan gynnwys sicrhau bod pob aelod o staff yn cael trafodaeth dychwelyd i'r gwaith effeithiol â'i reolwr llinell pan fydd yn dychwelyd, a monitro a chefnogi'n effeithiol yn ystod absenoldeb hirdymor. Rydym yn ymrwymedig i iechyd a lles pob aelod o staff ac yn hyrwyddo ffordd o fyw gytbwys, gan gynnwys aelodaeth gorfforaethol gyda Benenden Healthcare. Ceir polisi absenoldeb oherwydd salwch cynhwysfawr a chanllawiau i reolwyr ar ddelio ag absenoldeb staff. Yn ystod 2021/22, rydym wedi parhau i flaenoriaethu lles ein cyflogeion er mwyn eu helpu drwy'r pandemig.

Cyfradd absenoldeb oherwydd salwch ar gyfartaledd fesul cyflogai

Polisiau staff

Gwnaethom gymhwyso polisiau staff yn gyson yn ystod y flwyddyn wrth ystyried ceisiadau swydd a recriwtio staff. Gofynnwn i ymgeiswyr ddarparu data monitro cydraddoldeb, na fydd y panel yn eu gweld, ac felly rydym yn rhoi ymgeiswyr ar y rhestr fer yn seiliedig ar eu sgiliau a'u profiad sy'n angenrheidiol ar gyfer y rôl.

Rhoddir cyfle i staff sy'n datgan anabledd, neu sy'n mynd yn anabl yn unol â'r diffiniad yn Neddf Cydraddoldeb 2010, wneud cais am addasiadau rhesymol os bydd eu hangen. Gellir ymgynghori â'r adran Iechyd Galwedigaethol i wneud argymhellion a chynnal asesiadau risg o ran iechyd a diogelwch. Caiff gweithio'n hyblyg ei ystyried hefyd fel rhan o addasiadau rhesymol. Darperir hyfforddiant, fel y bo angen, i bob aelod o staff yn y fformat sy'n ofynnol.

Gwariant ar wasanaeth ymgynghori

Mae gwariant ar wasanaeth ymgynghori yn £245k ar gyfer 2021/22 (2020/21: £247k).

Penodiadau oddi ar y gyflogres

Cafwyd tri phenodiad oddi ar y gyflogres yn ystod blwyddyn ariannol 2021/22 (2020/21: 3). Roedd y rhain ar gyfer rolau arbenigol byrdymor yn y Comisiwn. Talwyd dros £245 y dydd ar gyfer pob rôl.

Penodiadau dros dro oddi ar y gyflogres ar 31 Mawrth 2022.

Nifer y penodiadau a oedd yn bodoli eisoes ar 31 Mawrth 2022

0

Yn cynnwys...

Y nifer sydd wedi bodoli ers llai na blwyddyn ar yr adeg adrodd.	0
Y nifer sydd wedi bodoli ers rhwng blwyddyn a dwy flynedd ar yr adeg adrodd.	0
Y nifer sydd wedi bodoli ers rhwng dwy a thair blynedd ar yr adeg adrodd.	0
Y nifer sydd wedi bodoli ers rhwng tair a phedair blynedd ar yr adeg adrodd.	0
Y nifer sydd wedi bodoli ers pedair blynedd neu fwy ar yr adeg adrodd.	0

Pob gweithiwr dros dro a benodwyd oddi ar y gyflogres unrhyw bryd yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022.

Nifer y gweithwyr a benodwyd oddi ar y gyflogres yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022	4
---	---

Yn cynnwys...

Y nifer y nodwyd eu bod o fewn cwmpas IR35	0
Y nifer y nodwyd eu bod y tu allan i gwmpas IR35	4
Nifer y penodiadau a ailaseswyd at ddibenion cydymffurfiaeth a sicrwydd yn ystod y flwyddyn	4
Yn cynnwys: Nifer y penodiadau y newidiwyd eu statws IR35 ar ôl iddynt gael eu hadolygu	0
Nifer y penodiadau y cafwyd anghydfod ynghylch eu statws o dan ddarpariaethau yn y ddeddfwriaeth oddi ar y gyflogres	0
Yn cynnwys: Nifer y penodiadau y newidiwyd eu statws IR35 ar ôl iddynt gael eu hadolygu.	0

Yn unol â'r polisi Datganiad Buddiannau cyfredol ar gyfer cynghorwyr arbennig, mae pob cynghorydd arbennig wedi datgan unrhyw fuddiannau perthnasol neu wedi cadarnhau nad oes ganddynt unrhyw fuddiannau perthnasol, yn eu barn nhw. Mae'r Swyddog Cyfrifyddu wedi ystyried y datganiadau hyn ac nid oes unrhyw fuddiannau perthnasol sydd angen eu cyhoeddi. Caiff pob un sy'n gweithio oddi ar y gyflogres ei asesu gan ddefnyddio adnodd "Gwirio Statws Cyflogaeth ar gyfer Treth" CThEM cyn i unrhyw gontract gael ei awdurdodi.

Pecynnau ymadael (Yn amodol ar archwiliad)

Ni chytunwyd ar unrhyw becynnau ymadael yn ystod 2021/22 (2020/21 £66k). Caiff costau diswyddo ac ymadael eraill eu talu yn unol â darpariaethau Cynllun Digolledu'r Gwasanaeth Sifil, sef cynllun statudol a wnaed o dan Ddeddf Blwydd-daliadau 1972, neu drwy drafod cytundebau setlo.

Band costau pecynnau ymadael	2021/22			2020/21		
	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael fesul band costau (cyfanswm cost)	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael fesul band costau (cyfanswm cost)
<£10,000	0	0	0	0	0	0
£10,000 - £25,000	0	0	0	0	0	0
£25,000 - £50,000	0	0	0	0	0	0
£50,000 - £100,000	0	0	0	1	0	1
£300,000-£350,000	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael	0	0	0	1	0	1
Cyfanswm cost adnoddau - £000	0	0	0	66	0	66

Mae costau diswyddo ac ymadael eraill wedi cael eu talu yn unol â darpariaethau Cynllun Digolledu'r Gwasanaeth Sifil (CSCS), sef cynllun statudol a wnaed o dan Ddeddf Blwydd-daliadau 1972. Ni chafodd unrhyw becynnau ymadael eu cytuno a'u cyfrif yn ystod blwyddyn ariannol 2021-22 (2020-21: £66k). Lle mae'r adran wedi cytuno ar

ymddeoliadau cynnar, telir y costau ychwanegol gan yr adran ac nid gan gynllun pensiwn y Gwasanaeth Sifil.

Ni chafwyd unrhyw ymddeoliadau ar sail afiechyd yn ystod 2021/22 (2020/21: un). Caiff costau ymddeoliad ar sail afiechyd eu talu gan y cynllun pensiwn.

Adroddiad ar atebolrwydd seneddol ac archwilio

Datganiad Alldro yn erbyn Cyflenwi Seneddol (SOPS)

Yn ogystal â'r prif ddatganiadau a baratoir o dan IFRS, mae Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn Etholiadol baratoi Datganiad Alldro yn erbyn Cyflenwi Seneddol (SOPS) a nodiadau ategol.

Mae'r SOPS a'r nodiadau cysylltiedig yn ddarostyngedig i archwiliad, fel y nodir yn Nhystysgrif ac Adroddiad y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i Dŷ'r Senedd. Mae'r SOPS yn ddatganiad atebolrwydd allweddol sy'n nodi'n fanwl sut mae endid wedi gwario yn erbyn ei Amcangyfrif Cyflenwi. Y cyflenwad yw'r ddarpariaeth ariannol (at ddibenion adnoddau a chyfalaf) a'r arian parod (a ddaw yn bennaf o'r Gronfa Gyfunol), y mae'r Senedd yn rhoi awdurdod statudol i endidau eu defnyddio. Mae'r Amcangyfrif yn nodi'r cyflenwad ac mae'r Senedd yn pleidleisio arno ar ddechrau'r flwyddyn ariannol.

Os bydd endid yn rhagori ar y terfynau a bennir gan ei Amcangyfrif Cyflenwi, a elwir yn derfynau rheoli, bydd ei gyfrifon yn derbyn barn amodol.

Mae fformat y SOPS yn adlewyrchu'r Amcangyfrifon Cyflenwi, a gyhoeddir ar gov.uk, er mwyn sicrhau bod modd cymharu'r hyn a gymeradwyir gan y Senedd a'r alldro terfynol.

Mae'r SOPS yn cynnwys tabl cryno sy'n nodi perfformiad yn erbyn y terfynau rheoli y mae'r Senedd wedi pleidleisio arnynt, arian parod a wariwyd (caiff cyllidebau eu llunio ar sail croniadau ac felly ni fydd yr alldro yn cyfateb yn union â'r arian parod a wariwyd) a gwaith gweinyddol.

Mae'r nodiadau ategol yn nodi'r canlynol: Alldro fesul llinell Amcangyfrif, sy'n rhoi dadansoddiad manylach (nodyn 1); cysoni alldro i wariant gweithredu net yn y SOCNE, er mwyn cysylltu'r SOPS â'r datganiadau ariannol (nodyn 2); cysoni alldro i'r gofyniad arian parod net (nodyn 3); a dadansoddiad o'r incwm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol (nodyn 4).

Caiff y SOPS a'r Amcangyfrifon eu llunio yn erbyn y fframwaith cyllidebu, sy'n debyg i'r IFRS ond yn wahanol iddynt. Hefyd, ceir gwybodaeth bellach am y Fframwaith Gwario Cyhoeddus a'r rhesymau pam bod rheolau cyllidebu yn wahanol i'r IFRS ym mhennod 1 o'r Canllawiau ar Gyllidebu Cyfunol, sydd ar gael ar gov.uk.

Mae'r SOPS yn rhoi darlun manwl o berfformiad ariannol, ar ffurf y pleidleisir arni ac a gydnabyddir gan y Senedd. Mae'r adolygiad ariannol, yn yr Adroddiad ar Berfformiad, yn cynnwys trafodaeth gryno o alldro yn erbyn amcangyfrif a swyddogaethau fel cyflwyniad i'r datgeliadau SO

Tablau ariannol cryno

Tabl cryno 2021/22

Nodir pob ffigur mewn £000oedd

Math o Wariant	Nodyn SoPS	Alldro			Amcangyfrif			Alldro yn erbyn Amcangyfrif, arbedion/(gormodedd)		Cyfanswm alldro'r flwyddyn flaenorol 2020/21
		Gyda phleidlais	Heb bleidlais	Cyfanswm	Gyda phleidlais	Heb bleidlais	Cyfanswm	Gyda phleidlais	Cyfanswm	
Terfyn Gwariant Adrannol										
- Adnoddau	1.1	16,498	173	16,671	17,298	200	17,498	800	827	19,201
- Cyfalaf	1.2	679	0	679	907	0	907	228	228	1,257
Cyfanswm		17,177	173	17,350	18,205	200	18,405	1,028	1,055	20,458
Gwariant a Reolir yn Flynyddol										
- Adnoddau	1.1	(14)	0	(14)	200	0	200	214	214	89
Cyfanswm		(14)	0	(14)	200	0	200	214	214	89
Cyfanswm y Gyllideb										
- Adnoddau	1.1	16,484	173	16,657	17,498	200	17,698	1,014	1,041	19,290
- Cyfalaf	1.2	679	0	679	907	0	907	228	228	1,257
Cyfanswm Gwariant o'r Gyllideb		17,163	173	17,336	18,405	200	18,605	1,242	1,269	20,547

Dosbarthir yr holl incwm gweithredu a'r gwariant mewn cyllidebau fel rhaglen

Mae'r ffigurau yn y rhannau a amlinellir â llinell drom yn cwmpasu'r terfynau rheoli gyda phleidlais y pleidleisiodd y Senedd arnynt. Mae manylion y terfynau rheoli y pleidleisiodd y Senedd arnynt i'w gweld yn y llawlyfr cyfarwyddyd ar Amcangyfrifon Cyflenwi sydd ar gael ar gov.uk.

Caiff ein gwerthoedd amcangyfrifedig eu llywio gan weithgarwch etholiadol drwy gydol y flwyddyn ac felly maent yn amrywio o flwyddyn i flwyddyn. Mae nodyn 2 ar y cyfrifon yn dangos dadansoddiad o gostau ar gyfer canlyniadau allweddol.

Gofyniad Arian Parod Net 2021/22

Nodir pob ffigur mewn £000oedd

Eitem	Nodyn SoPS	Alldro	Amcangyfrif	Alldro yn erbyn Amcangyfrif, arbedion/(gormodedd)	Cyfanswm Alldro'r Flwyddyn Flaenorol, 2020/21
Gofyniad Arian Parod Net	3	16,254	17,464	1,210	20,323

Rhoddir esboniadau o amrywiadau rhwng amcangyfrif ac alldro yn yr adroddiad ar berfformiad. Mae'r nodiadau ar y dudalen nesaf yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau ar y Datganiad o Alldro yn erbyn Cyflenwi Seneddol 2021/22 (£000oedd)

SoPS 1. Manylion alldro, fesul Llinell Amcangyfrif

SoPS 1.1 Dadansoddiad o alldro adnoddau fesul Llinell Amcangyfrif

Math o Wariant [Adnoddau]	Rhaglen Alldro Adnoddau			Amcangyfrif	Alldro yn erbyn Amcangyfrif, arbediad/(gormodedd)	Cyfanswm alldro'r flwyddyn flaenorol 2020/21
	Gros	Incwm	Cyfanswm Net	Cyfanswm Net		
Gwariant yn y Terfyn Gwariant Adrannol [DEL]						
Gwariant gyda phleidlais:						
A. Gwariant heb bleidlais y Comisiwn Etholiadol	20,779	(4,281)	16,498	17,298	800	19,081
B. Ffioedd Comisiynwyr	173	0	173	200	27	120
Cyfanswm y gwariant yn DEL	20,952	(4,281)	16,671	17,498	827	19,201
Gwariant gyda phleidlais:						
C. Gwariant AME	(14)	0	(14)	200	214	89
Cyfanswm y gwariant yn AME	(14)	0	(14)	200	214	89
Cyfanswm yr adnoddau	20,938	(4,281)	16,657	17,698	1,041	19,290

SoPS 1.2 Dadansoddiad o alldro cyfalaf net fesul Llinell Amcangyfrif

Math o Wariant [Cyfalaf]	Alldro			Amcangyfrif	Alldro yn erbyn Amcangyfrif, arbediad/(gormodedd)	Cyfanswm alldro'r flwyddyn flaenorol 2020/21
	Gros	Incwm	Cyfanswm Net	Cyfanswm Net		
Gwariant yn y Terfyn Gwariant Adrannol [DEL] Gyda phleidlais: A. Y Comisiwn Etholiadol	693	(14)	679	907	228	1,257
Cyfanswm y gwariant yn DEL	693	(14)	679	907	228	1,257
Cyfanswm y cyfalaf	693	(14)	679	907	228	1,257

SoPS 2. Cysoni alldro i'r gwariant gweithredu net

Eitem	Cyfeirnod	Cyfanswm alldro	Cyfanswm alldro'r flwyddyn flaenorol, 2020/21
Cyfanswm alldro adnoddau	SOPS 1.1	16,657	19,290
Llai: Incwm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol	SOPS 4	0	(101)
Gwariant Gweithredu Net yn y Gwariant Net Cynhwysfawr	SOCNE	16,657	19,189

SoPS 3. Cysoni alldro adnoddau net i'r gofyniad arian parod net

Eitem	Cyfeirnod	Cyfanswm alldro	Amcangyfrif	Alldro yn erbyn Amcangyfrif, arbedion/(gormodedd)
Cyfanswm alldro adnoddau	SOPS 1.1	16,576	17,698	1,041
Cyfanswm alldro cyfalaf	SOPS 1.2	693	907	228
<i>Addasiadau i ddileu eitemau anariannol:</i>				
Dibrisio/amorteiddio	3	(455)	(497)	(42)
Cydnabyddiaeth a threuliau archwilwyr	3	(60)	(60)	0
Darpariaethau newydd ac addasiadau i gyfnodau blaenorol	3	11	50	39
<i>Addasiadau i adlewyrchu symudiadau mewn balansau gweithio:</i>				
Cynnydd/(lleihad) mewn symiau derbyniadwy	7	(457)	0	457
(Cynnydd)/lleihad mewn symiau taladwy	9	38	(533)	(571)
Defnyddio'r ddarpariaeth	11	14	100	86
Cyfanswm		16,427	17,664	1,237
Dileu eitemau cyllideb heb bleidlais:				
Gwasanaethau Sefydlog y Gronfa Gyfunol	SOPS 1.1	(173)	(200)	(27)
Cyfanswm		(173)	(200)	(27)
Gofyniad arian parod net		16,254	17,464	1,210

Rydym yn llunio'r alldro a'r Amcangyfrifon yn erbyn y fframwaith cyllidebu, ac nid ar sail arian parod. Felly, mae'r cysoni hyn yn pontio'r alldro adnoddau a chyfalaf i'r gofyniad arian parod net.

SoPS 4. Symiau o incwm i'r Gronfa Gyfunol

SoPS 4.1 Dadansoddiad o'r incwm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol

Yn ogystal â'r incwm a gadwyd gan y Comisiwn Etholiadol, mae'r incwm canlynol yn daladwy i'r Gronfa Gyfunol (dangosir derbyniadau arian parod mewn italig).

Eitem	Cyfanswm alldro		Blwyddyn flaenorol 2020/21	
	Croniadau	<i>Sail arian parod</i>	Croniadau	<i>Sail arian parod</i>
Incwm y tu allan i gwmpas yr Amcangyfrif	0	0	0	0
Gormodedd o incwm a gafodd ei ildio i'r Gronfa Gyfunol	0	0	101	101
Cyfanswm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol	0	0	101	101

Ildiwyd £99.8k o incwm dros ben o 2020/21 i'r Gronfa Gyfunol yn ystod 2021/22.

SoPS4.2 Incwm o'r Gronfa Gyfunol

Nid yw'r incwm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol a ddangosir yn SoPS24.1 yn cynnwys unrhyw symiau a gasglwyd gan y Comisiwn lle roedd yn gweithredu fel asiant i'r Gronfa Gyfunol yn hytrach na phrif arferydd. Y symiau a gasglwyd fel asiant i'r Gronfa Gyfunol (a gaiff eu heithrio fel arall o ddatganiadau SoPS4.2) oedd:

Eitem	Cyfanswm alldro	Cyfanswm alldro'r flwyddyn flaenorol 2020/21
Trethi a ffioedd trwydded	0	0
Dirwyon a chosbau	58	41
Incwm arall	0	0
Llai:		
Costau casglu – y gellir eu didynnu	0	0
Dyledion na ellir eu casglu	0	0
Swm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol	58	41
Balans a ddelir ar ddechrau'r flwyddyn	0	28
Taliadau i'r Gronfa Gyfunol	(58)	(69)
Balans a ddelir ar ymddiriedaeth ar ddiwedd y flwyddyn	0	0

Nodiadau

Cafodd pob derbyniad ar gyfer dirwyon a chosbau a dderbyniwyd erbyn 31 Mawrth 2021 ei hildio i'r Gronfa Gyfunol, fel sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith.

Datgeliadau Atebolrwydd Seneddol

Colledion a thaliadau arbennig (yn ddibynnol ar archwiliad)

Ni fu unrhyw golledion adroddadwy na thaliadau arbennig yr oedd angen i'r Comisiwn Etholiadol eu datgelu ar gyfer 2021/22 (2020/21 £0).

Rhwymedigaethau Digwyddiadol Pell (yn ddibynnol ar archwiliad)

Mae'r Comisiwn yn datgelu at ddibenion adrodd ac atebolrwydd Seneddol lle mae'r tebygolrwydd o drosglwyddo budd economaidd yn fach, ond bod adroddiad wedi ei gyflwyno i'r Senedd arnynt yn unol â gofynion Managing Public Money.

Nid oedd unrhyw rwymedigaethau digwyddiadol i adrodd arnynt at ddibenion adrodd ac atebolrwydd Seneddol yn 2021/22 (2020/21 £0).

Shaun McNally
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu
13 Gorffennaf 2022

Tystysgrif ac Adroddiad y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i Senedd Cymru, Senedd yr Alban a Dau Dŷ'r Senedd

Barn am ddatganiadau ariannol

Yr wyf yn ardystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol y Comisiwn Etholiadol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022 dan Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000. 2022 Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys:

- Datganiad o Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2022;
- Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, Datganiad o Lifau Arian Parod a Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; a'r
- nodiadau cysylltiedig gan gynnwys y polisïau cyfrifyddu arwyddocaol.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol yw'r gyfraith berthnasol a mabwysiadodd y DU safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys Ei Mawrhydi.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol y Comisiwn Etholiadol ar 31 Mawrth 2022, a'i wariant net am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; a
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â Deddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 a chyfarwyddiadau Trysorlys Ei Mawrhydi a gyhoeddwyd dan y Ddeddf honno.

Barn am reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob agwedd o bwys:

- mae'r Datganiad Alldro yn Erbyn y Cyflenwad Seneddol yn cyflwyno'n briodol yr alldro yn erbyn y cyfansymiau rheoli Seneddol y pleidleisiwyd o'u plaid ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 ac yn dangos nad aethpwyd y tu hwnt i'r cyfansymiau hynny; ac
- mae'r incwm a'r gwariant a gofnodir yn y datganiadau ariannol wedi cael eu cymhwyso at y dibenion y'u bwriadwyd ar eu cyfer gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail ar gyfer barn

Yr wyf wedi cwblhau fy archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (ISAs) (DU), cyfraith berthnasol a Nodyn Ymarfer 10 *Audit of Financial Statements and Regularity of Public Sector Entities in the United Kingdom*. Ceir disgrifiad pellach o'm cyfrifoldebau dan y safonau hynny yn adran *Cyfrifoldebau'r Archwilydd dros Archwilio Datganiadau Ariannol* fy nhystysgrif.

Dan y safonau hynny, mae'n ofynnol i mi a'm staff gydymffurfio â *Safon Foesegol Ddiwygiedig* 2019 y Cyngor Adrodd Ariannol. Yr wyf wedi dewis cymhwyso'r safonau moesegol sy'n berthnasol i endidau a restrir hefyd. Yr wyf yn annibynnol ar y Comisiwn Etholiadol yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad a'r datganiadau ariannol yn y DU. Yr wyf i a'm staff wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn.

Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol a phriodol i roi sail ar gyfer fy marn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes hyfyw

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, deuthum i'r casgliad bod defnydd y Comisiwn Etholiadol o'r sail cyfrifyddu busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, nid wyf wedi gweld dim ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Comisiwn Etholiadol i barhau i fod fel busnes hyfyw am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg yr awdurdodwyd cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu mewn perthynas â busnes hyfyw yn adrannau perthnasol y dystysgrif hon.

Mae sail cyfrifyddu busnes hyfyw ar gyfer y Comisiwn Etholiadol yn cael ei mabwysiadu wrth ystyried y gofynion a nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys Ei Mawrhydi, sy'n ei gwneud yn ofynnol i endidau fabwysiadu'r sail cyfrifyddu busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol pan ragwelir y bydd y gwasanaethau y maen nhw'n eu darparu yn parhau yn y dyfodol.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys gwybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol, ond nid yw'n cynnwys y datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd arnynt. Y Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall.

Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn ymdrin â'r wybodaeth arall, ac eithrio i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy nhystysgrif, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd.

Yng nghyswllt fy archwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall a, thrwy wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu â'r wybodaeth a gefais yn yr archwiliad neu'n ymddangos fel arall i fod yn gamddatganiad sylweddol.

Os byddaf yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu'r hyn a ymddengys yn gamddatganiadau perthnasol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad sylweddol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf yn dod i'r casgliad, ar sail fy ngwaith, bod yr wybodaeth arall yn gamddatganiad sylweddol, mae'n ofynnol i mi adrodd hynny.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn y cyswllt hwn.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r rhan o'r Adroddiad ar Daliadau Cydnabyddiaeth a Staff sydd i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys Ei Mawrhydi a wnaed dan Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000.

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod yr archwiliad:

- mae'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sy'n destun archwiliad wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys Ei Mawrhydi a wnaed dan Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000;
- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiadau Perfformiad ac Atebolrwydd ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'n unol â'r gofynion cyfreithiol perthnasol.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r Comisiwn Etholiadol a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi canfod unrhyw gamddatganiadau sylweddol yn Adroddiad y Cyfarwyddwr.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol y byddaf yn eu hadrodd i chi os, yn fy marn i:

- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad; neu
- ni chafodd cofnodion cyfrifyddu digonol eu cadw gan y Comisiwn Etholiadol neu ni dderbyniwyd ffurflenni blynyddol digonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau na chafodd ymweliad gan fy staff; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol a'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sydd i'w harchwilio yn gyson â'r cofnodion cyfrifyddu neu'r ffurflenni blynyddol; neu

- ni wnaed datgeliadau penodol o daliadau cydnabyddiaeth a bennir gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys Ei Mawrhydi neu nid yw rhannau o'r Adroddiad ar Daliadau Cydnabyddiaeth a Staff sydd i'w harchwilio yn gyson â'r cofnodion cyfrifyddu neu'r ffurflenni blynyddol; neu
- nid yw'r Datganiad Llywodraethu yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys Ei Mawrhydi.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn llawnach yn Natganiad Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am:

- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- paratoi'r datganiadau ariannol a'r Adroddiad Blynyddol yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun cywir a theg;
- sicrhau bod yr Adroddiad Blynyddol a'r cyfrifon yn eu cyfanrwydd yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy;
- mae rheolaethau mewnol fel y pennir gan y Swyddog Cyfrifyddu yn angenrheidiol fel y gellir paratoi datganiad ariannol heb gamddatganiadau sylweddol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad; ac
- asesu gallu'r Comisiwn Etholiadol i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu oni bai bod y Swyddog Cyfrifyddu'n rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan y Comisiwn Etholiadol yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a rhoi adroddiad sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu'n llwyr fod archwiliad a gynhaliwyd yn unol â safonau ISAs (DU) yn gallu canfod camddatganiad sylweddol bob amser. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn sylweddol os gellid disgwyl yn rhesymol y byddant, yn unigol neu gyda'i gilydd, yn dylanwadu ar benderfyniadau economaidd a wneir gan ddefnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

I ba raddau yr ystyriwyd bod yr archwiliad yn gallu canfod achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau gan gynnwys twyll

Yr wyf yn cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau sylweddol mewn perthynas â pheidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys twyll. Mae'r graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys twyll, i'w gweld isod.

Nodi ac asesu risgiau posibl sy'n gysylltiedig â pheidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys twyll

Wrth nodi ac asesu risgiau camddatganiadau sylweddol mewn perthynas â pheidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys twyll, ystyriwyd y canlynol:

- natur y sector, yr amgylchedd rheoli a pherfformiad gweithredol gan gynnwys dyluniad polisïau cyfrifyddu'r Comisiwn Etholiadol.
- Holi'r rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol y Comisiwn Etholiadol a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael gafael ar ac adolygu dogfennau ategol yn ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau y Comisiwn Etholiadol sy'n gysylltiedig â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw achosion gwirioneddol, tybiedig neu honedig o dwyll; a
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ag achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau gan gynnwys rheolaethau'r Comisiwn Etholiadol mewn perthynas â chydymffurfiaeth y Comisiwn Etholiadol â Deddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000, Deddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020, Deddf Etholiadau'r Alban (Diwygio) 2020, Deddf Cyflenwi a Dyraniadau (Prif Amcangyfrifon) 2020, a Rheoli Arian Cyhoeddus;
- trafod ymhlith y tîm ymgysylltu o ran sut ac ym mhle y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll.

O ganlyniad i'r gweithdrefnau hyn, ystyriais y cyfleoedd a'r cymhellion a allai fodoli yn y Comisiwn Etholiadol o ran twyll a nodais y potensial mwyaf ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw, cofnodi cofnodion anarferol, trafodion cymhleth a rhagfarn mewn amcangyfrifon rheoli.

Yn yr un modd â phob archwiliad o dan ISAs (DU), mae'n ofynnol hefyd i mi gyflawni gweithdrefnau penodol er mwyn ymateb i'r risg o reolaethau'n cael eu diystyru gan reolwyr.

Cefais ddealltwriaeth hefyd o fframwaith awdurdod y Comisiwn Etholiadol yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae'r Comisiwn Etholiadol yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar symiau sylweddol a datgeliadau yn y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau'r Comisiwn Etholiadol. Roedd y cyfreithiau a'r rheoliadau

allweddol a ystyriais yn y cyd-destun hwn yn cynnwys Deddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000, Deddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020, Deddf Etholiadau'r Alban (Diwygio) 2020, Deddf Cyflenwi a Dyraniadau (Prif Amcangyfrifon) 2022, Rheoli Arian Cyhoeddus, Cyfraith Cyflogaeth, a deddfwriaeth treth.

Ymateb archwilio i risg a nodwyd

O ganlyniad i gyflawni'r uchod, roedd y gweithdrefnau a weithredais i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol i asesu'r graddau y cydymffurfir â darpariaethau cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a ddisgrifir uchod fel rhai sy'n cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r cwnsler cyfreithiol mewnol ynghylch ymgysylltu a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen ac adolygu cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a Bwrdd y Comisiwn Etholiadol ac adroddiadau archwilio mewnol; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll o ran rheolwyr yn diystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll wrth gydnabod refeniw, asesu priodoldeb polisïau cyfrifyddu sy'n gysylltiedig â'r trefniadau ariannu gan y Senedd a Senedd yr Alban a weithredwyd o 1 Ebrill 2021; profi dosbarthiad incwm a gwariant rhwng y Senedd, Senedd yr Alban a llywodraeth y DU; a phrofi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill
- Euthum ati hefyd i gyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i holl aelodau'r tîm ymgysylltu a pharhau'n wylidwrs o unrhyw arwyddion o dwyll neu achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau gydol yr archwiliad.

Mae disgrifiad pellach o'm cyfrifoldebau ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn: www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm tystysgrif.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Mae'n ofynnol i mi gael gfael ar dystiolaeth briodol sy'n ddigonol er mwyn rhoi sicrwydd rhesymol bod y Datganiad Alldro yn erbyn y Cyflenwad Seneddol yn cyflwyno'n briodol yr alldro yn erbyn cyfansymiau rheoli Seneddol y pleidleisiwyd o'u plaid a nag aethpwyd y tu hwnt i'r cyfansymiau hynny. Mae'r cyfansymiau rheoli Seneddol y Pleidleisiwyd o'u plaid yn Derfynau Gwariant Adrannol (Adnoddau a Chyfalaf), Gwariant a Reolir yn Flynyddol

(Adnoddau a Chyfalaf), ac yn Ofynion nad ydynt yn y Gyllideb (Adnoddau) ac Arian Parod Net (Adnoddau).

Yn ogystal, mae'n ofynnol i mi gael gafael ar dystiolaeth sy'n ddigonol er mwyn rhoi sicrwydd rhesymol bod yr incwm a'r gwariant a adroddir yn y datganiadau ariannol wedi eu cymhwyso i'r dibenion y cawsant eu bwriadu gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Yr wyf yn cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, ymhlith pethau eraill, cwrpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau arwyddocaol yr archwiliad, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol yr wyf yn eu canfod yn ystod fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ynghylch y datganiadau ariannol hyn.

Gareth Davies

Dyddiad

Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol

15/07/2022

National Audit Office

157–197 Buckingham Palace Road

Victoria

Llundain

SW1W 9SP

Y Datganiadau Ariannol

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar
31 Mawrth 2022

	Nodyn	2021/22 £000	2020/21 £000
Incwm gweithredu – Llywodraeth yr Alban	4	(2,593)	(77)
Incwm gweithredu – Senedd Cymru	4	(1,654)	(180)
Incwm gweithredu arall	4	(34)	(42)
Cyfanswm yr incwm gweithredu		(4,281)	(299)
Costau staff	3	10,762	10,694
Prynu Nwyddau a Gwasanaethau	3	7,569	6,042
Taliadau dibrisio ac amorteiddio	3	455	373
Traul y Ddarpariaeth	3	22	98
Gwariant gweithredu arall	3.1	1,957	2,161
Cyfanswm y gwariant gweithredu		20,765	19,368
Gwariant gweithredu net		16,484	19,069
Ffioedd Comisiynwyr		173	120
Gwariant net am y flwyddyn		16,657	19,189
Gwariant net cynhwysfawr arall			
Eitemau nas aildosberthir i gostau gweithredu net			
Ennill/colled actiwaraidd ar rwymedigaethau cynllun pensiwn	11	11	5
Gwariant net cynhwysfawr am y flwyddyn		16,668	19,194

Mae'r 'Nodiadau ar y Cyfrifon Adnoddau' yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o'r sefyllfa ariannol

Ar 31 Mawrth 2022

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol Ar 31 Mawrth 2022

	Nodyn	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000
Asedau nad ydynt yn gyfredol			
Eiddo, peiriannau a chyfarpar	5	734	791
Asedau anniriaethol	6	1,900	1,618
Cyfanswm yr asedau nad ydynt yn gyfredol		2,634	2,409
Asedau cyfredol:			
Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	7	875	1,332
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	8	619	26
Cyfanswm yr asedau cyfredol		1,494	1,358
Cyfanswm yr asedau		4,128	3,767
Rhwymedigaethau cyfredol			
Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill	9	(2,452)	(1,895)
Darpariaethau	11	(56)	(18)
Cyfanswm y rhwymedigaethau cyfredol		(2,508)	(1,913)
Cyfanswm yr asedau llai cyfanswm y rhwymedigaethau cyfredol		1,620	1,854
Rhwymedigaethau nad ydynt yn gyfredol			
Darpariaethau	11	(861)	(913)
Rhwymedigaeth pensiynau			
Symiau taladwy eraill	9	(4)	(4)
Cyfanswm y rhwymedigaethau nad ydynt yn gyfredol		(865)	(917)
Cyfanswm yr Asedau llai rhwymedigaethau		755	937
Ecwiti trethdalwyr			
Cronfa gyffredinol		755	937
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr		755	937

Shaun McNally
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu
13 Gorffennaf 2022

Mae'r 'Nodiadau ar y Cyfrifon Adnoddau' yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o Lifau Arian Parod

Ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022	Nodyn	2021/22 £000	2020/21 £000
Llifau arian parod o weithgareddau gweithredu			
Gwariant net		(16,657)	(19,189)
Addasiadau ar gyfer trafodion anariannol	3	518	516
(Cynnydd)/Lleihad mewn symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill	7	457	(442)
Cynnydd/(Lleihad) mewn symiau masnach taladwy	9	348	(228)
Llai eitemau a ailddosbarthwyd fel gweithgareddau ariannu		(4,369)	0
<i>Llai symudiadau mewn symiau derbyniadwy a symiau taladwy sy'n ymwneud ag eitemau nad ydynt yn mynd drwy'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr</i>			
Defnyddio darpariaethau	11	(14)	(14)
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu		<u>(20,211)</u>	<u>(19,363)</u>
Llifau arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Prynu eiddo, peiriannau a chyfarpar	5	(202)	(637)
Prynu asedau anniriaethol	6	(491)	(620)
Symudiad mewn Croniadau Cyfalaf		209	47
All-lif arian parod net o weithgareddau buddsoddi		<u>(484)</u>	<u>(1,210)</u>
Llifau arian parod o weithgareddau ariannu			
O'r Gronfa Gyfunol (Cyflenwi) - y flwyddyn gyfredol		16,846	20,151
O'r Gronfa Gyfunol (Nad yw'n Cyflenwi)		173	120
O Weinyddiaethau Datganoledig		4,369	0
Mewnlif arian parod net o weithgareddau ariannu		<u>21,388</u>	<u>20,271</u>
Cynnydd/(Lleihad) net mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod yn y cyfnod cyn addasu ar gyfer derbyniadau a thaliadau i'r Gronfa Gyfunol		693	(105)
Dirwyon a chosbau a dderbyniwyd ar ran y Gronfa Gyfunol		58	69
Taliadau o symiau i'r Gronfa Gyfunol		(158)	(135)
Cynnydd/(Lleihad) net mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod yn y cyfnod cyn addasu ar gyfer derbyniadau a thaliadau i'r Gronfa Gyfunol		593	(171)
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddechrau'r cyfnod	8	26	197
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddiwedd y cyfnod		<u>619</u>	<u>26</u>

Mae'r 'Nodiadau ar y Cyfrifon Adnoddau' yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr

Y Flwyddyn Ariannol a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2022

Nodyn
Cronfa
Gyffredinol
£000

Balans ar 1 Ebrill 2020

(356)

Cyllid Seneddol Net – a ddefnyddiwyd

20,151

Cyllid Seneddol Net – a dybiwyd

197

Gwasanaethau Sefydlog y Gronfa Gyfunol (nad yw'n cyflenwi) yn y Flwyddyn Gyffredol

120

Addasiad cyflenwi sy'n daladwy

9

(26)

Gwariant net cynhwysfawr am y flwyddyn

SoCNE

(19,194)

Addasiadau Anariannol:

Taliadau anariannol – cydnabyddiaeth yr archwilydd

3

45

Balans ar 31 Mawrth 2021

937

Cyllid Seneddol Net – a ddefnyddiwyd

16,846

Cyllid Seneddol Net – a dybiwyd

9

26

Gwasanaethau Sefydlog y Gronfa Gyfunol (nad yw'n cyflenwi) yn y Flwyddyn Gyffredol

SoCNE*

173

Addasiad cyflenwi sy'n daladwy

9

(619)

Gwariant net cynhwysfawr am y flwyddyn

SoCNE

(16,668)

Addasiadau Anariannol:

Taliadau anariannol – cydnabyddiaeth yr archwilydd

3

60

Balans ar 31 Mawrth 2022

755

Mae'r 'Nodiadau ar y Cyfrifon Adnoddau' yn rhan o'r cyfrifon hyn.

* Ffioedd Comisiynwyr

Nodiadau ar y Cyfrifon Adnoddau

1. Polisiâu cyfrifyddu, amcangyfrifon cyfrifyddu allweddol a dyfarniadau cyfrifyddu

1.1. Datganiad o bolisiâu cyfrifyddu

Caiff y datganiadau eu paratoi yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth 2021/22, a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM.

Mae'r polisiâu cyfrifyddu yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth yn cymhwyso'r Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol fel y'u haddaswyd neu y'u dehonglwyd ar gyfer cyddestun y sector cyhoeddus. Lle bo Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth yn caniatáu dewis o bolisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu y bernir mai hwnnw yw'r un mwyaf priodol i amgylchiadau penodol y Comisiwn Etholiadol at ddiben rhoi darlun gwir a theg.

Disgrifir y polisiâu penodol a fabwysiadwyd gan y Comisiwn Etholiadol isod. Maent wedi cael eu cymhwyso'n gyson wrth ymdrin ag eitemau yr ystyrir eu bod yn berthnasol i'r cyfrifon.

1.2 Sail paratoi

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol, ac eithrio lle nodir fel arall yn y polisiâu cyfrifyddu. Cyflwynir ffigurau mewn punnoedd sterling a chânt eu talgrynnu i'r £1,000 agosaf.

Cânt eu paratoi yn unol â Chyfarwyddyd Cyfrifon a roddwyd gan Drysorlys EM yn unol â Pharagraff 17(2) Atodlen 1 i Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000.

1.3. Datganiadau cyfrifyddu a gyhoeddwyd nad ydynt eto mewn grym

Mae dwy safon adrodd wedi'u cyhoeddi ond nad ydynt eto mewn grym:

- IFRS16 (prydlesau)
- IFRS17 (Contractau Yswiriant)

Mae Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol 16 yn nodi sut y bydd sefydliad yn cydnabod, mesur, cyflwyno a datgelu prydlesau. Mae'r safon yn darparu model cyfrifyddu ar gyfer lesddeiliaid unigol, sy'n ei gwneud yn ofynnol i lesddeiliaid gydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer pob prydles oni bai fod cyfnod y brydles yn 12 mis neu lai neu fod gan yr ased sylfaenol werth isel.

Mabwysiadwyd IFRS16 yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth o 1 Ebrill 2022. Mae Trysorlys EM wedi addasu IFRS 16 i ehangu'r diffiniad o contract i gynnwys cytundebau rhwng llywodraethau'r DU lle nad oes modd gorfodi diffyg perfformiad o dan y gyfraith o bosibl. Mae hyn yn arbennig o berthnasol lle mae adrannau'r llywodraeth yn rhentu eiddo gan adrannau eraill.

Mae Trysorlys EM wedi tynnu'n ôl y dewis yn y polisi cyfrifyddu i gymhwyso IFRS 16 yn ôl- weithredol i bob cyfnod adrodd blaenorol a gyflwynwyd yn unol ag IAS 8. Ar ddyddiad y cais cychwynnol felly, bydd y Comisiwn Etholiadol yn cydnabod effaith gronol cymhwyso IFRS 16 i ddechrau fel addasiad i falans agoriadol ecwiti trethdalwyr.

Mae Trysorlys EM hefyd wedi tynnu'n ôl yr opsiwn i ailasesu ai prydles yw contract ar ddyddiad y cais cychwynnol, neu a yw'n cynnwys prydles. Bydd y Comisiwn Etholiadol felly'n cymhwyso IFRS 16 yn y lle cyntaf i unrhyw contractau a nodwyd yn flaenorol fel prydles, neu eu bod yn cynnwys prydles, o dan IAS 17 ac ni fydd yn cymhwyso IFRS 16 i unrhyw contractau na chawsant eu nodi felly'n flaenorol. Mae'r asedau canlynol a gaiff eu prydlesu wedi cael eu nodi yn y ffordd hon:

- Adeiladau – Mae'r Comisiwn Etholiadol yn prydlesu safleoedd ar draws yr ystad. O dan IAS17, caiff y contractau hyn eu trin fel prydlesau gweithredu. Yr ymrwymiad prydles lleiaf ar 31 Mawrth 2022 oedd £5m
- Arall – mae gan y Comisiwn Etholiadol un contract prydles arall ar hyn o bryd; mae hwn ar gyfer y ffonau. Caiff y contractau hyn eu trin fel prydlesau gweithredu. Yr ymrwymiad prydles lleiaf ar 31 Mawrth 2022 oedd £32k

Wrth drosglwyddo, mae Trysorlys EM wedi mandadu'r opsiwn i gydnabod asedau hawl i ddefnyddio ar swm sydd gyfwerth â'r rhwymedigaeth prydles gychwynnol, wedi'i addasu yn ôl swm unrhyw daliadau prydles rhagdaledig neu gronedig a gydnabyddir yn syth cyn dyddiad y cais cychwynnol.

Wrth gymhwyso IFRS 16 yn y lle cyntaf, bydd y Comisiwn Etholiadol yn cydnabod asedau hawl i ddefnyddio a rhwymedigaethau prydles ar gyfer pob prydles a nodir, yn seiliedig ar werth presennol llifau arian parod ar gyfer pob prydles dros gyfnod y brydles gymwys a bennir yn unol â'r safon newydd.

Mae'r Comisiwn Etholiadol yn disgwyl cydnabod y balansau agoriadol canlynol yn 2022-23:

	Adeiladau £000	Arall £000	Cyfanswm £000
Rhwymedigaeth prydles gweithredu IFRS 16 ar 1 Ebrill 2022	5,045	32	5,077
Symiau a ragdalwyd	161	-	161

Dadfeiliadau	757	-	757
Gwerth asedau hawl i ddefnyddio ar 1 Ebrill 2022	5,963	32	5,995

Mae Trysorlys EM hefyd wedi mandadu y dylai dadfeiliadau ar gyfer prydlesau gael eu trin fel darpariaeth gyfalaf, gan nad oes angen cario dadfeiliadau ymlaen bydd ein balans agoriadol yn sero.

Mae IFRS17 (yn weithredol yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth 2025-26) yn nodi contractau yswiriant lle mae'r endid yn derbyn risg yswiriant sylweddol gan barti arall. Nid yw'r Comisiwn wedi ymrwmo i unrhyw gontractau o'r fath ac ni fydd y safon hon yn effeithio arno.

Polisiau cyfrifyddu ar gyfer gwariant

1.4 Gwariant ar y rhaglen

Rydym wedi cynhyrchu'r Cyfrifon hyn gyda digon o fanylion i roi darlun gwir a theg o'n gweithrediadau.

At ddibenion cyllidebu, rydym yn gwahaniaethu rhwng ein costau gweithredu craidd a'n gweithgareddau sy'n gysylltiedig â digwyddiad. Yn y cyfrifon hyn, rydym wedi nodi'r costau gweithredu craidd fel gwariant (nodyn 3) a'r gweithgareddau sy'n gysylltiedig â digwyddiad fel costau gweithredu eraill (nodyn 3.1).

Mae'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr yn cynnwys y costau yr aed iddynt ac unrhyw incwm gweithredu cysylltiedig.

1.5 Costau staff

Mae costau staff yn cynnwys cyflogau, costau nawdd cymdeithasol a chostau pensiwn. Caiff yr holl gostau ar gyfer staff byrdymor sy'n daladwy ar ddiwedd y flwyddyn, a gaiff eu talu o fewn blwyddyn i'r dyddiad adrodd, eu cydnabod yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn cynnwys unrhyw hawl i wyliau blyneddol a gronnyd.

1.6 Pensiynau

Caiff cyn-gyflogeion a chyflogeion presennol eu cwmpasu gan ddarpariaethau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Mae'r PCSPS yn gynllun buddiannau diffiniedig aml-gyflogwr ac nid yw'n bosibl nodi cyfran y Comisiwn o'r asedau a'r rhwymedigaethau. Felly, cyfrifir amdano fel cynllun cyfraniadau diffiniedig a chaiff taliadau eu cydnabod yn y cyfnod y maent yn dod yn ddyledus.

Cyfeiriwch at nodyn 11.1 i weld y ffordd y caiff pensiwn cyn-gyflogeion Comisiwn Llywodraeth Leol Lloegr ei gyfrifo o ganlyniad i drosglwyddo ei swyddogaethau i'r Comisiwn Etholiadol ar 1 Ebrill 2002 ac ymgorffori ei asedau a'i rwymedigaethau ar y dyddiad hwnnw.

1.7 Prydlesau gweithredu

Codir rhenti sy'n daladwy o dan brydlesau gweithredu ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

O 1 Ebrill 2022, caiff pob prydles ei chwmpasu o dan IFRS16 ac ni chaiff ei hystyried yn brydles gweithredu. Mae nodyn 1.16 yn esbonio hyn ymhellach.

1.8 Ymchwil a Datblygu

Codir y gwariant ar waith ymchwil ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr yn y flwyddyn yr eir iddo. Hefyd, caiff gwariant datblygu ei gydnabod yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr pan eir iddo, oni bai ei fod yn bodloni'r meini prawf penodol ar gyfer cyfalafu.

1.9 Grantiau sy'n daladwy

Caiff grantiau sy'n daladwy eu cofnodi fel gwariant yn y cyfnod pan geir y digwyddiad neu'r gweithgaredd sy'n creu'r hawl i roi'r grant.

1.10 Treth ar Werth (TAW)

Cyflawnir gwaith y Comisiwn Etholiadol o dan statud a'r tu allan i gwmpas TAW ar allbwn. Codir TAW ar fewnbwn ar y categori gwariant perthnasol, neu os yw'n briodol caiff ei chyfalafu gydag ychwanegiadau i asedau nad ydynt yn gyfredol. Cofnodir incwm a gwariant gan gynnwys TAW.

Polisiau cyfrifyddu ar gyfer incwm

1.11 Incwm

Mae Llywodraeth Cymru a Llywodraeth yr Alban yn darparu cyllid i'r Comisiwn ar gyfer costau yr eir iddynt mewn perthynas ag etholiadau a refferenda datganoledig yng Nghymru a'r Alban. Ystyrir bod y cyllid hwn yn cyfateb i grant gan y llywodraeth o dan IAS 20 gan fod hawl gan y Comisiwn i incwm lle mae wedi mynd i gostau er mwyn cyflawni'r amcanion hynny. Caiff arian parod ei dynnu i lawr yn erbyn cyllideb sy'n cynrychioli gwariant a ragwelir drwy gydol y flwyddyn.

Mae'r Comisiwn yn cydnabod y cyllid a geir fel incwm yn y Datganiad Incwm i'r graddau ei fod wedi ariannu gwariant uniongyrchol y Comisiwn a chyfrannu at wariant anuniongyrchol fel y cytunir arno yn y Datganiad o Egwyddorion Cyllido. Lle mae swm yr arian parod a

dynnir i lawr yn fwy na'r gwariant, caiff y gwahaniaeth hwn ei gydnabod yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol fel incwm gohiriedig.

Nid yw incwm gweithredu yn cynnwys incwm o ddirwyon a chosbau a gesglir gan bleidiau gwleidyddol, gan fod angen ei dalu'n llawn i'r Gronfa Gyfunol pan gaiff ei dderbyn.

Polisiau cyfrifyddu ar gyfer asedau a rhwymedigaethau

1.12 Eiddo, peiriannau a chyfarpar

Caiff eiddo, peiriannau a chyfarpar eu cario ar werth teg. Mae gwariant ar eiddo, peiriannau a chyfarpar dros £1,000 yn cael ei gyfalafu. Wrth eu cydnabod gyntaf, mesurir asedau am y gost, gan gynnwys unrhyw gostau fel eu gosod, sy'n cyfrannu'n uniongyrchol at sicrhau eu bod yn gweithio'n iawn. Ystyrir bod yr holl eiddo, peiriannau a chyfarpar yn asedau oes fer neu asedau gwerth isel ac felly rydym wedi dewis prisiau'r asedau hyn ar sail cost hanesyddol wedi'i dibrisio, fel brasamcan o werth teg.

1.13 Asedau anniriaethol

Mae trwyddedau meddalwedd gyfrifiadurol a brynwyd, costau gweithredu cysylltiedig a chostau'r wefan yn cael eu cyfalafu fel asedau anniriaethol lle ceir gwariant o £1,000 neu fwy. Caiff asedau anniriaethol eu hadolygu'n flynyddol i ganfod lleihad mewn gwerth a chânt eu nodi ar Gost Hanesyddol Wedi'i Dibrisio (DHC) fel brasamcan o werth teg. Caiff trwyddedau meddalwedd eu hamorteiddio dros gyfnod byrraf y drwydded a'r oes economaidd ddefnyddiol. Mae datblygiadau Technoleg Gwybodaeth yn cynnwys unrhyw gostau staff perthnasol sydd hefyd yn cael eu cyfalafu.

1.14 Dibrisio ac amorteiddio

Caiff asedau nad ydynt yn gyfredol eu dibrisio ar gyfraddau a gyfrifir i'w lleihau i werth gweddilliol amcangyfrifedig ar sail llinell syth dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig. Oes asedau yw:

Gwelliannau i Brydlesau	10
Cyfarpar swyddfa	5
Caledwedd TG	3
Cyfarpar arall	5
Gosodiadau a ffitiadau	10

Mae oes ddefnyddiol rhai asedau wedi cael eu diweddarau o 2020/21. Rhoddwyd hyn ar waith o 1 Ebrill 2021 yn rhagolygol.

1.15 Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod

Mae arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod yn cynnwys balansau cyfredol a gedwir yng Ngwasanaeth Bancio'r Llywodraeth.

1.16 Offerynnau ariannol

Asedau ariannol

Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill

Caiff symiau masnach derbyniadwy eu cydnabod o dan IFRS 9. Yn gyffredinol bydd ganddynt delerau 30 diwrnod a chânt eu cydnabod a'u trosglwyddo ar swm yr anfoneb wreiddiol llai lwfans ar gyfer unrhyw symiau na ellir eu casglu yn seiliedig ar asesiad o golled credyd ddisgwyliedig yn ystod oes y ddyled. Ar 31 Mawrth 2021, nid oes unrhyw ddarpariaeth yn ofynnol ar gyfer colledion credyd.

Rhwymedigaethau ariannol

Rydym yn cydnabod symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill yn wreiddiol am eu cost, lle mae gwerth amser arian yn berthnasol, ac rydym wedyn yn mesur symiau taladwy ar gost wedi'i hamorteiddio.

Gan fod ein gofynion o ran arian parod yn cael eu bodloni drwy'r broses amcangyfrifon, mae offerynnau ariannol yn llai pwysig ac yn peri llai o risg nag mewn corff o faint tebyg y tu allan i'r sector cyhoeddus.

Nid oes gennym bwerau i fenthyg na buddsoddi arian dros ben. Mae'r rhan fwyaf o offerynnau ariannol yn ymwneud â chontractau ar gyfer eitemau anariannol yn unol â'n gofynion prynu a defnyddio disgwyliedig, felly risg fach iawn a wynebwn o safbwynt risg credyd, risg hylifedd neu risg y farchnad.

Nid ydym yn dal unrhyw offerynnau ariannol cymhleth. Yr unig offerynnau ariannol ar wahân i arian parod sydd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon hyn yw symiau derbyniadwy a symiau taladwy (gweler nodiadau 7 a 9)

Amcangyfrifon a dyfarniadau cyfrifyddu

1.17 Amcangyfrifon a dyfarniadau cyfrifyddu

Rydym wedi trafod ac wedi cytuno ar y gwaith o ddatblygu, dethol a datgelu amcangyfrifon a dyfarniadau cyfrifyddu arwyddocaol a chymhwyso'r dyfarniadau hyn â'r Pwyllgor Archwilio a Risg.

Mae nodyn 1.14 yn dangos ein manylion dibrisio ac amorteiddio. Ar ôl adolygu, gwnaethom ddiweddarau'r oes economaidd ddefnyddiol ers 2020/21. Gwnaeth hyn gynyddu asedau anniriaethol 2 flynedd a gosodiadau a ffitiadau 5 mlynedd. Gwnaethom newid gwelliannau i brydlesau yn unol â'n cytundebau prydles o 5 mlynedd i 10 mlynedd. Gwnaethom hefyd ychwanegu llinell ar gyfer asedau anniriaethol mewnol gan ein bod yn teimlo mai dyma oedd oes ddisgwyliedig y system newydd pan fydd yn dod i rym yn 2022-23. Ni chafwyd effaith sylweddol yn sgil y newidiadau hyn.

Fel yr amlinellir yn Nodyn 11, rydym yn cydnabod rhwymedigaeth i wneud taliadau dadfeiliad i berchenogion ein swyddfeydd pan ddaw prydlesau unigol i ben. Mae taliadau o'r fath yn adlewyrchu cost ddisgwyliedig adfer addasiadau ac addurniadau'r tenantiaid yn llawn ar adeg ymadael. Mae'r rheolwyr wedi asesu lefel y ddarpariaeth yn seiliedig ar asesiad proffesiynol gan syrfêwr siartredig o'r costau yn y dyfodol.

Fel yr amlinellir yn Nodyn 12, nid ydym wedi dewis gwneud darpariaeth ariannol ar gyfer amddiffyn yr achosion cyfreithiol lle ystyrir nad oes digon o sicrwydd ynghylch y swm sy'n daladwy a/neu y tebygolrwydd y caiff ei dalu.

- Mae'r rheolwyr wedi ystyried yr ansicrwydd o ran Covid-19 ac wedi asesu nad yw wedi cael effaith sylweddol ar yr amcangyfrifon na'r dyfarniadau cyfrifyddu.

1.18 Rhwymedigaethau digwyddiadol

Caiff Rhwymedigaethau Digwyddiadol eu datgelu yn unol â Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol 37 (Darpariaethau, Rhwymedigaethau Digwyddiadol ac Asedau Digwyddiadol).

Os yw gwerth amser arian yn berthnasol, caiff rhwymedigaethau digwyddiadol y mae'n ofynnol eu datgelu o dan IAS 37 eu datgan ar symiau wedi'u disgowntio.

1.19 Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

Rydym yn darparu ar gyfer rhwymedigaethau cyfreithiol neu ddeongliadol nad oes sicrwydd ynghylch eu swm na'u hamseriad ar ddyddiad y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar sail yr amcangyfrif gorau o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth. Caiff darpariaethau o'r fath eu disgowntio i werthoedd presennol lle mae gwerth amser yr arian yn berthnasol.

Yn dilyn trosglwyddo swyddogaethau Comisiwn Llywodraeth Leol Lloegr i'r Comisiwn Etholiadol ar 1 Ebrill 2002 ac ymgorffori ei asedau a'i rhwymedigaethau ar y dyddiad

hwnnw, sefydlwyd darpariaeth i fodloni ei rwymedigaethau mewn perthynas â thaliadau pensiwn i rai o gyn-Gomisiynwyr yr endid hwnnw.

1.20 Busnes gweithredol

Paratowyd y cyfrifon hyn ar sail busnes gweithredol. Mae'r Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2022 yn dangos sefyllfa asedau net.

Gosodwyd ein Prif Amcangyfrif gerbron Senedd y DU ar 25 Ebrill 2022 ar gyfer yr adnoddau sydd eu hangen arnom yn 2022-23 a'n Cynllun Corfforaethol tan 2025/26. Fel corff a sefydlwyd gan ddeddfwriaeth a chan ddilyn egwyddorion Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, tybir y bydd y gwasanaeth a ddarperir yn parhau. Nid oes unrhyw beth i awgrymu y bydd y gwasanaethau a ddarperir gan y Comisiwn yn dod i ben/na chaiff arian ei ddarparu yn y dyfodol.

2. Datganiad o Gostau Gweithredu fesul Segment Gweithredu

Rydym yn adrodd ar wariant rhwng ein hamcanion craidd. Hefyd, mae'r dadansoddiad yn nodi costau ffiniol y canlyniadau allweddol canlynol a reolir gennym drwy drefniadau rheoli segmentau a phrosiectau ffurfiol. Nodir y rhain isod.

Mae'r segment etholiadau a refferenda lleol yn llywodraethu ein gwaith o sicrhau bod etholiadau a refferenda yn cael eu cynnal yn effeithiol, gan roi canllawiau a chymorth i weinyddwyr etholiadau, ymgeiswyr ac asiantiaid, datblygu a monitro safonau perfformiad ar gyfer Swyddogion Canlyniadau a llunio adroddiadau ar weinyddu etholiadau a refferenda. Mae'r gweithgarwch cofrestru etholiadol yn ategu ein gwaith ymchwil a chynllunio ar ffurflenni i bleidleiswyr.

Nid ydym yn priodoli costau staff na gorbenion corfforaethol i weithgarwch rhaglenni na phrosiectau, ond at ddibenion y nodyn hwn, rydym naill ai wedi dyrannu neu wedi dosrannu'r costau hyn yn uniongyrchol fel y bo'n briodol rhwng cyllid etholiadol pleidiau a gweithgarwch gweinyddu etholiadau. Dim ond costau ymylol cyflenwi fesul rhaglen a phrosiect rydym yn adrodd arnynt i Fwrdd y Comisiwn a'r Tîm Gweithredol.

						2021/22	
	Etholiadau a Refferenda Lleol	Cofrestru Etholiadol	Deddf Etholiadau*	Gweinyddu Etholiadau	Rheoleiddio	Refferendwm yr Undeb Ewropeaidd**	Cyfanswm
£000							
Gwariant Gros	4,684	218	116	6,612	9,308	0	20,938

Incwm	(1,855)	(13)	0	(1,169)	(1,244)	0	(4,281)
Gwariant Net	2,829	205	116	5,443	8,064	0	16,657
	Etholiadau a Refferenda Lleol	Cofrestru Etholiadol	Deddf Etholiadau	Gweinyddu Etholiadau	Rheoleiddio	Refferendwm yr Undeb Ewropeaidd	2020/21 Cyfanswm
£000							
Gwariant Gros	3,375	208	0	6,766	9,132	7	19,488
Incwm	(18)	(139)	0	(118)	(24)	0	(299)
Gwariant Net	3,357	69	0	6,648	9,108	7	19,189

Fel dadansoddiad pellach, mae'r tabl isod yn dangos sut y rhennir gwariant ac incwm rhwng Llywodraeth y DU, Senedd Cymru a Senedd yr Alban.

Mae hyn yn adlewyrchu newidiadau i drefniadau ariannu ac atebolrwydd y Comisiwn ers 1 Ebrill 2021. Nid oes unrhyw elfennau cymharol adroddadwy ar gyfer 2020-21.

	Llywodraeth y DU	Senedd yr Alban	Senedd Cymru	2021-22 Cyfanswm
£000				
Gwariant Uniongyrchol	10,609	2,025	1,326	13,960
Gwariant Anuniongyrchol	6,082	568	328	6,978
Incwm	(4,281)	0	0	(4,281)
Gwariant Net	12,410	2,593	1,654	16,657

Mae gwariant anuniongyrchol yn cynnwys costau staffio a dibrisiant anuniongyrchol. Ceir incwm gan Senedd Cymru, Senedd yr Alban a Llywodraeth y DU.

3. Gwariant

	2021/22 £000	2020/21 £000
Costau staff		
Cyflogau	7,890	7,880
Costau nawdd cymdeithasol	870	861
Costau pensiwn eraill	2,002	1,953
Llai adenillion mewn perthynas â secondiadau allanol	0	0
	10,762	10,694
Rhenti o dan brydlesau gweithredu		
Rhent eiddo	731	682
Cyfarpar	6	7
Prynu nwyddau a gwasanaethau		
Gwariant Adran 13	2,439	2,249
Gwariant Adran 10*	1,498	255
Ymchwil	151	135
Gwasanaeth ymgynghori	245	247
Recriwtio	148	253
Hyfforddiant a datblygiad staff	127	132
Teithio a chynhaliaeth a lletygarwch	29	9
Teithio a chynhaliaeth – Comisiynwyr	4	(4)
Llety, cynnal a chadw	704	635
Cyhoeddusrwydd a chyhoeddiadau	216	209
Cynhadledd/cyfarfod cyhoeddus	9	4
Cyflenwadau swyddfa, llyfrau a chyfnodolion	106	138
Warws ac Archifo	113	93
TG/Ffôn	905	842
Taliadau banc a'r gyflogres	54	44
Ffioedd archwilio mewnol	43	41
	7,528	5,971
Eitemau anariannol		
Dibrisiant	248	148
Amorteiddio	207	225
Effaith disgowntio*	(33)	(26)
Ffioedd Archwilwyr y Swyddfa Archwilio Genedlaethol*	60	45
Darpariaethau a wnaed yn ystod y flwyddyn	22	98
Dileu Asedau	14	0
	518	516
	18,808	17,207

* Mae elfennau cymharol 2020-21 wedi cael eu hailddosbarthu. Nid oes effaith ar gyfanswm y gwariant.

** Dim gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud ag archwilio wedi'u darparu gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol

3.1 Gwariant Gweithredu Arall

	2021/22 £000	2020/21 £000
Grantiau datblygu polisi	1,957	1,888
Refferendwm yr UE – Gwariant gweithredol y Comisiwn Etholiadol*	0	7
Llywodraeth Leol yr Alban a Senedd Cymru	0	257
Arall	0	9
	1,957	2,161

* Mae'r holl gostau yn gysylltiedig â chyngor cyfreithiol allanol.

Mae Adran 12 o PPERA yn darparu i'r Comisiwn Etholiadol weinyddu cynllun i dalu grantiau datblygu polisi i bleidiau gwleidyddol cofrestredig. Cynhwysir y cynllun presennol yng Ngorchymyn Etholiadau (Cynllun Grantiau Datblygu Polisi) 2006 fel y'i diwygiwyd.

Mae'r cynllun yn ei gwneud yn ofynnol i ni ddyrannu £2,000,000 bob blwyddyn i bleidiau gwleidyddol cofrestredig i gynorthwyo gyda chostau datblygu polisiâu i'w cynnwys mewn manifestos ar gyfer etholiadau llywodraeth leol, etholiadau Cynulliad Gogledd Iwerddon, neu etholiadau Senedd Cymru, Senedd yr Alban, Senedd San Steffan neu Senedd Ewrop. I fod yn gymwys i gael ei chynnwys yn y cynllun, rhaid i blaid wleidyddol gofrestredig fod ag o leiaf ddau AS yn eistedd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 7 Mawrth cyn y flwyddyn dan sylw, sydd wedi tyngu llw o deyrngarwch a ddarperir gan Ddeddf Llwon Seneddol 1866.

Mae'r dyraniad blynyddol o £2,000,000 yn cael ei rannu rhwng y pleidiau cymwys yn ôl y fformiwla dyrannu a nodir yn y Cynllun.

Cyflwynodd pob plaid ffurflenni gwariant a arweiniodd at daliadau o £1,957,394.

3.2 Gwariant ar ymwybyddiaeth y cyhoedd

Mae Adran 13 o PPERA yn ei gwneud yn ofynnol i ni hybu ymwybyddiaeth y cyhoedd o systemau etholiadol cyfredol yn y DU ac unrhyw systemau o'r fath sydd ar fin cael eu cyflwyno, ynghyd â materion o'r fath sy'n gysylltiedig ag unrhyw systemau sy'n bodoli eisoes neu ar fin cael eu cyflwyno fel y pennir gennym. Mae'r adran yn ein galluogi i gyflawni rhaglenni addysg neu wybodaeth i hyrwyddo ymwybyddiaeth y cyhoedd; neu i wneud grantiau i bersonau neu gyrff eraill er mwyn eu galluogi i gyflawni rhaglenni o'r fath. Mae Gwariant Adran 13 yn cael ei gyfyngu gan Orchymyn y Comisiwn Etholiadol (Terfyn

ar Wariant Ymwybyddiaeth y Cyhoedd) 2002 (OS 2002/505) i £7,500,000 mewn blwyddyn ariannol. Nid yw terfyn gwariant Adran 13 yn berthnasol i weithgarwch ymwybyddiaeth y cyhoedd y darparwyd yn benodol ar ei gyfer ac a gynhaliwyd o dan ddeddfwriaeth ar wahân i PPERA.

Er nad ydynt yn perthyn i Adran 13, mae unrhyw gostau ymwybyddiaeth y cyhoedd ar gyfer yr Alban (Adran 10) wedi'u cynnwys yn y tabl isod.

Ymwybyddiaeth y cyhoedd

	2021/22 £000	2020/21 £000
Adran 13	2,439	2,249
Gwariant ar godi ymwybyddiaeth y cyhoedd yn amodol ar derfyn Adran 13	2,439	2,249
Llywodraeth leol yr Alban (A10)	1,048	77
Senedd Cymru (A10)	450	178
	1,498	255
Cyfanswm ymwybyddiaeth y cyhoedd	3,937	2,504

4. Incwm

	2021/22 £000	2020/21 £000
Incwm Gweithredu:	Cyfanswm	Cyfanswm
Llywodraeth yr Alban	2,593	77
Senedd Cymru	1,654	180
Cofrestru Pleidiau Gwleidyddol o'r Newydd	11	14
Ailgofrestru Pleidiau Gwleidyddol	8	7
Newid Cofrestriadau Pleidiau Gwleidyddol	3	3
Taliadau/Trosglwyddo costau i gyrff eraill		
Ailgodi tâl am ymchwil	12	18
Cyfanswm yr Incwm Gweithredu	4,281	299

Mae ein hincwm wedi cynyddu yn sylweddol ers 2020/21 gan mai dyma'r flwyddyn gyntaf i ni gael cyllid uniongyrchol gan Senedd Cymru a Senedd yr Alban ar gyfer yr holl weithgareddau datganoledig. Rydym hefyd wedi cynrychioli elfennau cymharol 2020-21 er mwyn adlewyrchu'r atebolrwydd diwygiedig.

Nid yw incwm a geir gan bleidiau gwleidyddol drwy ddirwyon a chosbau yn rhan o'n hincwm yn ein datganiadau ariannol, gan fod angen ei dalu'n llawn i'r Gronfa Gyfunol pan gaiff ei dderbyn; gweler SoPs 4.2 ar gyfer y dadansoddiad hwn.

5. Eiddo, peiriannau a chyfarpar

	Gwelliannau i Brydlesau	Cyfarpar swyddfa	Technoleg Gwybodaeth - caledwedd	Dodrefn a Ffitiadau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Ebrill 2021	213	15	661	154	1,043
Ychwanegiadau	112	0	81	9	202
Gwarediadau	0	(9)	(148)	(3)	(160)
Ar 31 Mawrth 2022	325	6	594	160	1,085
Dibrisiant					
Ar 1 Ebrill 2021	0	0	248	4	252
A godwyd yn ystod y flwyddyn	32	2	199	15	248
Gwarediadau yn ystod y flwyddyn	0	0	(146)	(3)	(149)
Ar 31 Mawrth 2022	32	2	301	16	351
Swm cario ymlaen ar 31 Mawrth 2022	293	4	293	144	734
Swm cario ymlaen ar 31 Mawrth 2021	213	15	413	150	791
Ariannu asedau: Yn berchen arnynt	293	4	293	144	734
Swm cario ymlaen ar 31 Mawrth 2022	293	4	293	144	734

	Gwelliannau i Brydlesau	Cyfarpar swyddfa	Technoleg Gwybodaeth - caledwedd	Dodrefn a Ffitiadau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Ebrill 2020	887	6	867	57	1,817
Ychwanegiadau	212	15	259	151	637
Gwarediadau	(886)	(6)	(465)	(54)	(1,411)
Ar 31 Mawrth 2021	213	15	661	154	1,043
Dibrisiant					
Ar 1 Ebrill 2020	886	6	566	57	1,515

A godwyd yn ystod y flwyddyn	0	0	147	1	148
Gwarediadau yn ystod y flwyddyn	(886)	(6)	(465)	(54)	(1,411)
Ar 31 Mawrth 2021	0	0	248	4	252
Swm cario ymlaen ar 31 Mawrth 2021	213	15	413	150	791
Swm cario ymlaen ar 31 Mawrth 2020	1	0	301	0	302
Ariannu asedau: Yn berchen arnynt	213	15	413	150	791
Ar 31 Mawrth 2021	213	15	413	150	791

Mae'r gwarediadau a ddangosir yn ganlyniad i ymarfer a gwblhawyd gan y Comisiwn i adolygu'r holl gyfarpar diogelu personol nad oedd ganddynt unrhyw werth llyfr net.

6. Asedau anniriaethol

	Technoleg Gwybodaeth £000	Trwyddedau Meddalwedd £000	Gwefannau £000	Technoleg Gwybodaeth - Asedau sydd wrthi'n cael eu Hadeiladu £000	Cyfanswm £000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Ebrill 2021	258	31	442	1,298	2,029
Ychwanegiadau	45	48	124	274	491
Gwarediadau	(33)	(12)	(70)		(115)
Ailddosbarthiadau			(13)	13	0
Ar 31 Mawrth 2022	270	67	483	1,520	2,405
Amorteiddio					
Ar 1 Ebrill 2021	148	25	238	0	411
A godwyd yn ystod y flwyddyn	47	15	144	0	207
Gwarediadau	(33)	(9)	(70)	0	(112)
Ar 31 Mawrth 2022	162	31	312	0	505
Swm cario ymlaen ar 31 Mawrth 2022	108	36	171	1,585	1,900
Cost neu brisiad					
Ar 1 Ebrill 2020	1,135	148	2,978	216	4,477
Ychwanegiadau	131	1	113	375	620
Gwarediadau	(1,008)	(118)	(1,942)	0	(3,068)
Ailddosbarthiadau		0	(707)	707	0
Ar 31 Mawrth 2021	258	31	442	1,298	2,029

Amorteiddio

Ar 1 Ebrill 2020	1,076	137	2,041	0	3,254
A godwyd yn ystod y flwyddyn	80	6	139	0	225
Gwarediadau	(1,008)	(118)	(1,942)	0	(3,068)
Ar 31 Mawrth 2021	148	25	238	0	411
Swm cario ymlaen ar 31 Mawrth 2021	110	6	204	1,298	1,618

Technoleg gwybodaeth – y system Cyllid Gwleidyddol Ar-lein yw'r asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu yn bennaf. Mae'r gwaith hwn wedi bod yn mynd rhagddo ers 2018/19 a disgwyllir iddo gael ei gwblhau yn 2022/23.

Mae'r gwarediadau a ddangosir yn ganlyniad i ymarfer a gwblhawyd gan y Comisiwn i adolygu'r holl asedau anniriaethol a ddaliwyd nad oedd ganddynt unrhyw werth llyfr net. Y gwarediadau a wnaed oedd hen gyfarpar TG a gwefannau blaenorol na chânt eu defnyddio mwyach.

7. Symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill

	2021/22 £000	2020/21 £000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn:		
Symiau derbyniadwy eraill	14	125
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	861	1,207
	875	1,332

8. Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod

	2021/22 £000	2020/21 £000
Balans ar 1 Ebrill	26	197
Newid net mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	593	(171)
Balans ar 31 Mawrth	619	26

Roedd y balansau canlynol ar 31 Mawrth 2021 yn cael eu dal yn y mannau canlynol:

Gwasanaeth Bancio'r Llywodraeth

619

26

Balans ar 31 Mawrth

619

26

Mae ein balans arian parod wedi cynyddu'n sylweddol ers 2020/21 oherwydd ein bod wedi cael cyllid gan Senedd Cymru a Senedd yr Alban ym mis Mawrth ac ni addaswyd ein swm tynnu i lawr gan Gronfa Gyfunol y DU.

9. Symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill

	2021/22 £000	2020/21 £000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn		
Trethiant a nawdd cymdeithasol arall	520	509
Symiau taladwy eraill	1	0
Incwm dros ben sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol	0	101
Croniadau ac incwm gohiriedig	1,190	1,259
Incwm gohiriedig – Senedd yr Alban	26	0
Incwm gohiriedig – Senedd Cymru	96	0
Symiau a roddwyd o'r Gronfa Gyfunol ar gyfer cyflenwi ond nas gwariwyd ar ddiwedd y flwyddyn	619	26
	2,452	1,895
Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn:		
Symiau taladwy eraill, cronïadau ac incwm gohiriedig	4	4
	4	4

10. Ymrwymïadau cyfalaf ac ymrwymïadau eraill

10.1 Ymrwymïadau o dan brydlesau

10.1.1 Prydlesau gweithredu

Mae'r tabl isod yn dangos cyfanswm y taliadau prydlesau gofynnol yn y dyfodol o dan brydlesau gweithredu ar gyfer pob un o'r cyfnodau canlynol.

Mae'r rhwymedigaethau o dan brydlesau gweithredu ar gyfer y cyfnodau canlynol yn cynnwys:		2021/22 £000	Ailddatganwyd 2020/21 £000
Adeiladau	Dim mwy na blwyddyn	722	725
	Mwy na blwyddyn ond dim mwy na phum mlynedd	2,459	3,781
	Mwy na phum mlynedd	2,680	4,010
		5,861	8,516
Arall	Dim mwy na blwyddyn	0	0
	Mwy na blwyddyn ond dim mwy na phum mlynedd*	35	5
	Mwy na phum mlynedd	0	0
		35	0
Cyfanswm y Prydlesau gweithredu		5,896	8,521

*Rydym wedi ailddatgan ein prydles ffonau (£5k). Roedd hyn wedi'i hepgor o gyfrifon blynyddol y llynedd.

Nid oedd unrhyw ymrwymadau cyfalaf yn ystod 2021/22. (2020/21: £0).

Nid oedd unrhyw is-brydlesau ac ni ddisgwylir unrhyw dderbyniadau yn ystod y flwyddyn.

Gwnaethom wario cyfanswm o £737k (2020/21 £689k) mewn taliadau prydlesau yn ystod y flwyddyn. Ni wnaethom unrhyw daliadau rhent nac is-brydlesau digwyddiadol yn ystod y flwyddyn. Mae ein hymrwymiad o dan brydlesau ar gyfer rhentu'r eiddo yn unig, ac nid y tir.

11. Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

	Pensiwn £000	Dadfeiliadau £000	Cyfanswm £000
Balans ar 1 Ebrill 2021	161	770	931
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	2	20	22
Darpariaethau nad ydynt yn ofynnol a adferwyd	0	0	0

Darpariaethau a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(14)	0	(14)
Dad-ddirwyn gostyngiadau	0	(33)	(33)
(Ennill)/Colled Actiwaraidd	11	0	11
Balans ar 31 Mawrth 2022	160	757	917

Dadansoddiad o amseru disgwylidig llifau wedi'u disgowntio

	Pensiwn £000	Dadfeiliadau £000	Cyfanswm £000
Dim mwy na blwyddyn	18	38	56
Mwy na blwyddyn ond dim mwy na phum mlynedd	72	49	121
Mwy na phum mlynedd	70	670	740
Balans ar 31 Mawrth 2022	160	757	917

11.1 Datganiad Rhwymedigaeth Pensiwn

Rydym yn darparu ar gyfer y rhwymedigaeth pensiwn i rai o gyn-Gomisiynwyr Comisiwn Llywodraeth Leol Lloegr, yn dilyn trosglwyddo swyddogaethau ar 1 Ebrill 2002.

Nid yw'r ddarpariaeth pensiwn wedi'i hariannu, gyda buddiannau'n cael eu talu wrth iddynt ddod yn ddyledus ac maent wedi'u gwarantu gan y cyflogwr. Nid oes cronfa, ac felly nid oes gwarged na diffyg. Gofynnwyd am gyngor actiwaraidd er mwyn sicrhau bod y ddarpariaeth wedi'i phennu ar lefel realistig. Cynhaliwyd prisiad actiwaraidd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth er mwyn rhoi gwerth ar y rhwymedigaeth pensiwn ar 31 Mawrth 2021. Byddai cyfradd marwolaeth o ganlyniad i Covid-19 sy'n uwch na'r hyn a ganiateir eisoes yn y tybiaethau ynglŷn â marwoldeb yn ymddangos fel enillion profiad yng nghyfrifon y flwyddyn nesaf. Cyfrifir am enillion a cholledion actiwaraidd drwy'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

Gan nad yw'r rhwymedigaethau pensiwn yn berthnasol, nid oes angen bodloni gofynion datgelu llawn IAS 19.

Y tybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari oedd:

	2021/22	2020/21
Tybiaethau chwyddiant CPI	2.90%	2.22%
Cyfradd y cynnydd ar gyfer pensiynau	2.90%	2.22%
Y gyfradd a ddefnyddir i ddisgowntio rhwymedigaethau cynllun	1.55%	1.25%

O 2010-11 ymlaen, newidiwyd y sail ar gyfer mynegeio buddiannau ymddeol o'r Mynegai Prisiau Manwerthu i'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

Paratôdd Adran Actiwari'r Llywodraeth brisiad ar 31 Mawrth 2022.

	2021/22	2020/21
	£000	£000
Darpariaeth ar 1 Ebrill	161	167
Cost Llog	2	3
Colled/(Ennill) Actiwaraid	11	5
Llai buddiannau a dalwyd	(14)	(14)
Cost gwasanaeth yn y gorffennol		
Gwerth presennol y cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	160	161

Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	Gwerth ar 31/03/2022 £'000	Gwerth ar 31/03/2021 £'000	Gwerth ar 31/03/2020 £'000	Gwerth ar 31/03/2019 £'000	Gwerth ar 31/03/2018 £'000
Rhwymedigaeth mewn perthynas ag					
Aelodau gweithredol	0	0	0	0	0
Pensiynwyr Gohiriedig	0	0	0	0	0
Pensiynwyr Presennol	160	161	167	167	187
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun mewn perthynas â phensiynwyr presennol	160	161	167	167	187

Hanes colledion / (ennill) profiad	Gwerth ar 31/03/2022 £'000	Gwerth ar 31/03/2021 £'000	Gwerth ar 31/03/2020 £'000	Gwerth ar 31/03/2019 £'000	Gwerth ar 31/03/2018 £'000
Colled / (ennill) profiad ar rwymedigaethau'r cynllun					
Swm (£'000)	(1)	(6)	(6)	(7)	2
Canran rhwymedigaethau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	(0.5%)

11.2 Dadfeiliadau

Rydym yn cydnabod rhwymedigaeth i wneud taliadau dadfeiliad i berchenogion ein swyddfeydd pan ddaw prydlesau unigol i ben. Mae taliadau o'r fath yn adlewyrchu cost ddisgwyliedig adfer addasiadau ac addurniadau'r tenantiaid yn llawn ar adeg ymadael.

Mesurir dadfeiliadau ar yr amcangyfrif gorau, a gyflenwir gan syrfëwr allanol gan ddefnyddio canllaw prisiau'r diwydiant, o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth bresennol, ac mae'n adlewyrchu gwerth presennol y gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth lle bo gwerth amser arian yn berthnasol. Mae'r Comisiwn yn defnyddio cyfraddau disgowntio Trysorlys EM i gyfrifo'r gwerth presennol.

12. Rhwymedigaethau digwyddiadol

Mae rhwymedigaethau digwyddiadol yn cwmpasu pob hawliad hysbys lle mae cyngor cyfreithiol yn nodi nad yw'r meini prawf ar gyfer cydnabod darpariaeth wedi'u bodloni neu lle mae'r posibilrwydd o drosglwyddo economaidd yn fach iawn.

Nid oedd unrhyw achosion cyfreithiol a oedd yn weithredol ar ddiwedd y flwyddyn neu sydd wedi dechrau ers hynny lle y gall fod angen i'r Comisiwn Etholiadol godi darpariaeth neu rwymedigaeth ddigwyddiadol. Mae'r rheolwyr wedi dod i'r casgliad nad oes unrhyw rwymedigaeth gyfredol debygol i drosglwyddo buddiannau economaidd yn bodoli.

13. Trafodion â phartion cysylltiedig

Mae'r Comisiwn Etholiadol yn gorff sy'n annibynol ar y Llywodraeth a phleidiau gwleidyddol, sy'n uniongyrchol atebol i Senedd y DU, Senedd Cymru a Senedd yr Alban. Nid oes gan y Comisiwn Etholiadol unrhyw gydberthnasau â phartion cysylltiedig fel y'u diffinnir gan IAS 24 Datgeliadau partion cysylltiedig.

Nid oes gan y Comisiwn Etholiadol drafodion ag adrannau'r llywodraeth na chyrrff llywodraeth ganolog. Heblaw am gydnabyddiaeth fel y datgelir yn y cyfrifon, nid oes yr un o'r Comisiynwyr, Tîm Gweithredol na phartion eraill sy'n gysylltiedig â nhw wedi ymgymryd ag unrhyw drafodion perthnasol â'r Comisiwn Etholiadol yn ystod y flwyddyn.

14. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Yn unol â gofynion IAS 10, caiff digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd eu hystyried hyd at y dyddiad y caiff y cyfrifon eu hawdurdodi i'w cyhoeddi. Dehonglir hyn fel dyddiad Tystysgrif y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

Mae gan y Comisiwn Etholiadol Swyddog Cyfrifyddu newydd o 1 Ebrill 2022 ymlaen sydd wedi cael sicrwydd gan y Bwrdd a'r rhagflaenydd i ardystio ein Hadroddiad Blynnyddol a Chyfrifon.

Ar 28 Ebrill 2022, cafodd Bil Etholiadau'r Llywodraeth gydsyniad brenhinol ac, yn dilyn hynny, daeth yn Ddeddf gan Senedd y Deyrnas Unedig. Bydd hyn yn cael effaith sylweddol ar ein gwaith dros y blynnyddoedd nesaf.

Ym mis Mai 2022, cawsom lythyr i gymryd camau cyfreithiol yn erbyn y Comisiwn Etholiadol. Nid ydym yn ystyried bod hyn yn ddigwyddiad addasu ac rydym yn teimlo bod gennym seiliau cyfreithiol digonol i hyn beidio ag effeithio ar ddatganiadau ariannol yn y dyfodol.

Ym marn y Swyddog Cyfrifyddu, nid oes unrhyw ddigwyddiadau ers 31 Mawrth 2022 a fyddai'n effeithio ar y datganiadau ariannol.

Y COMISIWN ETHOLIADOL

CYFARWYDDYD CYFRIFON A RODDWDYD GAN Y TRYSORLYS YN UNOL Â PHARAGRAFF 17(2) ATODLEN 1 I DDEDDF PLEIDIAU GWLEIDYDDOL, ETHOLIADAU A REFFERENDA 2000.

1. Bydd y Comisiwn Etholiadol yn paratoi cyfrifon ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 a blynyddoedd ariannol dilynol yn unol ag egwyddorion cyfrifyddu a gofynion datgelu'r argraffiad o Lawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM sydd mewn grym ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi.

2. Rhaid paratoi'r cyfrifon fel eu bod:

(a) yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa'r Comisiwn Etholiadol ar 31 Mawrth 2011 ac ar ddiwedd blynyddoedd ariannol dilynol, ac o'i alldro adnoddau net, newidiadau yn ecwiti'r trethdalwyr a llifau arian parod ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben bryd hynny; ac

(b) yn datgelu unrhyw wariant neu incwm perthnasol nad yw wedi'i gymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd neu drafodion perthnasol nad ydynt wedi cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

3. Bydd yn angenrheidiol cydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, heblaw mewn amgylchiadau eithriadol, er mwyn i'r cyfrifon roi darlun gwir a theg. Mewn amgylchiadau eithriadol, os yw cydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth yn anghyson â'r gofyniad i roi darlun gwir a theg, dim ond i'r graddau sy'n angenrheidiol i roi darlun gwir a theg y dylid gwyro oddi wrth ofynion Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth. Mewn achosion o'r fath, dylid arfer barn ddeallus a diduedd i lunio dull arall priodol a ddylai fod yn gyson â nodweddion economaidd yr amgylchiadau dan sylw ac ysbryd Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth. Dylid trafod unrhyw wyriad sylweddol oddi wrth Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth yn y lle cyntaf â'r Trysorlys.

4. Mae'r cyfarwyddyd hwn yn disodli'r cyfarwyddyd dyddiedig 27 Chwefror 2006.

Chris Wobschall

Pennaeth, Polisi Sicrwydd ac Adroddiadau Ariannol, Trysorlys EM
15 Ebrill 2011

Cysylltwch â ni

Ein swyddfeydd:

Lloegr

The Electoral Commission
3 Bunhill Row
London EC1Y 8YZ
Ffôn: 020 7271 0500
info@electoralcommission.org.uk

Cymru

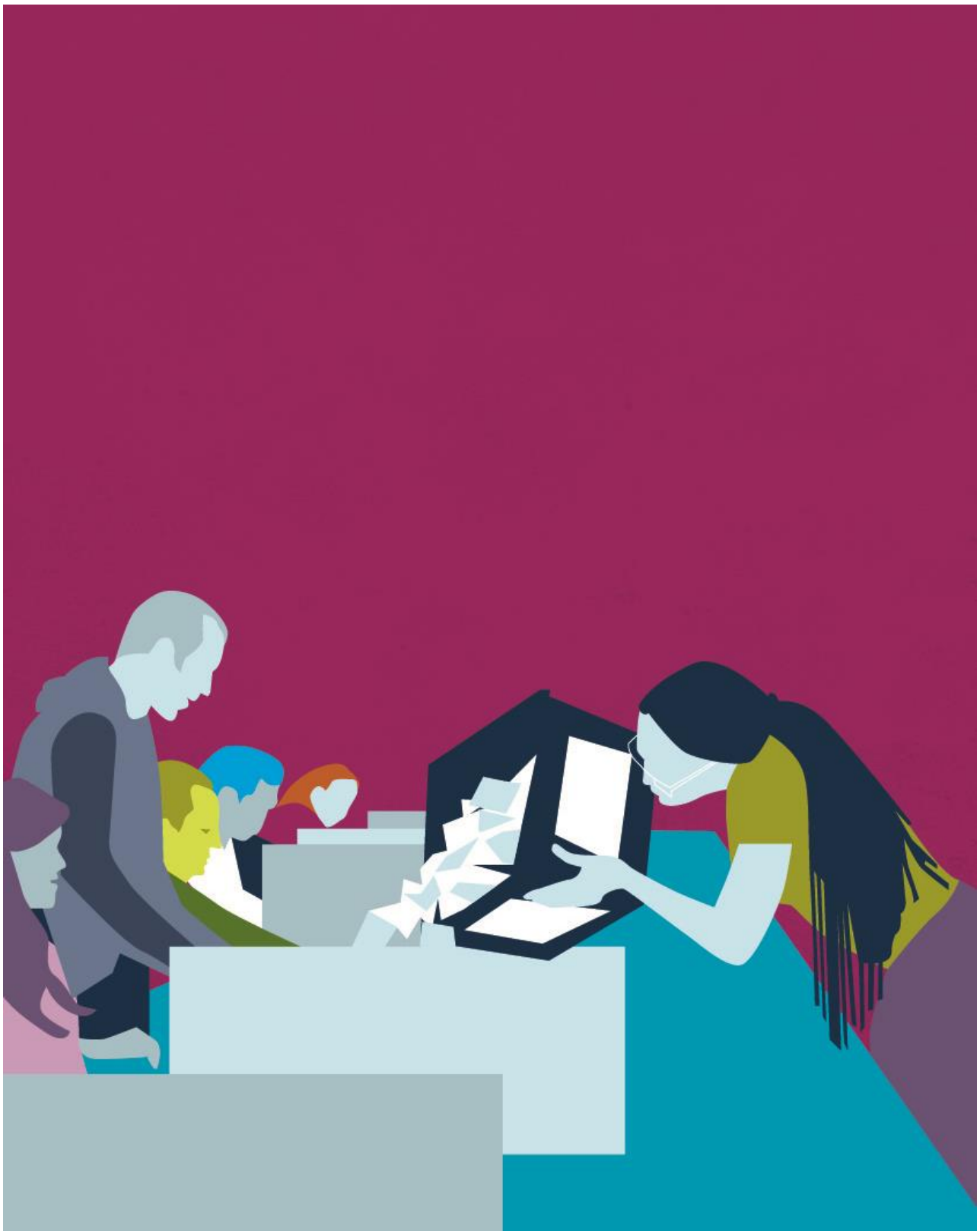
Y Comisiwn Etholiadol
Tŷ'r Cwmnïau
Ffordd y Goron
Caerdydd CF14 3UZ
Ffôn: 0333 103 1929
gwybodaeth@comisiwnetholiadol.org.uk

Yr Alban

The Electoral Commission
City Chambers
High Street
Edinburgh EH1 1YJ
Ffôn: 0333 103 1928
infoscotland@electoralcommission.org.uk

Gogledd Iwerddon

The Electoral Commission
Ground Floor, 4 Cromac Place
The Gasworks
Belfast BT7 2JB
Ffôn: 0333 103 1928
infonorthernireland@electoralcommission.org.uk

Y Comisiwn Etholiadol yw'r corff annibynnol sy'n goruchwyllo etholiadau ac yn rheoleiddio cyllid gwleidyddol yn y DU. Rydym yn gweithio i hyrwyddo hyder y cyhoedd yn y broses ddemocrataidd a sicrhau ei huniondeb.